

**T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI**

**PANDEMİ SONRASI ÖĞRENCİLERİN OKULA YENİDEN
UYUM SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN UYGULADIĞI
SINIF YÖNETİMİ STRATEJİLERİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
Ulduz SAFARALİYEVA**

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖROĞLU**

TEMMUZ 2024, ERZİNCAN

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

“Pandemi Sonrası Öğrencilerin Okula Yeniden Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Uyguladığı Sınıf Yönetimi Stratejilerinin İncelenmesi “**Yüksek Lisans**” tezim tarafımda incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim. Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim.

Ulduz SAFARALİYEVA

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Ana Bilim Dalı : Eğitim Bilimleri
Program Adı : Tezli Yüksek Lisans
Tez Başlığı : Pandemi Sonrası Öğrencilerin Okula Yeniden Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Uyguladığı Sınıf Yönetimi Stratejilerinin İncelenmesi

Yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının a) Giriş b) Ana bölümler ve c) Sonuç kısımlarından oluşan (Kapak, Ön söz, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) toplam 71 sayfalık kısmına ilişkin 03/07/2024 tarihinde **Turnitin** intihal programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre tezin benzerlik oranı %12'dir.

Filtrelemeye tırnak içerisindeki alıntılar dahil edilmiştir. Filtrelemede yedi (7) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç tutulmuştur.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez İntihal Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmasının herhangi bir intihal içermediğini, aksinin tespit edilmesi durumunda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim. 03/07/2024

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖROĞLU **Öğrenci:** Ulduz SAFARALIYEVA

KILAVUZA UYGUNLUK

“Pandemi Sonrası Öğrencilerin Okula Yeniden Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Uyguladığı Sınıf Yönetimi Stratejilerinin İncelenmesi” başlıklı Yüksek Lisans Tezi Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayan

Ulduz SAFARALİYEVA

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖROĞLU

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖROĞLU danışmanlığında **Ulduz SAFARALİYEVA** tarafından hazırlanan “**Pandemi Sonrası Öğrencilerin Okula Yeniden Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Uyguladığı Sınıf Yönetimi Stratejilerinin İncelenmesi**” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi Bilim Dalı’nda **Yüksek Lisans Tezi** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

03/07/2024

JÜRİ:

Danışman	:	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖROĞLU	İmza
Üye	:	Prof. Dr. Sadık Yüksel SIVACI	İmza
Üye	:	Doç. Dr. Sinan YALÇIN	İmza

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu’nun /.... /2023 tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

..... /..... /2024

Prof. Dr. Necdet TOZLU

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Pandemi süreci, eğitim dünyasında köklü değişikliklere yol açmış ve öğrencilerin okula dönüş süreçlerini derinden etkilemiştir. Bu dönemde, öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejileri, öğrencilerin sosyal ve akademik uyumlarını sağlamada kritik bir rol oynamıştır.

Bu çalışma, pandemi sonrası döneminde sınıf öğretmenlerinin uyguladığı sınıf yönetimi stratejilerini incelemeyi amaçlayarak hem eğitimcilerin deneyimlerini hem de öğrencilerin adaptasyon süreçlerini anlamaya yönelik önemli bir adım atmaktadır. Öğrencilerin yeniden okula dönme heyecanı ve aynı zamanda taşıdıkları kaygılar, öğretmenlerin inisiyatifi ve uyguladığı stratejilerle doğrudan ilişkilidir.

Bu bağlamda, öğretmenlerin empatik yaklaşımları, iletişim becerileri ve etkili sınıf yönetimi tekniklerinin, öğrencilerin duygusal ve bilişsel gelişimlerine olan katkıları araştırılacaktır. Bunun sonucunda elde edilecek bulgular, eğitimcilerin gelecekteki uygulamaları için değerli bir kaynak oluşturacak ve öğrencilerin okul hayatına daha sağlıklı bir şekilde entegre olmalarına yardımcı olacaktır.

Ulduz SAFARALİYEVA, Erzincan, 2024

TEŞEKKÜR

Bu tezin hazırlanması sürecinde katkı sağlayan birçok kişi ve kuruma teşekkür etmeyi bir borç bilirim. Öncelikle, çalışmamın her aşamasında bilgi ve tecrübesiyle bana rehberlik eden, değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖROĞLU'na içtenlikle teşekkür ederim. Onun akademik birikimi, yönlendirmeleri ve teşvikleri olmadan bu çalışmayı tamamlamak mümkün olmazdı. Ders dönemim boyunca kendimi akademik olarak geliştirmeme yardımcı olan Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı öğretim üyeleri Prof. Dr. Mehmet ÖZBAŞ, Prof. Dr. Fethi KAYALAR ve Doç. Dr. Sinan YALÇIN hocalarıma da teşekkürü borç bilirim. Süreç boyunca desteklerini esirgemeyen Arş. Gör. Muhammed ÖZDEN ve Dr. Hamza Fatih SAPANCA hocalarıma hassaten teşekkür ederim. Ayrıca, bu süreçte bana destek olan aileme ve arkadaşlarıma minnettarım. Özellikle zor zamanlarda bana moral veren ve motivasyonumu yüksek tutmamı sağlayan anneme, babama ve kardeşime teşekkür ederim.

Bu tezi, bana her daim inanan ve destekleyen aileme ithaf ediyorum. Onların sevgisi ve desteği, bu çalışmanın arkasındaki en büyük güç kaynağı oldu. Teşekkürlerimle...

Ulduz SAFARALIYEVA

**PANDEMİ SONRASI ÖĞRENCİLERİN OKULA YENİDEN UYUM
SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN UYGULADIĞI SINIF YÖNETİMİ
STRATEJİLERİNİN İNCELENMESİ**

Ulduz SAFARALIYEVA

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Tezi, Temmuz 2024

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KÖROĞLU

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, pandemi sonrası öğrencilerin okula yeniden uyum sürecinde sınıf öğretmenlerinin uyguladığı sınıf yönetimi stratejilerini incelemektir. Pandemi süreci, öğrencilerin eğitim deneyimlerini değiştirmiş ve bu durum öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejilerini etkilemiştir. Bu sürece benzer durumların ileriki dönemlerde de yaşanabileceği öngörüsüyle; öğrencilerin psikososyal ihtiyaçlarını karşılamak, öğrenmeyi desteklemek ve sınıf ortamını olumlu bir şekilde yönetmek için uygun sınıf yönetimi stratejilerinin belirlenmesi ve önerilmesi çalışmayı önemli kılmaktadır. Araştırma nitel araştırma türünde, fenomenolojik bir yaklaşımla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Erzincan İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı devlet ilkokullarında görev yapan 25 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Toplanan veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin sınıf kurallarına uymakta zorlanması, sosyal ve kültürel uyum sorunları, pandemi öncesi ve sonrası arasında gözlemlenen belirgin farklılıklar, öğrenci davranışlarındaki değişiklikler ve ebeveynlerin öğrenciler üzerindeki etkileri önemli bulgulardır. Ayrıca, sınıf içi yönetimde dijital iletişimin artması ve fiziksel sosyal etkileşimlerde azalması, sınıf öğretmenlerinin eğitim stratejilerini yeniden değerlendirmelerine yol açmıştır. Araştırma sonuçları, pandemi sonrası eğitim ortamlarında sınıf yönetimi stratejilerinin geliştirilmesi ve öğrencilerin ihtiyaçlarına daha uygun yaklaşımların benimsenmesi gerekliliğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: COVID 19, Pandemi, Sınıf Yönetimi Stratejileri, Sınıf öğretmeni, Sınıf Yönetimi.

**INVESTIGATION OF CLASSROOM MANAGEMENT STRATEGIES
APPLIED BY TEACHERS DURING THE REINTEGRATION PROCESS OF
STUDENTS TO SCHOOL AFTER THE PANDEMIC**

Ulduz SAFARALIYEVA

Erzincan Binali Yildirim University,

Institute of Social Sciences

Master's Thesis, July 2024

Thesis Advisor: Title Asst. Prof. Mustafa KÖROĞLU

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the classroom management strategies used by classroom teachers in the process of students' readjustment to school after the pandemic. The pandemic process has changed students' educational experiences and this has affected teachers' classroom management strategies. With the anticipation that situations similar to this process may occur in the future, it is important to identify and recommend appropriate classroom management strategies to meet the psychosocial needs of students, support learning, and manage the classroom environment positively. The research was conducted with a phenomenological approach in qualitative research type. The study group of the research consists of 25 classroom teachers working in public primary schools affiliated to Erzincan Provincial Directorate of National Education. The study group was selected by purposive sampling method. The collected data were analyzed using content analysis method. Students' difficulties in complying with classroom rules, social and cultural adaptation problems, significant differences observed between before and after the pandemic, changes in student behavior, and the effects of parents on students are important findings. In addition, the increase in digital communication and decrease in physical social interactions in classroom management has led classroom teachers to re-evaluate their educational strategies. The results of the study emphasize the need to improve classroom management strategies in post-pandemic educational settings and to adopt approaches that are more appropriate to the needs of students.

Keywords: COVID 19, Pandemic, Classroom Management Strategies, Classroom teacher, Classroom Management.

İÇİNDEKİLER

PANDEMİ SONRASI ÖĞRENCİLERİN OKULA YENİDEN UYUM SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN UYGULADIĞI SINIF YÖNETİMİ STRATEJİLERİNİN İNCELENMESİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	i
TEZ ÖZGÜNLÜK SAYFASI.....	ii
KILAVUZA UYGUNLUK	iii
KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iv
ÖN SÖZ	v
TEŞEKKÜR.....	vi
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	xii
TABLolar LİSTESİ	xiii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL AÇIKLAMALAR

1.1. Covid-19 Pandemisi.....	8
1.2. Pandeminin Toplumsal Etkileri	9
1.3. Covid-19 Sürecinde Eğitim	11
1.3.1. Covid- 19 Süreci.....	15
1.3.2. Covid-19 Sürecinde Dünyada Eğitim.....	16
1.3.3. Covid-19 Sürecinde Türkiye’de Eğitim	18
1.4. Covid-19 Döneminin Eğitim Kurumlarına Etkisi.....	20
1.4.1. Covid-19 Döneminin Öğretmenler Üzerindeki Etkisi.....	22

1.5. Eğitimde Covid-19'a Karşı Alınan Önlemler	23
1.5.1. Eğitimde COVID-19'a Karşı Türkiye'de Alınan Önlemler	24
1.6. Pandeminin Çocuk Üzerindeki Etkisi	25
1.6.1. COVID-19 Pandemi Döneminin Çocukların Yaşamı Üzerindeki Etkileri	29
1.7. Sınıf Uyum	32
1.7.1. Sınıf Uyumun Önemi	33
1.7.2. Sınıf Uyumunu Etkileyen Faktörler	34
1.7.3. Sınıf Uyumda Çocuk ile İlgili Faktörler	35
1.8. Pandemi ve Öğretmen Yeterlikleri	35
1.8.1. Dijital Okur Yazarlık	36
1.8.2. Öz Yönetimli Öğrenme	36
1.8.3. Dinamik Öğretmen	37
1.8.4. Psikolojik Sağlamlık	38
1.8.5. Değişimi Yönetme	39
1.9. Öğretmenlerin Uyguladığı Sınıf Yönetimi Stratejileri	39
1.9.1. Geleneksel Model	42
1.9.2. Tepkisel Model	42
1.9.3. Önlemsel Model	43
1.9.4. Gelişimsel Model	43
1.9.5. Bütünsel Model	43

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar	45
2.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	47

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli.....	50
3.2. Çalışma Grubu	50
3.3. Veri Toplama Araçları	51
3.4. Veri Toplama Süreci.....	51
3.5. Verilerin Analizi	52
3.6. Etik Kurallar	52

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	53
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	55
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular	56
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	58
4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	60
4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular	62
4.7. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	64
4.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	66
4.9. Araştırmanın Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Bulgular	67
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	70
KAYNAKÇA.....	79
EKLER	93
ÖZ GEÇMİŞ	97

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

AIDS	: Acquired Immune Deficiency Syndrome
EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
HIV	: Human İmmunodeficiency Virus
LGS	: Liselere Geçiş Sistemi
TEDMEM	: Türk Eğitim Derneğinin düşünce kuruluşu.
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TÜSİAD	: Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
YKS	: Yükseköğretim Kurumları Sınavı

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1: Sınıf Öğretmeni Katılımcıların Demografik Özellikleri	50
Tablo 4.1: Pandemi Sonrası Okula Uyum Sürecinde Eğitim Öğretim Ortamlarında En Çok Zorlanılan Durumlar	53
Tablo 4.2: Pandemi Sonrası Ders İçi Sınıf Yönetim Süreçlerinde En Belirgin Farklar	55
Tablo 4.3: Pandemi Öncesi ve Sonrası Sınıf Yönetimi Stratejilerindeki Benzerlikler ve Farklılıklar	56
Tablo 4.4: Pandemi Öncesi ve Sonrasında Öğrenci, Diğer Öğretmenler, Okul Yöneticileri ve Veliler ile Etkileşimlerde Gözlemlenen Farklar	58
Tablo 4.5: Pandemi Sonrası Süreçte Sınıf Yönetiminde En Çok Zorlanılan Durumlar	60
Tablo 4.6: Pandemi Sonrası Süreçte Öğrencilerin Sınıfa Uyum Sağlamaları İçin Kullanılan Öğretim Yöntemleri ve Ölçme Değerlendirme Araçları	62
Tablo 4.7: Pandemi Sonrası Süreçte Ödevlendirme, Sınıf Kurallarının Belirlenmesi, Devamsızlık, Derse Geç Gelme ve Programın Yetiştirilmesi Durumlarında Gözlemlenen Farklılıklar	64
Tablo 4.8: Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Sınıf Yönetimi Açısından Değerlendirilmesi	66
Tablo 4.9: Pandemi Sonrası Okula Yeniden Uyum Sürecini Sınıf Yönetimi Açısından Değerlendirme	67

GİRİŞ

Eğitim, insanlığın başlangıcından bu yana sürekli bir öneme sahip olan ve hiçbir zaman bu değerini kaybetmeyen, evrimleşen bir süreçtir. Bu süreç, formal ve informal olmak üzere iki ana yapı üzerine kurulmuştur ve bu yapılar birbirlerini tamamlarlar. Tarih boyunca eğitimin ilk olarak informal yapıda olduğu, zamanla ise daha formal bir hale büründüğü ve bu değişikliklerle birlikte planlı etkinliklerin ve öğrenilmesi hedeflenen davranışların arttığı bilinmektedir. Bununla birlikte, informal eğitimin önemi hiçbir zaman azalmamıştır. Zira zamanın sabit doğası gereği, bir gün her zaman 24 saat, bir yıl ise 365 gündür ve eğitim bir ömür boyu sürer. Bu nedenle, formal veya informal yollarla kazanılacak bilgi ve becerilerin çok geniş bir yelpazede yer aldığı ve her iki eğitim türünün de ihtiyaçlar doğrultusunda ve birbirini tamamlayacak şekilde düzenlenmesinin önemli olduğu vurgulanmalıdır. Eğitimin dinamik yapısı gereği, eğitim sisteminin de hızlı kararlarla sürekli olarak düzenlenmesi, geliştirilmesi ve eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir. Bu değişiklikler bazen istenerek ortaya çıkabilirken bazen zorunlu olarak gerçekleşebilir. Örneğin, salgın gibi durumlar zorunlu değişikliklere yol açabilir. Bu zorunlu değişiklikler, yeni kavramların ortaya çıkmasına veya mevcut kavramların yeniden gözden geçirilmesine neden olabilir. Bu nedenle Covid-19 döneminde eğitim sisteminde sıkça karşılaşılan uygulamalarla ilgili bazı temel kavramlar üzerinde durulmuştur.

Covid-19 pandemisi, dünya genelinde birçok sektörü derinden etkilediği gibi eğitim sektöründe de köklü değişikliklere ve zorluklara yol açmıştır (Demir vd., 2022). Pandemi sürecinde okulların kapanması ve uzaktan eğitim modeline geçilmesi, öğrencilerin eğitim süreçlerinde önemli aksamalara neden olmuştur. Bu durum, öğrenci-öğretmen, öğrenci-veli ve öğrenci-okul yöneticileri arasındaki etkileşimlerin de farklılaşmasına sebep olmuştur. Pandemi sonrası okulların yeniden açılması ile birlikte öğrencilerin okula uyum süreçleri, öğretmenler için yeni bir sınıf yönetimi stratejileri geliştirmeyi zorunlu kılmıştır (Bozkurt, 2020). Bu bağlamda, öğretmenlerin pandemi sonrası dönemde uyguladıkları sınıf yönetimi stratejilerinin incelenmesi büyük önem taşımaktadır.

1. Problem Durumu

Pandemi süreci, tüm dünyada eğitim sistemlerini zorlayıcı bir sınavdan geçirmiştir. Eğitim-öğretim sürecinde yaşanan herhangi bir boşluk, öğrenciler üzerinde kalıcı sorunlara yol açabilmekte ve özellikle kaynaştırma öğrencilerinin akademik, sosyal ve duygusal gelişimleri bu durumdan olumsuz yönde etkilenebilmektedir (Karamuklu ve Karakoç, 2023). Pandemi sonrası eğitim ortamlarında öğrenci uyumu ve katılımı, eski normallere dönüş yolunda önemli bir ölçüt olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmalar, pandemi sürecinde derslere yönelik ilginin azaldığını ve akademik başarıların düştüğünü ortaya koymaktadır; öte yandan pandemi sonrası süreçte iletişim ve uyum problemleri yaşandığı, akademik başarı sorunları gözlemlendiği ve derse karşı isteksizlikler yaşandığı gözlemlenmiştir (Karamuklu ve Karakoç, 2023).

Pandemi süreci, eğitim ortamlarını ve öğretmenlerin sınıf yönetimi yaklaşımlarını derinden etkilemiştir. Bu dönemde öğretmenler, sınıf yönetiminde karşılaştıkları zorlukları çeşitli stratejilerle aşmaya çalışmışlardır. Örneğin, sınıfın fiziksel düzenlemesinden, kuralların belirlenmesine ve veli işbirliğine kadar birçok alanda yeni yöntemler geliştirmişlerdir. Araştırmada belirtildiği üzere, "öğretmenler, sınıf yönetimi stratejilerini, fiziksel ortam düzenlemesi, ilk günlerin planlanması, kurallar ve rutinler, davranış sorunlarıyla başa çıkma ve öğretmen-veli işbirliği olmak üzere beş ana tema altında şekillendirmektedir" (Akar, Erden, Tor, ve Şahin, 2010). Pandemi sürecinin getirdiği zorluklar arasında, sınıf içi etkileşimin azalması ve uzaktan eğitim uygulamalarına geçiş öne çıkmaktadır. Bu durum, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini yeni koşullara uygun şekilde adapte etmelerini gerektirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, "öğretmenler, fiziksel sınıf ortamlarının küçüklüğü gibi zorluklarla karşılaşmış, bu da öğrenci merkezli ve yapıcı öğrenme uygulamalarını sınırlamıştır" (Akar vd., 2010). Bu bağlamda, sınıf yönetimi yaklaşımlarının pandemi sonrası dönemde nasıl evrildiği, öğretmenlerin hangi yeni stratejileri benimsediği ve bu stratejilerin öğrenci başarısı üzerindeki etkileri önemli bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, öğretmen-veli işbirliğinin artırılmasının, sınıf yönetimi pratiklerinin etkinliğini nasıl artırabileceği de dikkate değer bir konudur.

Pandemi, eğitim süreçlerindeki kesintilerle öğretmen ve öğrencileri yeni zorluklarla karşı karşıya bırakmıştır. Bu durum, öğretmenlerin rezilyans seviyelerinin

önemini artırmıştır. Öğretmenlerin yeniden okula dönüş sürecinde "en çok virüs nedeniyle hastalanmaktan kaygılandıkları ve kurumsal çözümler bekledikleri" gözlemlenmiştir (Bayındır, 2021). Öğretmenlerin bu kaygılarının azaltılması ve iyi olma hallerinin yükseltilmesi için gerekli desteklerin belli periyodlarla sağlanması gerekmektedir. Eğitimde rezilyans, öğretmenlerin pandemi gibi kriz dönemlerinde eğitim yaşantılarını sürdürebilme yeteneklerini ifade eder ve bu, onların zorluklar karşısında uyum sağlama ve eski haline dönebilme becerileriyle yakından ilişkilidir. Rezilyansın eğitimdeki yeri, öğretmenlerin hem bireysel hem de profesyonel gelişimleri açısından kritik bir öneme sahiptir. Araştırma bulguları, öğretmenlerin "okula yeniden dönüş sürecinde en çok virüs nedeniyle hastalanmaktan kaygılandıklarını ve kurumsal çözümler beklediklerini" ortaya koymuştur (Bayındır, 2021). Bu bağlamda, pandemi sonrası eğitim ortamlarında öğretmenlerin rezilyans beklentilerinin doğru anlaşılması ve desteklenmesi, öğretim kalitesini ve öğrenci başarılarını doğrudan etkileyebilir. Eğitimde rezilyansın artırılması, öğretmenlerin zorluklarla başa çıkma becerilerini geliştirerek, eğitim sistemlerinin genel dayanıklılığını ve adaptasyon kabiliyetini artırabilir.

COVID-19 salgını, tüm dünyada eğitim sistemlerinde ciddi değişikliklere neden olmuştur. Salgın öncesinde gelişmiş uzaktan eğitim altyapılarına sahip ülkeler bu süreçte eğitimlerini sürdürebilirken, altyapısı yetersiz ülkeler büyük zorluklarla karşılaşmıştır (Karasoy vd., 2021). Bu durum, pandemi sonrası eğitim politikalarının önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir. Eğitim alanında oluşturulan kamu politikalarının pandemi gibi olağanüstü durumlarda ne kadar hayati olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmalara göre, "uzaktan eğitim sistemlerinin yaygınlaşacağı ve bu alana yapılan yatırımların artacağı öngörülmektedir" (Karasoy vd., 2021). Bu durum, eğitim politikalarında uzaktan eğitim uygulamalarına daha fazla önem verilmesi gerektiğini göstermektedir. Türkiye örneğinde, uzaktan eğitim politikalarının hızla geliştirilmesi ve uygulanması, pandemi sürecinde eğitim sisteminin sürekliliğini sağlama konusunda kritik bir rol oynamıştır. Ancak bu süreç, aynı zamanda teknolojik erişim ve eğitim kalitesi gibi konularda ciddi eşitsizlikleri de gün yüzüne çıkarmıştır. Türkiye'deki eğitim politikaları, "uzaktan eğitim modellerinin hayat boyu öğrenme olgusunu destekleyen en güçlü sistemlerin başında geldiğini" vurgulamakta ve bu bağlamda politika yapıcılara önemli görevler düşmektedir (Karasoy vd., 2021).

2. Problem Cümlesi

Pandemi sonrası öğrencilerin okula yeniden uyum sürecinde, sınıf öğretmenlerinin uyguladığı sınıf yönetimi stratejileri nelerdir?

2.1. Alt Problemler

1. Pandemi sonrası okula uyum sürecinde eğitim öğretim ortamlarında en çok zorlanılan durumlar nelerdir?
2. Pandemi sürecinden sonra ders içi sınıf yönetim süreçlerinde en belirgin farklar nelerdir?
3. Pandemi öncesi ve sonrası süreçlerde uygulanan sınıf yönetimi stratejilerindeki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?
4. Pandemi öncesi ve sonrasında öğrenci, diğer öğretmenler, okul yöneticileri ve veliler ile etkileşimlerde ne gibi farklar gözlemlenmiştir?
5. Pandemi sonrası süreçte sınıf yönetiminde en çok zorlanılan durumlar nelerdir?
6. Pandemi sonrası süreçte öğrencilerin sınıfa uyum sağlamaları için kullanılan öğretim yöntem teknikleri ve ölçme değerlendirme araçları nelerdir?
7. Ödevlendirme, sınıf kurallarının belirlenmesi, devamsızlık, derse geç gelme ve programın yetiştirilmesi durumlarında gözlemlenen farklılıklar nelerdir?
8. Pandemi dönemi uzaktan eğitim uygulamaları sınıf yönetimi açısından nasıl değerlendirilmiştir?
9. Pandemi sonrası okula yeniden uyum süreci sınıf yönetimi açısından nasıl değerlendirilmiştir?

3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmenlerinin pandemi öncesi ve sonrasında sınıf yönetim süreçlerindeki deneyimlerini belirlemek; öğrenci, diğer öğretmenler, okul yöneticileri ve veliler ile etkileşimlerindeki değişimleri gözlemlemek ve pandemi sonrası öğrencilerin okula yeniden uyum sürecinde sınıf öğretmenlerinin uyguladığı sınıf yönetimi stratejilerini incelemektir.

4. Araştırmanın Önemi

Literatürde, pandemi sonrası öğrencilerin okula uyum süreçlerini kolaylaştıran öğretmen stratejileri üzerine yeterli çalışma bulunmamaktadır. Çoğu mevcut araştırma, genellikle pandemi sürecinin eğitim üzerindeki etkilerini ele almakla sınırlıdır; ancak pandemi sonrası okul ortamında öğrenci ve öğretmen etkileşimlerinin nasıl evrildiğine dair detaylı analizler nadirdir. Ayrıca, farklı coğrafi bölgelerde ve çeşitli sosyo-ekonomik koşullardaki okullarda uygulanan stratejilerin karşılaştırmalı incelenmesi de sınırlıdır.

Pandemi sonrası eğitim süreci, öğrencilerin okula uyum sağlamaları ve duygusal ile sosyal gelişimlerini desteklemek açısından kritik bir öneme sahiptir. Covid-19 salgını, eğitim sisteminde köklü değişikliklere yol açmış ve bu değişiklikler öğrencilerin okul ortamına yeniden entegrasyonunu zorlaştırmıştır. Bu bağlamda, öğretmenlerin uyguladığı sınıf yönetimi stratejileri, öğrencilerin okula uyum süreçlerini kolaylaştırmada ve akademik başarılarını artırmada önemli bir rol oynamaktadır.

Pandemi sonrası dönemde, öğrencilerin okula uyum süreçlerinin desteklenmesi, onların hem akademik hem de sosyal gelişimleri açısından kritik bir öneme sahiptir. Öğretmenler, sınıf yönetimi stratejilerini uygulayarak, öğrencilerin pandemi sonrası okula geri dönüş süreçlerini kolaylaştırabilirler. Bu stratejiler, öğrencilere güvenli ve destekleyici bir öğrenme ortamı sunarak, onların sosyal becerilerini geliştirmelerine ve duygusal olarak uyum sağlamalarına yardımcı olabilir (Güzen, 2021).

Pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim ve sosyal izolasyon, öğrencilerin okul ortamından uzak kalmalarına neden olmuş, bu durum da öğrencilerin okul uyum süreçlerini zorlaştırmıştır. Bu bağlamda, öğretmenlerin sınıf içindeki stratejileri, öğrencilerin yeniden okula adapte olabilmeleri için kritik bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Öğretmenlerin, sınıf içi etkileşimleri artıran, öğrencilerin duygusal ihtiyaçlarını karşılayan ve sosyal becerilerini geliştiren stratejiler geliştirmeleri, öğrencilerin okula uyum süreçlerini olumlu yönde etkileyebilir.

Mevcut literatürde, öğretmenlerin pandemi sonrası dönemde uyguladıkları sınıf yönetimi stratejilerinin etkilerini inceleyen çalışmaların eksikliği göz önüne alındığında, pandemi sonrası eğitim sürecinde, öğretmenlerin uyguladıkları sınıf yönetimi stratejilerinin etkilerini kapsamlı bir şekilde incelemek, eğitim sisteminin yeniden yapılandırılması ve öğrencilerin okula uyum süreçlerinin desteklenmesi açısından kritik

bir adımdır. Eğitim yöneticileri ve sınıf öğretmenleri, bu stratejiler aracılığıyla öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyerek, akademik başarılarını artırma fırsatını yakalayabilirler.

5. Varsayımlar

Araştırma kapsamında kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formunu, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin gerçek durumu yansıtacak ve samimi bir şekilde cevapladıkları varsayılmaktadır.

6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Yönetimi Anabilim Dalında yapılan yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, 2023-2024 eğitim-öğretim döneminde Erzincan ilindeki MEB'e bağlı devlet ilkokullarında görev yapan 25 sınıf öğretmeninden (10 kadın, 15 erkek) toplanmıştır. Bu nedenle bulguların genellenebilirliği sınırlıdır. Veriler, nitel veri toplama yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Bu nedenle, katılımcıların yanıtları subjektif değerlendirmeler içerebilir. Görüşmeler, katılımcıların uygun olduğu zamanlarda yüz yüze veya çevrimiçi platformlar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bu durum, veri toplama sürecinde bazı sınırlılıklar yaratabilir.

7. Tanımlar, Temel Kavramlar

1. Pandemi Sonrası: Covid-19 salgını ve sonrasında yaşanan dönemi ifade eder.
2. Öğrenci Uyum Süreci: Öğrencilerin yeni bir ortama veya duruma uyum sağlama sürecidir.
3. Okul: Eğitim kurumları içinde öğrencilerin öğrenim gördüğü yerleri ifade eder.
4. Öğretmen: Eğitim kurumlarında öğrencilere ders veren, rehberlik eden ve eğitim sürecini yöneten yetiştir.
5. Sınıf Yönetimi: Bir sınıftaki öğrencilerin davranışlarını düzenleme, disiplini sağlama ve öğrenmeyi iyileştirme sürecidir.
6. Strateji: Belirli bir hedefe ulaşmak amacıyla planlanan ve uygulanan yöntemlerin bütünüdür.
7. İnceleme: Detaylı olarak gözden geçirme, analiz etme sürecidir.

Bu çalışma kapsamında, öğrencilerin pandemi sonrası okula uyum sürecinde, öğretmenlerin kullandığı sınıf yönetimi stratejilerinin etkilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu kavramlar çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır ve bu kavramlar etrafında yapılacak olan inceleme ve analizlerle ilgili bir çerçeve oluşturacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL AÇIKLAMALAR

Bu bölümde araştırmanın konusu, ilgili literatür doğrultusunda başlıklar şeklinde açıklanmıştır.

1.1. Covid-19 Pandemisi

Pandemi terimi, genellikle bir ülke veya birden fazla kıtada aynı anda meydana gelen bulaşıcı hastalıkları tanımlamak için kullanılır. Pandemiler, hastalığın insandan insana kolaylıkla yayılması ile karakterizedir ve bu tür hastalıklar geniş bir coğrafi alana yayılabilir (Honigsbaum, 2009). Ancak, her yıl ortaya çıkan bazı hastalıklar pandemi olarak kabul edilmez. Bir hastalığın pandemi olarak sınıflandırılabilmesi için, farklı bölgelerde yaygın olarak bulaşıcı olması ve büyük bir insan topluluğunu etkileyebilmesi gerekir.

Tarih boyunca, birçok salgın hastalık insanlık üzerinde derin etkiler bırakmıştır. Örneğin, 1300'lerin ortalarında Avrupa'yı kasıp kavuran Kara Veba, 1500'lerin başında ortaya çıkan çiçek hastalığı, 1900'lerin başında patlak veren İspanyol gribi, 1900'lerin sonunda başlayan ve günümüzde de devam eden HIV/AIDS pandemisi, bu salgınlardan bazılarıdır (Üstün ve Özçiftçi, 2020). Ayrıca, 2000'lerin başında SARS, ardından SIV/H1N1 virüsü ve Ebola virüsü gibi salgınlar da yaşanmıştır. Her biri, sağlık sistemleri ve toplumlar üzerinde önemli etkiler yaratmış ve çeşitli önlemlere yol açmıştır.

2019 yılının son aylarında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid-19, 2020 yılının başlarında Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. Covid-19 pandemisi, sadece sağlık sektörünü değil, aynı zamanda sosyal, ekonomik ve eğitim alanlarını da derinden etkilemiştir. Salgının başlangıç aşamalarında, hastalığın yayılmasını kontrol altına almak için birçok ülke sosyal izolasyon önlemleri, karantinalar

ve seyahat kısıtlamaları uygulamıştır. Bu önlemler, toplumların günlük yaşamını, iş yapma biçimlerini ve ekonomik faaliyetlerini önemli ölçüde değiştirmiştir.

Pandeminin sosyal etkileri, bireylerin psikolojik sağlığı üzerinde de derin etkiler yaratmıştır. Sosyal izolasyon, kaygı ve depresyon seviyelerinde artışa neden olmuştur. Eğitim sektörü, uzaktan eğitim yöntemleri ve dijital öğrenme platformlarına yönelmiş, bu durum hem öğrenciler hem de öğretmenler için büyük bir adaptasyon süreci oluşturmuştur (Ağlamaz, 2022). Ekonomik açıdan ise, birçok işyeri kapanmış, işsizlik oranları yükselmiş ve küresel ticaretin aksamaları yaşanmıştır. Bu durumlar, özellikle düşük gelirli ve yetersiz sosyal güvenlik sistemlerine sahip bireyler üzerinde daha yoğun etkiler yaratmıştır.

Sağlık sektöründe, Covid-19 pandemisi dünya genelinde sağlık sistemlerinin sınırlarını zorlamış ve acil durum yönetimi, hastane kapasitesi ve sağlık hizmetlerinin dağılımı gibi birçok alanda reform ihtiyacını gündeme getirmiştir. Aşı geliştirme süreçleri hızlandırılmış ve uluslararası işbirlikleri ile aşıların üretimi ve dağıtımı hızlandırılmıştır. Pandemi süreci, sağlık sistemlerinin ve bilimsel araştırmaların önemini bir kez daha vurgulamış, aynı zamanda küresel sağlık krizleri karşısında daha hazırlıklı olma gerekliliğini ortaya koymuştur.

Covid-19 pandemisi, tarihsel salgınların modern dünyadaki yansımalarından biri olarak, insanlık için önemli dersler sunmuş ve gelecekteki sağlık krizlerine karşı daha etkili stratejiler geliştirme ihtiyacını gündeme getirmiştir. Pandeminin etkileri, sadece sağlık ve ekonomi ile sınırlı kalmamış, aynı zamanda toplumsal yapılar ve bireylerin yaşam biçimleri üzerinde de kalıcı değişikliklere yol açmıştır (Üstün ve Özçiftçi, 2020; Ağlamaz, 2022). Bu durum, gelecekteki pandemilere hazırlık için uluslararası işbirliklerinin ve sağlık politikalarının önemini artırmıştır.

1.2. Pandeminin Toplumsal Etkileri

Salgın hastalıklar, yalnızca sağlık sektörünü değil, aynı zamanda bireyleri ve toplumları derinden etkileyen önemli bir durumdur. Salgınlar, artış gösterdikçe, insanlar sadece fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik ve sosyal açıdan da olumsuz etkilenmektedir. Bu durum, toplum sağlığının yanı sıra bireylerin ruh sağlığını da ciddi şekilde etkileyebilir. Salgın hastalıklar gibi önceden tahmin edilemeyen durumlar, paniği

ve korkuyu artırarak, sadece mevcut zamanı değil, geleceğe dair umutları da olumsuz şekilde etkileyebilir (Beck, 1992).

Covid-19'un tüm dünyaya yayılması ve bir pandemiye dönüşmesi, birçok ülkede çeşitli etkilere yol açmıştır. Ülkeler arasındaki sosyal yapılar, ekonomiler ve politikalar gibi faktörlerdeki farklılıklara rağmen, bazı ortak etkiler ve sonuçlar gözlemlenmiştir (Üstün ve Özçiftçi, 2020). Pandeminin yarattığı bu ortak etkiler, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Pandemi sürecinde toplumlar, siyaset, ekonomi, sağlık ve eğitim gibi birçok alanda etkilenmiştir (Feng vd., 2020). Gelişmiş ülkelerde bile ekonomik resesyonlar başlamış ve işsizlik oranları hızla artmıştır. Sağlık sistemleri, personel ve malzeme eksiklikleri nedeniyle büyük zorluklar yaşamış, birçok ülkede sağlık sektörü çöküntüye uğramıştır (Cahapay, 2020). Pandemi, insan hayatında "yeni normal" olarak adlandırılan bir dönemi başlatmış, bu da insanlığın pandemi öncesi yaşam alışkanlıklarını kökten değiştirmek zorunda kalması anlamına gelmektedir (Dwivedi vd., 2020).

Pandeminin etkisiyle uygulanan sokağa çıkma yasakları ve karantina önlemleri, bireylerin sosyal yaşamlarını önemli ölçüde etkilemiştir. Sosyal izolasyon, birey ve toplum arasındaki bağlantı eksikliği şeklinde tanımlanmaktadır. Covid-19 salgınını önlemek amacıyla alınan en büyük önlemlerden biri sosyal mesafe uygulamasıdır. Her yaş grubunun kendi sosyal mesafesini sağlaması beklenmiştir. Ancak, bazı riskli yaş gruplarına yönelik zorunlu sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı gözlemlenmiştir. Özellikle hastalığın genç yetişkinlerde ve virüsten en çok etkilenen 65 yaş ve üzeri kişilerde ilerlediği gözlemlenmiştir. Ayrıca, gençlerin hastalık taşıma riski taşıdığı, bu nedenle 20 yaş altı bireylerin sosyal izolasyonunu sürdürmelerinin önemi vurgulanmıştır (Ağlamaz, 2022).

Evde izolasyon süresinin artmasıyla birlikte, bazı sosyal sorunlar da ortaya çıkmıştır. Bireylerin başlangıçta bu yasakları belirli bir süre uygulaması normal iken, zamanla bu süreçlerin yorucu hale geldiği gözlemlenmiştir. Covid-19 salgınından ağır şekilde etkilenen 65 yaş ve üstü kişiler ile çeşitli kronik hastalıkları bulunan bireyler, hastalığa yakalanma riskleri yüksek olduğu için dışarı çıkmamaları konusunda çeşitli engellerle karşılaşmıştır. Bu engeller, insanların kendi yerleşim ortamlarında yalnız kalmalarına yol açmıştır (Üstün ve Özçiftçi, 2020). Ayrıca, 65 yaş üstü bireylerin,

çocuklar, torunlar gibi yakın akrabalarının evde yalnız kalmasının endişe yarattığı gözlemlenmiştir. Türkiye'de 65 yaş ve üstü veya kronik hastalığı bulunan kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak için acil çağrı numaraları (155, 156, 112) kullanılmaya başlanmıştır (Ağlamaz, 2022).

Sonuç olarak, Covid-19 pandemisi, yalnızca sağlık sektörünü değil, aynı zamanda bireylerin sosyal ve psikolojik yaşamlarını da derinden etkilemiştir. Sosyal izolasyon ve ekonomik zorluklar gibi çeşitli faktörler, bireylerin ruh sağlığı üzerinde önemli etkiler yaratmış, toplumun genel iyilik halini zorlaştırmıştır. Bu bağlamda, pandemilerin gelecekteki etkilerini anlamak ve bu etkileri minimize etmek için kapsamlı ve çok yönlü stratejilerin geliştirilmesi önem arz etmektedir.

1.3. Covid-19 Sürecinde Eğitim

Covid-19 salgını, dünya genelinde nadir rastlanan bir kriz yaratmış ve bu kriz, eğitim sektörü üzerinde büyük zorluklara yol açmıştır. Pandemi, özellikle okul öncesi, orta öğretim ve üniversite düzeylerinde eğitim süreçlerini derinden etkilemiştir. Nisan 2020 itibarıyla yapılan bir araştırma, dünya genelinde 200'den fazla ülkede yaklaşık 1.6 milyar öğrencinin bu salgından etkilendiğini ortaya koymuştur. Bu rakam, global çapta eğitim gören öğrencilerin %94'ünü temsil etmektedir (UNESCO, 2020).

Pandemi sürecinde, eğitim ortamları uzaktan eğitim araçlarıyla devam ettirilmiştir. Uzaktan eğitim, eğitim materyallerine telefon, tablet, televizyon ve bilgisayar gibi araçlar üzerinden erişim sağlayarak bireylerin öğrenme sürecine destek olmayı amaçlayan bir yöntemdir. Bu yöntem, evden veya uzak bir konumdan derslere erişim imkanı sunarak öğrencilere esneklik ve kolaylık sağlamaktadır (Kamal, 2020). E-öğrenme sürecinde bireyler, kendilerini geliştirmek için bireysel olarak adım atabildikleri gibi, etkileşim içinde de öğrenebilirler. Sanal sınıf uygulamaları sayesinde, farklı coğrafi bölgelerden gelen katılımcılar bir sanal sınıfta bir araya gelerek birlikte öğrenme deneyimi yaşayabilirler. Bu süreçte öğretmenler, katılımcılara sorular yöneltip, yanıtlar alabilir ve öğrenme sürecini etkileşimli hale getirebilirler (Duran, 2007).

Covid-19 pandemisi nedeniyle okulların kapanmasıyla birlikte, hükümetler eğitim ve öğretimin kesintisiz devam edebilmesi için öğretmenlere bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanma imkânı sunmuş ve müfredatları çevrimiçi ortamlara taşımıştır. Bu dönemde dijital dönüşümün önemi tüm dünyada vurgulanmış ve

eğitimin çevrimiçi platformlardan sürdürülmesi gerektiği anlaşılmıştır. Ancak, okulların kapalı olmasıyla birlikte hızlı internet bağlantısının önemi daha da belirginleşmiş ve teknolojik altyapıya sahip olmasına rağmen yetersiz internet altyapısı nedeniyle derslere katılamayan öğrenciler gözlemlenmiştir (Emin ve Altunel, 2021).

Gelişmiş ülkelerde, bilgi ve iletişim teknolojileri yaygın olarak kullanıldığı için eğitim ve öğretim faaliyetleri genellikle sorunsuz bir şekilde yürütülebilmektedir. Ancak, az gelişmiş ülkelerde eğitimin sürdürülmesi çoğunlukla televizyon, radyo yayınları ve basılı materyaller aracılığıyla sağlanmaktadır. İstatistikler, yüksek gelir seviyesine sahip ülkelerde uzaktan eğitime erişim oranlarının genellikle %80 ile %85 arasında değiştiğini, düşük gelirli ülkelerde ise bu oranların %50'nin altında kaldığını göstermektedir. Bu durum, gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler arasında önemli farklar bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu farkların ana sebepleri arasında teknolojik altyapı eksiklikleri ve düşük gelirli bölgelerdeki bireylerin, öğretmenlerin ve velilerin dijital okuryazarlık becerilerinin yetersiz olması bulunmaktadır.

Covid-19 pandemisi sürecinde, okulların kapalı olması nedeniyle ilkokuldan üniversiteye kadar uzaktan eğitim uygulamalarının hangi teknolojik araçlar kullanılarak gerçekleştirildiğine dair istatistiksel veriler incelendiğinde belirli bir trend gözlemlenmektedir. Gelişmiş ülkelerde, dijital platformların ve teknolojik araçların eğitim süreçlerine entegrasyonu daha yaygın ve başarılı bir şekilde gerçekleşmiştir. Buna karşın, düşük gelirli ülkelerde, teknolojik altyapı ve dijital okuryazarlık eksiklikleri nedeniyle eğitimde eşitsizlikler daha belirgin hale gelmiştir.

Ülkemizde ilkokul düzeyinde, Covid-19 salgını sırasında teknolojik altyapıda yapılan önemli düzenlemeler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- 23 Mart 2020'de yüz yüze eğitim durdurularak uzaktan eğitime geçilmiştir.
- Uzaktan eğitim kapsamında önce K-12 seviyesindeki dersler TRT-EBA TV üzerinden yayına alınmış, sonrasında EBA web platformu üzerinden çeşitli eğitim içerikleri sunulmuştur. Ayrıca, LGS ve YKS gibi sınavlara hazırlanan öğrenciler için canlı dersler düzenlenmeye başlanmıştır.
- 1 Haziran itibarıyla özel okul öncesi eğitim kurumları ve yaz okulu adıyla düzenlenen sosyal ve kültürel faaliyetlere yeniden başlanmıştır.
- 19 Haziran'da öğretim yılı tamamlanmıştır.

- 27 Haziran'da başlayan ve 28 Ağustos'a kadar sürecek yaz okulu programları TRT EBA TV'de yayımlanmaya başlamıştır.
- 15 Ağustos'tan itibaren özel okullarda telafi eğitimleri ve uyum programları başlatılacağı açıklanmıştır.
- Pandeminin öğrenciler ve aileleri üzerindeki psiko-sosyal etkilerini azaltmak ve destek sağlamak amacıyla çeşitli programlar ve uygulamalar devreye alınmıştır.” (TEDMEM, 2020).

Covid-19 pandemisinin etkisiyle uygulamaya konan uzaktan eğitim sürecinde, genellikle EBA TV'nin tercih edildiği gözlemlenmiştir. 23 Mart 2020'den 30 Nisan 2021'e kadar olan dönemde, EBA platformuna internet aracılığıyla toplamda 21,8 milyar kez erişildiği ve TRT EBA TV üzerinden 15 bin 993 saat yayın yapıldığı açıklanmıştır. EBA mobil uygulamasının 18 milyon 500 bin kez indirildiği ve EBA içeriğinin 14 milyon 57 bin öğrenci ve 1 milyon 177 bin öğretmene ulaştığı ifade edildi. Ayrıca, EBA Akademik Destek platformuna erişen öğrenci sayısının 1 milyon 911 bin ve öğretmen sayısının 265 bin 497 olduğu belirtildi. Canlı ders uygulamaları üzerinden ise 246 milyon 640 bin saatlik senkron dersin gerçekleştirildiği verisi paylaşıldı (Emin ve Altunel, 2020).

Öğrenciler belirlenen saat dilimlerinde televizyondan dersleri takip etmişlerdir. Ancak yapılan bir tespit, öğrencilerin %60'ının EBA'ya giriş yapamadığı ortaya çıkmıştır. Eğer öğrenciler sistemde başarılı olsalar bile, televizyon eğitiminde etkileşim kuramamaları nedeniyle düşük başarıya sahip öğrencilerin öğrenmelerinde önemli eksiklikler oluşabileceği düşünülmüştür. Bu süreçte yükseköğretim seviyesindeki öğrenciler için yapılan iyileştirmeler ise şunlardır:

- “Yükseköğretim kurumlarında, 23 Mart 2020 tarihinde uzaktan eğitime geçildiği duyurulmuştur. 26 Mart'ta, bahar döneminde yüz yüze eğitime ara verileceği açıklanmıştır. 5 Mayıs'ta, 15 Haziran 2020 itibarıyla üniversitelerin akademik takvime geri döneceği bildirilmiştir. 27 Mayıs'ta ise dijital sınavların yapılacağına dair temel ilkeler paylaşılmıştır.
- YÖK tarafından oluşturulan Dersleri Platformu, tüm öğrencilere açılarak, uzaktan eğitimi desteklemek amacıyla her öğrenciye 6 GB internet kotası tahsis edilmiştir.

- 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar dönemi için öğrencilere sınırlı bir süreyle kayıt dondurma imkanı tanındı ve tez aşamasındaki lisansüstü öğrencilere ek süre sağlanmıştır.
- YKS ile ilgili olarak sınavın kapsamı, süresi, tarihi ve yerleştirme için gereken baraj puanlarında değişiklikler yapılmıştır.
- Mezuniyete yakın öğrencilere, uygulamalı eğitimlerini uzaktan tamamlama imkanı verildi ve bu kararın uygulanması üniversitelere bırakılmıştır.” (TEDMEM, 2020).

Covid-19 pandemisi sebebiyle uzaktan eğitim sürecinde, en büyük zorlukları yaşayan kesim şüphesiz öğretmenler olmuştur. Senkron eğitim, uzun süredir kullanılmakta olan bir yöntemdir. Fakat devlete bağlı okullarda genelde yüz yüze eğitim tercih edildiği ve bu nedenle eğitim süreçleri buna göre planlandığı için, aniden uzaktan eğitime geçiş öğretmenler için, ebeveynler ve öğrenciler kadar zorlu bir deneyimdi. Bu dönemde öğretmenler, ders planlama ve uygulamada çeşitli zorluklarla karşılaşmıştır. Öğretmenlerin bu süreçte karşılaştığı zorluklar arasında şunlar vardır:

- Geliştirici kardeşler, platformdaki içeriklerin eksik olduğunu fark etmişlerdir.
- Öğretmenler, uzaktan eğitim için uygun etkinlikler konusunda yeterli bilgiye sahip değillerdir.
- Etkinliklerin planlanması çok zor, çünkü ders saatleri oldukça sınırlı. Bu durumda istenen etkinlikleri gerçekleştirmek oldukça güç hale gelmektedir.
- EBA platformuna etkinliklerin yüklenmesi sürecinde çeşitli engellerle karşılaşılıyor. Bu aşamada bir dizi sorun ortaya çıkmıştır.
- EBA'nın canlı sınıf sistemine teknik sıkıntılarla karşılaşılmasıdır.
- Öğrencilerin teknolojik ekipman konusunda ciddi eksiklikleri vardır.
- Öğrencilerle iletişim kurmanın imkanları oldukça sınırlıdır.
- Başarılı öğrenciler genellikle derslere aktif olarak katılırken, başarısız öğrenciler sıkça derslere katılmazlar.
- Genellikle çeşitli sebeplerden ötürü iletişim internet altyapısı üzerinden sınırlı bir şekilde gerçekleşebilmektedir.
- Çoğu yerde internet erişimi oldukça kısıtlıdır (Ünal ve Bulunuz, 2020; Erdoğan ve Ayanoğlu, 2021)

1.3.1. Covid- 19 Süreci

COVID-19 (Coronavirus Disease 2019), Aralık 2019'da Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkan ve hızla dünya çapında yayılan ciddi bir solunum yolu enfeksiyonudur. Virüs ilk kez tanımlandığında "Yeni Koronavirüs Hastalığı" olarak adlandırılmış, daha sonra Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Birleşmiş Milletler tarafından "Covid-19" olarak isimlendirilmiştir. Bu ad, hastalığın çıkış yılı olan 2019'a atıfta bulunmaktadır. Virüsün kökeninin, Wuhan'da bulunan bir deniz ürünleri ve canlı hayvan pazarına dayandığı düşünülmektedir. Virüsün bu pazardaki hayvanlardan insanlara geçtiği ve ardından küresel bir salgına dönüştüğü tahmin edilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü, hastalığın hızla yayılması ve endişe verici boyutlara ulaşması sebebiyle 11 Mart 2020'de COVID-19'u küresel bir pandemi olarak ilan etmiştir (Savaş, 2020).

Pandemi dönemi, küresel sağlık sistemlerini derinden etkileyerek büyük bir kriz ortamı yaratmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, pandeminin ilan edildiği tarihten, Mart 2022'ye kadar geçen iki yıllık süreçte toplam vaka sayısı yaklaşık 470 milyona, ölü sayısı ise 6 milyona ulaşmıştır. Türkiye'de ise belirtilen dönemde 14 milyonu aşkın onaylanmış vaka ve 95.000'i geçen ölüm vakası kaydedilmiştir (Erdinç, 2022). Bu süre zarfında, birçok ülke salgının yayılmasını kontrol altına almak ve etkilerini hafifletmek amacıyla çeşitli sağlık önlemleri ve aşı programları uygulamıştır. Bilimsel araştırmalar ve uluslararası işbirlikleri sayesinde, çeşitli aşılar geliştirilmiş ve salgının etkileri azaltılmaya çalışılmıştır. Ülkemizde, nüfusun yaklaşık %85'i iki doz aşı olarak bağışıklık kazanmış, dünya genelinde ise %64'lük bir kesim en az bir doz aşı ile koruma altına alınmıştır (Erdinç, 2022).

Pandemi, sağlık sektörü dışında birçok alanda da derin etkiler bırakmıştır. Eğitim, sosyal yaşam, iş hayatı, siyaset, ekonomi ve ticaret gibi çeşitli alanlarda önemli değişiklikler ve zorluklar yaşanmıştır. Hükümetler ve uluslararası otoriteler, bu dönemde çeşitli kısıtlamalar ve tedbirler uygulamıştır. Sokağa çıkma kısıtlamaları, sosyal mesafe kurallarının uygulanması, zorunlu maske takma gerekliliği, ulusal sınırların kapatılması, esnek çevrimiçi çalışma düzenlemeleri ve yüz yüze eğitim faaliyetlerinin durdurulması gibi önlemler, salgının yayılmasını kontrol altına almak amacıyla alınmıştır (Çakın ve Akyavuz, 2020).

Eğitim alanında pandemi, önemli değişikliklere yol açmıştır. Dünya genelinde birçok ülke, okulları kapatmak zorunda kalmış ve uzaktan eğitime geçiş yapılmıştır. Bu durum, öğrencilerin eğitim kalitesini olumsuz yönde etkilemiştir. Özellikle dijital eğitim altyapısına sahip olmayan öğrenciler, eğitimden geri kalma riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Türkiye'de de benzer şekilde, okullar uzun süre kapalı kalmış ve uzaktan eğitime geçilmiştir. Bu süreçte, eğitimde fırsat eşitsizliği daha da belirgin hale gelmiş; kırsal kesimdeki öğrenciler dijital eğitime erişim sorunu yaşamış, öğretmenlerin dijital eğitim için yeterli altyapı ve eğitim desteğine sahip olmamaları önemli bir sorun olarak ortaya çıkmıştır. Öğrenci-öğretmen etkileşimi azalmış, öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimleri olumsuz etkilenmiş; okul dışı etkinliklere katılım azalmış ve mental sağlık sorunları artmıştır. Ayrıca, öğretmenlerin iş yükü artmış ve zorlu koşullarda görevlerini sürdürmeye çalışmışlardır (Çelik ve Çak, 2021).

Pandemi sürecinde, uzaktan eğitim, fırsat eşitsizliği, öğrenci sağlığı ve öğretmen kapasitesi gibi konular öne çıkan ve üzerinde çalışılması gereken başlıca sorunlar arasında yer almıştır. Eğitim alanında yaşanan bu gelişmeler, daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir eğitim sistemi için önemli dersler içermektedir. Eğitim politikalarının ve stratejilerinin, pandeminin yarattığı bu zorluklara yanıt verecek şekilde yeniden gözden geçirilmesi gerektiği açıktır.

1.3.2. Covid-19 Sürecinde Dünyada Eğitim

Covid-19 pandemisi, dünya çapında eğitim sektöründe köklü değişikliklere neden olmuş ve eğitim sürecini derinden etkilemiştir. Dünya Sağlık Örgütü'nün pandemi ilanının ardından, eğitim sektörü en fazla etkilenen alanlardan biri haline gelmiştir. Salgının başlangıcında, eğitim kurumları ilk olarak derslere geçici olarak ara verme kararı almış ve bu durum dünya genelinde geniş çaplı kapanmalara yol açmıştır. UNESCO ve Dünya Sağlık Örgütü'nün verilerine göre, pandeminin ilk dönemlerinde 188 ülke okullarını geçici olarak kapatmış, 159 ülke ulusal düzeyde eğitim kurumlarını kapama kararı almıştır. Bu kapanmalar sonucunda dünya genelinde yaklaşık 1,5 milyar öğrencinin eğitim süreçleri ciddi şekilde risk altına girmiştir (UNESCO, 2020; Erdinç, 2022).

2020 yılı itibarıyla, pandemi nedeniyle planlanan yüz yüze eğitim sürelerinin yaklaşık %75'i kaybedilmiştir. İlk kapanma döneminde 159 ülke okullarını kapatırken, 2020-2021 eğitim öğretim yılında bu sayı 40'a düşmüştür. 2021-2022 eğitim öğretim

yılının ilk yarısında ise, pandemi nedeniyle hiçbir ülkede okullar tamamen kapatılmamıştır. Bu değişiklikler, eğitim sistemlerinde büyük bir belirsizlik ve karmaşa yaratmıştır (Balcı, 2020).

Okulların kapalı olduğu sürelerde, dünya genelindeki eğitim kurumları öğrencilere ulaşabilmek amacıyla çeşitli uzaktan eğitim yöntemlerini benimsemiştir. En sık kullanılan yöntemler arasında çevrimiçi video konferans platformları üzerinden yürütülen dersler, televizyon ve internet üzerinden yapılan çevrimdışı yayınlar yer almaktadır. Dijital platformlara taşınan eğitim materyalleri, uzaktan eğitimin etkinliğini artırmak için önemli bir destek sağlamıştır (Erdoğan, 2022). Uzaktan eğitim, eğitimdeki aksamaları en aza indirmek ve öğrencilerin eğitimden geri kalmalarını önlemek amacıyla geliştirilmiş bir çözüm olarak öne çıkmıştır.

Pandemi sürecinde eğitimin kesintiye uğraması, kaynaklara erişimde yaşanan zorluklar ve eğitim fırsatlarının öğrenciler arasında dengesiz dağılması gibi faktörlerin olumsuz etkileri uzmanlar tarafından vurgulanmıştır (Balcı, 2020). UNESCO'nun 2020 yılında gerçekleştirdiği COVID-19 Eğitim Müdahale Araştırması, pandeminin eğitimden kopmaları artırarak büyük riskler oluşturduğunu belirtmiştir. Özellikle okul öncesi eğitim grubunda okulu bırakma oranlarının yüksek olduğu ve yaklaşık 5 milyon okul öncesi öğrencinin eğitimlerini yarım bırakma riskiyle karşı karşıya olduğu ifade edilmiştir (Sözen, 2020). Bu durum, okul öncesi çocukların dijital beceri eksiklikleri ve birçok ülkede zorunlu eğitime dahil edilmemeleri nedeniyle uzaktan eğitim çözümlerine katılım oranlarının düşük olduğunu ve bu durumun bir neslin sosyal uyum ve öğrenme potansiyelini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir.

2020-2021 eğitim-öğretim yılından itibaren, birçok ülkede yüz yüze eğitime dönüşle ilgili pilot uygulamalar ve çalışmalar başlamıştır. Bu geçiş süreci, ülkeler arasında farklılık göstermiştir. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde bazı eyaletlerde eğitim kurumları mali açıdan kritik bir duruma gelmiş ve kapanma riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Avusturya, İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkelerde, hastalıkların tespitinde kullanılan hızlı antijen testleri ile yüz yüze eğitime geçiş sağlanmıştır (Saygı, 2021).

Yüz yüze eğitimde benimsenen önlemler arasında maske takma zorunluluğu ve aşılama ön planda olmuştur. Birçok ülkede, maske takmak yüz yüze eğitimde

uygulanması gereken tedbirlerden biri olarak belirlenmiştir. Ayrıca, bazı ülkelerde öğretmenler öncelikli olarak aşılanmış ve Almanya gibi bazı ülkelerde aşılama yaşı 12'ye indirilmiştir. Bu sayede 12 yaş ve üstü öğrenciler aşılanarak yüz yüze eğitime geçilmiştir. Sınıf mevcutları yarıya indirilmiş ve öğrencilerin haftada kaç gün okula gideceklerine dair kararlar alınmıştır. 2021-2022 eğitim-öğretim yılı itibarıyla, bu tedbirler bazı bölgelerde hafifletilmiş ancak kısmen devam etmiştir (Asandaş ve Hacıcafareoğlu, 2021).

Pandemi süreci, eğitimde önemli değişimlere ve zorluklara neden olmuş; aynı zamanda eğitim politikaları ve uygulamaları açısından büyük dersler sunmuştur. Eğitimdeki fırsat eşitsizliklerinin giderilmesi, uzaktan eğitim yöntemlerinin iyileştirilmesi ve öğretmenlerin desteklenmesi gibi konular, gelecekteki eğitim sistemlerinin daha sürdürülebilir ve kapsayıcı hale gelmesi için kritik öneme sahiptir.

1.3.3. Covid-19 Sürecinde Türkiye’de Eğitim

Dünya Sağlık Örgütü'nün Covid-19'u pandemi olarak ilan etmesinin ardından Türkiye de küresel ölçekte alınan tedbirlere uyum sağladı. 12 Mart 2020'de, Milli Eğitim Bakanlığı, 16 Mart'tan 30 Mart'a kadar yüz yüze eğitime ara verilmesine karar verdi. Bu dönemde, 23 Mart 2020 itibarıyla Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda uzaktan eğitime geçiş yapıldı ve EBA platformu aracılığıyla dersler sunulmaya başlandı. EBA üzerinden online erişilebilen ders materyalleri, ders süreleri boyunca öğrencilere açık tutulmaktadır (Erdinç, 2022).

EBA platformu, canlı derslerle başlangıçta sınavlara hazırlanan öğrencilere, daha sonra ise Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüm kolej ve üniversite öğrencilerine hizmet vermeye başlamıştır. Türkiye'deki salgının hızla yayılması ve vaka sayılarının artması üzerine, yüz yüze eğitime geçiş sürecinin tamamlanması 19 Haziran 2020'ye kadar uzatılan uzaktan eğitimle devam etmiştir. Ayrıca, pandemi koşulları nedeniyle merkezi sınavlar birkaç kez ertelenmiş ve sonunda 2020 yazında başvurular alınmıştır (Koçoğlu vd. 2020).

Millî Eğitim Bakanlığı 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında kademeli olarak yüz yüze öğretime geçiş yapmayı planlasa da salgının etkisi artmaya devam ederken EBA platformu üzerinden uzaktan eğitim süreci güz dönemi itibarıyla devam etmiştir. Bu durumun tek istisnası, kısmen yüz yüze ve kısmen çevrimiçi eğitim şeklinde eğitim veren karma Üniversiteler ve 1 Haziran 2020'den itibaren anaokulları, kreşler ve özel okul

öncesi kurumlar sunma kararı olmuştur. 2020-2021 eğitim öğretim yılı sonbahar dönemi başladığında anaokulu ve birinci sınıf öğrencileri için yüz yüze eğitimler kademeli olarak başlamıştır. Ancak, haftada sadece birkaç gün yüz yüze eğitim kararı ile birlikte bir süre sonra bu uygulamaya ara verilmiştir (Yaman, 2021).

12 Ekim 2020'den itibaren, özel eğitim okulları ve köy okulları gibi istisnai durumlar dışında, yüz yüze eğitime başlanmıştır. Bu süre zarfında, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlar EBA platformları aracılığıyla, özel kurumlar ve üniversiteler ise kendi dijital altyapıları üzerinden eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdürmeye devam etmişlerdir. Dönem sonuna kadar bu şekilde uzaktan eğitim uygulanmıştır (Tarlakazan ve Tarlakazan, 2020).

15 Şubat 2021 itibarıyla başlayan bahar döneminde, yüz yüze eğitime kademeli geçiş süreci hız kazanmıştır. Bu süreçte, Sağlık Bakanlığı'nın yayınladığı iki haftalık il bazlı risk raporlarına göre, bazı şehirlerde yüz yüze eğitim sürerken, diğer şehirler uzaktan eğitime devam etmiştir. 29 Nisan ile 17 Mayıs 2021 tarihleri arasında uygulanan genel sokağa çıkma yasağına rağmen, artan vaka sayıları göz önünde bulundurularak eğitim faaliyetleri uzaktan eğitim yoluyla devam etmiştir (Yaman, 2021).

17 Mayıs 2021 tarihinde özel eğitim merkezleri, anaokulları, lise giriş sınavları ve üniversite sınavları için öğrenciler için yüz yüze eğitime başlamıştır. Tüm anaokulları ve ilkokullar ise 1 Haziran'dan itibaren yüz yüze eğitime geçmiştir. Ortaokullar ve liseler ise 8 Haziran 2021 tarihinden itibaren yüz yüze eğitime devam etmişlerdir. Bu çerçevede, yüz yüze eğitim uygulamasının süresi 2 Temmuz 2021 tarihinde sona erecektir. Yarıyıl sonrasında okul öncesi eğitimden yararlanamayan öğrenciler için tam zamanlı, yüz yüze seçmeli dersler ve yaz dönemi seçmeli dersler uygulanmıştır (Koçoğlu vd. 2020).

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen takvime göre, 2021-2022 eğitim-öğretim yılı 6 Eylül 2021'de başlamış ve Mart 2022'ye kadar yüz yüze eğitim kesintisiz sürmüştür. Bu süreçte, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullar ve üniversiteler, sosyal mesafe ve maske kullanımı gibi önlemleri alarak eğitime devam etmişlerdir. Bakanlık, salgınla mücadele kapsamında zaman zaman yayınladığı yönetmeliklerle yüz yüze eğitime destek vermiş ve önlemleri güncellemiştir. 3 Mart 2022'de çıkarılan son yönetmelikte, anaokulu, ilkokul ve ortaöğretim düzeyindeki Covid-19'dan muaf tutulan öğrencilere yönelik günlük iki kez ateş ve semptom taraması yapılması, maske ve sosyal

mesafe kurallarına uyulması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, okul giriş ve çıkışlarında farklı sınıfların karşılaşmaması için önlemler alınmıştır. Üniversitelerde ise öğrenciler, çift doz aşı şartıyla, maske ve mesafe kurallarına uyarak kampüslerde tam gün yüz yüze eğitime devam edebilmektedir (Sarı ve Sarı, 2020).

Pandemi sürecinde devam eden okul kapanmaları bakımından Türkiye, Meksika'nın ardından dünya genelinde en uzun süreyle okulları kapalı kalan ikinci ülke olmuştur (TÜSİAD, 2021).

2020-2021 eğitim-öğretim yılı itibarıyla, Türkiye uzun süreli okul kapanışları yaşanan ülkeler arasında yer almaktadır. 23 Mart 2020'de başlayan ve 30 Nisan 2021'e kadar süren bu dönemde, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlar uzaktan eğitime geçiş yapmış ve bu süreçte EBA platformu aktif olarak kullanılmıştır. EBA platformu, TRT EBA TV üzerinden yaklaşık 16.000 saat yayın yaparken, platforma 22 milyar kez erişim sağlanmıştır. Aynı dönemde, 14 milyondan fazla öğrenci ve yaklaşık 1 milyon 200 bin öğretmen EBA'nın içeriğine erişmiş, canlı ders uygulaması aracılığıyla 246 milyon saatten fazla canlı ders işlenmiştir (Erdinç, 2022).

1.4. Covid-19 Döneminin Eğitim Kurumlarına Etkisi

Covid-19 pandemisi, eğitim alanında derin ve kapsamlı etkiler yaratmış, bu sürecin eğitimi nasıl etkilediği oldukça geniş bir şekilde ele alınmıştır. Eğitim, toplumsal gelişimin ve bireylerin gelecekteki başarılarının temel taşlarından biri olarak kabul edilir. Bu bağlamda, pandemi döneminde eğitim sektörünün en fazla etkilenen alanlardan biri olduğu belirtilmektedir (Cahapay, 2020).

Pandemi sürecinde, eğitimdeki "yeni normal" olarak kabul edilen uzaktan eğitim, bu dönemin en belirgin özelliği haline gelmiştir. Salgının şiddetlenmesiyle birlikte, sosyal mesafe kuralları ve halka açık alanlarda bulunmanın riskli hale gelmesi nedeniyle, eğitim sistemleri hızla uzaktan eğitime geçiş yapmak zorunda kalmıştır. Bu geçiş, öğretmenler ve öğrenciler arasındaki çevrimiçi iletişimin önemini artırmış ve teknoloji, eğitim sürecinde birincil araç olarak öne çıkmıştır (Zheng vd., 2020).

Pandemi sürecinin başlangıcında, okulların yüz yüze eğitimde kısıtlamalara gitmesi zorunlu hale gelmiştir. UNESCO'nun verilerine göre, 4 Mart 2020 itibarıyla üç kıtada 22 ülkede okullar kapatılmıştır. Çin, Şubat 2020'nin ortalarından itibaren okulları kapalı tutmuş, Türkiye gibi diğer birçok ülke de benzer şekilde yüz yüze eğitime geçici

olarak ara vermiştir. Bu durum, dünya genelinde eğitim sistemlerini ve öğrencilerin eğitimlerini önemli ölçüde etkilemiştir (Ağlamaz, 2022).

Covid-19 salgınıyla birlikte uzaktan eğitim alanında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Ancak, Serçemeli ve Kurnaz (2020) tarafından yapılan araştırma, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin çeşitli zorluklarla karşılaşabileceğini ortaya koymuştur. Benzer şekilde, Kalman ve arkadaşlarının (2020) araştırmasında da uzaktan eğitim sürecinde yaşanan güçlükler vurgulanmıştır. Uzaktan eğitimin, öğrencilerin eğitim süreçlerine etkisi ve bu süreçte karşılaşılan engeller, pandemi döneminin eğitim üzerindeki etkilerini daha iyi anlamak için önemlidir.

Gelişmelere rağmen, Covid-19 salgını, eğitimde karşılaşılan en büyük zorluklardan biri olmuştur. Birçok hükümet, yüz yüze eğitim sistemlerini askıya alarak hızla çevrimiçi ve sanal eğitim sistemlerine geçiş yapmak zorunda kalmıştır. Bu durum, öğrencilerin akademik performansları üzerinde derin etkiler yaratmış, öğretmenler öğrencileri doğru şekilde değerlendirmekte zorlanmış ve uzaktan eğitim sürecinin ne kadar süreceği konusunda belirsizlikler ortaya çıkmıştır (Daniel, 2020).

Altyapı ve çevrimiçi erişim, uzaktan eğitime geçiş için kritik öneme sahiptir. Ancak, düşük ve orta gelirli ülkelerde, özellikle Afrika gibi bölgelerde, öğrencilerin eğitimlerine devam etmeleri gerçekçi ve uygun görünmemektedir. Bu bölgelerde, bazı kurumlar teknolojik cihazlar (tabletler veya cep telefonları) sağlayarak öğrenciler arasında fırsat eşitliğini sağlamaya çalışmıştır. Ancak, bu süreç hem eğitim kurumları hem de veliler için psikolojik bir mücadele oluşturmuştur (Marinoni vd., 2020). Özellikle, velilerin ve öğrencilerin stres ve kaygılarını azaltmak için gerekli bilgilerin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Uzaktan eğitimde, velileri desteklemeyen ve ev ortamında uygun çalışma koşullarına sahip olmayan öğrenciler için özel çabalar gösterilmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Cebe, 2022).

Arı ve Kanat'ın (2020) yaptığı araştırma, Covid-19 pandemisinin olumsuz etkilerine dikkat çekmekte ve online eğitimin bu dönemde önemli bir gelişme olarak öne çıktığını vurgulamaktadır. Ancak, çevrimiçi öğrenmenin yüz yüze eğitimin yerini alamayacağı da belirtilmiştir. Çevrimiçi öğrenme, çok yönlü bir süreç olarak öğrencilerin çeşitli alanlarda öz yeterlilikler kazanmalarını gerektirmektedir (Yıldız ve Seferoğlu,

2020). Özellikle okul öncesi eğitim programları gibi öz-yeterlik becerilerinin uzaktan eğitim yoluyla çocuklara aktarılması oldukça zor olmaktadır (Ağlamaz, 2022).

1.4.1. Covid-19 Döneminin Öğretmenler Üzerindeki Etkisi

Covid-19 pandemisi, eğitimde köklü değişikliklere yol açarak öğretmenlerin geleneksel yüz yüze eğitimden çevrimiçi eğitime geçişini zorunlu kılmıştır. Bu süreç, öğretmenlerin çeşitli dijital araçlara ve çevrimiçi platformlara uyum sağlamasını gerektirmiştir. Pandemi döneminde, eğitim kurumları ve öğretmenler, ani bir şekilde dijital araçlara ve çevrimiçi platformlara geçiş yapmak zorunda kalmıştır (Beng vd., 2020). Bu durum, öğretmenleri hazırlıksız bırakmış ve alternatif çözümler aramalarına neden olmuştur.

Dijital yeterlilik, çevrimiçi eğitimde öğretmenler için kritik bir öneme sahiptir. Starkey (2019), dijital yeterliliğin öğretmenlerin online eğitimde etkili bir şekilde öğrenme ve yeni beceriler kazanma imkanı sağladığını vurgulamıştır. Öğretmenler, geleneksel ders kitapları yerine PowerPoint sunumları, e-kitaplar ve çevrimiçi kaynakları kullanma gereksinimi ile karşılaşmışlardır (Khlaif vd., 2020). Çevrimiçi öğrenme, pandemi sırasında öğretmenlere öğrenme süreçlerini destekleme fırsatı sunmuş olsa da, öğretmenlerin bu süreçteki rolleri ve yetkinlikleri, çevrimiçi eğitimin başarısı için temel faktörlerdir (Fauzi ve Khusuma, 2020).

Pandemi döneminde, öğretmenler çeşitli zorluklarla karşılaşmışlardır. Mohammed (2020), uzaktan eğitimdeki en büyük zorluklardan birinin, yüz yüze eğitim için tasarlanmış kursları çevrimiçi ortamda sunma çabası olduğunu belirtmiştir. Bu durum, öğretmenlerin ders materyallerini ve öğretim yöntemlerini dijital platformlara uyarlama sürecinde karşılaştıkları zorlukları gözler önüne sermektedir. Ayrıca, Khlaif ve Salha (2020) dijital eşitsizliğin öğretmenler ve öğrenciler arasında hayal kırıklığına neden olduğunu vurgulamaktadır. Özellikle düşük gelirli bölgelerde, dijital araçlara ve internet erişimine sahip olmayan öğrenciler, eğitimde eşitsizlikler yaşamakta ve bu durum öğretmenler üzerinde ek bir baskı oluşturmuştur.

Çevrimiçi öğrenme sürecinde, öğretmenlerin rollerinin yanı sıra dijital yeterlilikleri de kritik bir öneme sahiptir. Öğretmenler, plansız dersler hazırlamak, fikirleri paylaşmak ve uygun materyalleri bulmak gibi zorlu görevlerle karşı karşıya kalmıştır (Cebe, 2022). Özellikle ilkokul öğrencileri için teknolojiyi tam olarak

kullanamamakta ve iletişim kurmakta zorluk çekmektedirler. Bu bağlamda, ebeveynlerin de çocuklarına rehberlik edebilmesi önem arz etmektedir (Fauzi ve Khusuma, 2020).

Sonuç olarak, öğretmenler Covid-19 pandemisi sırasında önemli zorluklarla karşılaşmış, dijital yeterliliklerinin geliştirilmesi ve çevrimiçi eğitime uyum sağlama süreçlerinde çeşitli engellerle mücadele etmişlerdir. Bu süreç, öğretmenlerin eğitimde dijital dönüşüme uyum sağlama yeteneklerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Pandemi, öğretmenlerin ve eğitim kurumlarının dijital yeterliliklerini artırmalarının yanı sıra, çevrimiçi eğitimde karşılaşılan zorluklara yönelik çözüm geliştirme gereksinimini de ortaya koymuştur.

1.5. Eğitimde Covid-19'a Karşı Alınan Önlemler

COVID-19 salgını, 1,6 milyardan fazla çocuk ve genç için eğitim fırsatlarını azaltmıştır (Gromada vd., 2020). Eğitimdeki zorlukların hayatı zorlaştırmasıyla birlikte okullar, öğrencilerin yaşamlarında ve iş hayatlarında başarılı olabilmeleri için gereken temel becerileri yeterince geliştirememiştir. Dünya çapında en az 40 milyon çocuk, COVID-19 nedeniyle okulların kapanması sonucu öğrenme deneyimlerinden mahrum kalmıştır (Gromada vd., 2020). Pandemi öncesi, Dünya Bankası'nın Öğrenme Yoksulluğu Endeksi'ne göre, okuldaki çocukların %53'ü ya okuma ya da anlama konusunda zorluk yaşamaktadır (Chzhen vd., 2019).

Gelişmiş ülkelerde okullarda yüz yüze eğitime devam edilmesi çok önemli görülmektedir. Bununla birlikte sağlık, öğretmenler ve öğrenciler için korunması gereken temel bir unsurdur. Her iki yöntem de dikkate alınmalı, önlemler planlanmalı ve kontrol edilmelidir (Hacımustafaoğlu, 2020).

Uzaktan eğitim, öğrencilerin aynı fiziksel mekanda bulunmalarını gerektirmez. Ancak, eğitimde bilgi aktarımı sürecinde çevresel faktörlerin önemi oldukça yüksektir. Okul ortamı, laboratuvarlar, koridorlar, kullanılan malzemeler, duvar renkleri, aydınlatma, mobilyalar ve diğer eğitim araçlarıyla birlikte, öğrenciler için özgün bir öğrenme atmosferi oluşturur ve "üçüncü öğretmen" olarak adlandırılır. Bu tür ortamlar, öğrencilerin yaşadığı, öğrendiği, deneyimlediği ve başkalarıyla etkileşim kurduğu yerlerdir (Nikolic, 2013; Mocinic, 2017). Karakter gelişimi ve doğru eğitim yöntemlerinin uygulanması, fiziksel ve zihinsel olarak uygun mekanların oluşturulması ve yönetimi bu bağlamda ele alınabilir (Lafond, 2007).

Okullar, birçok çocuğun ve gencin yaşamlarının önemli bir kısmını geçirdikleri önemli bir kurumdur. Okulun etkileyici olması önemlidir, böylece öğrenciler coşkuyla okula gelebilir ve motive olabilirler.

Yüz yüze eğitim ve okula devam zorunluluğu, pandemi döneminde okul ortamının ihtiyaçlarına ve güncel hijyen protokollerine göre düzenlenmelidir. Sağlık tesisleri, eğitim sürecini yeniden oluştururken öğrencilerin ve öğretmenlerin can güvenliğini sağlamak adına önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim ortamı, bir toplumun düşünce yapısını ve kibarlığını şekillendirmede önemli bir role sahiptir. Eğitimsel programların temel gerekliliklerinden biri, uygun bir öğrenme ortamı oluşturmaktır. Bu tür bir ortam, çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine uygun koşullar sunarak, onların davranış kalıplarına göre mekânsal detayların düzenlenmesini gerektirmektedir. Araştırmalar, çocukların eğitimdeki davranışlarını analiz ederek, okulun büyüklüğü, sınıf düzenlemesi, aydınlatma, sessizlik ve iyi havalandırma gibi faktörlerin akademik performans üzerindeki etkisine odaklanmıştır. Bir çocuğun öğrenme alanı, onun öğrenme motivasyonunu artırabilir. Eğer bu alan çocuğun beklentileriyle uyumlu değilse, çocuk kendini dışlanmış ve öğrenmeye karşı ilgisiz hissedebilir (Afyoncuoğlu, 2022).

1.5.1. Eğitimde COVID-19'a Karşı Türkiye'de Alınan Önlemler

COVID-19 pandemisi, Türkiye'de eğitim sisteminde önemli değişikliklere yol açmıştır. Türkiye, ilk koronavirüs vakalarını 11 Mart 2020 tarihinde duyurmuş ve 16 Mart 2020 itibarıyla tüm okullar yüz yüze eğitime geçici olarak ara verme kararı almıştır (İnan, 2020). Bu karar, öğrenciler, aileler, öğretmenler ve okul personeli olmak üzere eğitim sektöründeki tüm paydaşları etkilemiştir. Benzer şekilde, dünya genelinde birçok ülke, salgının yayılmasını önlemek amacıyla okullarını kapatma yoluna gitmiştir. UNESCO'nun (2020) raporuna göre, 177 ülke ulusal düzeyde, diğer ülkeler ise bölgesel düzeyde okulları kapatma kararları almıştır.

Salgının seyrine bağlı olarak, bazı bölgelerde yüz yüze eğitime devam edilmesine karar verilmiştir. Bu süreçte Türkiye, hibrit eğitim modellerini benimsemiş, yani hem uzaktan eğitim hem de yüz yüze eğitimi içeren bir yaklaşım benimsemiştir (Hacımustafaoğlu, 2020). Bu modelin uygulanmasında esneklik ve bilimsel verilerin dikkate alınması büyük önem taşımaktadır, zira eğitim sektörü ülkeler için uzun vadeli faydalar sağlamaktadır.

Okulların kapanması ile birlikte, Milli Eğitim Bakanlığı, uzaktan eğitimi desteklemek amacıyla Eğitim Bilişim Ağı'nın (EBA) altyapısını güçlendirmiştir. EBA, uzaktan eğitim faaliyetlerini desteklemek amacıyla kapsamlı bir dijital platform olarak geliştirilmiş ve Türkiye Radyo Televizyonu (TRT) ile iş birliği yaparak EBA TV aracılığıyla eğitim materyallerinin yaygınlaştırılmasını sağlamıştır (Özer, 2020). Bu iş birliği, öğretim materyallerinin geniş bir öğrenci kitlesine ulaştırılmasını mümkün kılmıştır.

21 Eylül 2020 itibarıyla Türkiye'de okul öncesi ve ilkokul birinci sınıf öğrencileri yüz yüze eğitime başlamış, 12 Ekim 2020'den itibaren ise 2., 3., 4., 8. ve 12. sınıf öğrencileri için haftanın iki günü yüz yüze eğitim yapılmaya başlanmış ve geri kalan üç gün uzaktan eğitim uygulanmıştır. Bu süreçte, merkez okullarının haftanın beş günü açık kalmasına izin verilmiş, köy okullarında ise bir hafta süresince yüz yüze eğitim gerçekleştirilmiştir. 2020-2021 eğitim-öğretim yılına erken bir başlangıç yapılmış, 17 Kasım 2020'de Cumhurbaşkanı tarafından uzaktan eğitimin yıl sonuna kadar süreceği açıklanmış ve bu süreç 15 Şubat 2021'e kadar devam etmiştir (Erdem vd., 2021).

2 Mart 2021 itibarıyla, tüm okul öncesi ve ilköğretimdeki 8. ve 12. sınıf öğrencileri yüz yüze eğitime dönmüş, ancak 26 Nisan 2021'de eğitimde tekrar yüz yüze öğretime ara verilmiştir. 6 Eylül 2021 itibarıyla, Türkiye genelinde eğitim kademelerinde maske, sosyal mesafe ve temizlik kurallarına uygun olarak yüz yüze eğitime devam edilmiştir (Erdem vd., 2021). Bu tarih itibarıyla, pandeminin etkilerini azaltma ve eğitim süreçlerini güvenli bir şekilde sürdürme amacı güden önlemler alınmıştır.

Türkiye, COVID-19 pandemisi sürecinde eğitim sisteminde esnek ve dinamik bir yaklaşım benimsemiştir. Uzaktan eğitim, hibrit modeller ve çeşitli dönemlerde yüz yüze eğitim uygulamaları, eğitim sektörünün salgın sürecinde karşılaştığı zorluklara yanıt verme çabalarını yansıtmaktadır. Eğitimde yaşanan bu dönüşüm süreci, gelecekte benzer krizlere karşı eğitim sistemlerinin daha dayanıklı ve adaptif hale gelmesi için önemli dersler sunmaktadır.

1.6. Pandeminin Çocuk Üzerindeki Etkisi

Koronavirüs salgını, 17 Kasım 2019 tarihinde Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmış ve tüm dünyada etkisini göstermiştir. Türkiye'de ilk koronavirüs vakası 11 Mart 2020'de tespit edilmiştir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), 11 Mart 2020'de covid-19'u

pandemi olarak ilan ederek küresel bir salgın olduğunu duyurmuştur. Bu pandemi, doğrudan veya dolaylı olarak tüm bireyleri etkilemiştir. Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye de bu durumdan çeşitli şekillerde etkilenmiştir. Bu süreç herkesi farklı şekillerde etkilerken, çocukların uzaktan öğrenmeye başlaması, okulsuz eğitim ve öğretime devam etmek zorunda kalması, öğretmen ve arkadaşlarıyla sınırlı iletişim, akranları ile dışarı çıkıp oyun oynamasının önündeki engeller çocuğun gelişimini etkilemiştir. Ayrıca çocukların aile bireylerinin hastalık ve ölüm haberleri çocukların ruh sağlığı açısından tehdit oluşturmuştur. Çocukların yaşamlarında ani değişimler meydana geldiğinde ruh sağlıklarını olumsuz etkileyebilir. Bilmedikleri korkutucu durumlarla karşılaşan çocuklar, cevap arayışına girer ve bu durumlar genellikle kaygı düzeylerinde artışa neden olmaktadır. Toplumun yaşam tarzları değiştikçe, çocukların sosyo-duygusal, davranışsal ve psikosomatik tepkilerinde gözlemlenen farklılıklar ortaya çıkmıştır (Çaykuş ve Çaykuş, 2020).

Kovid-19 salgını küresel bir pandemi ilan edildiğinde, Sağlık Bakanlığı, salgının yayılmasını önlemek için çeşitli önlemler almış ve insanların günlük yaşamlarını etkileyen kısıtlamalar getirmiştir. Uzaktan eğitim şeklinde başlayan eğitim-öğretim süreci, sokağa çıkma yasağı getirilmesi, 20 yaş altı ve 65 yaş üstü vatandaşlar için sosyal mesafenin uygulanması ve yüz maskesi zorunluluğu alınmasına neden olan tedbirlerden bazılarıdır. Bu değişimler insanların sosyal hayatını büyük ölçüde etkilemiş, insanların korku, endişe ve endişe içerisine düşmesine neden olmuştur. Yapılan araştırmalar, ani gelişen pandemi ve sokağa çıkma yasakları başta olmak üzere insanların sosyal hayatlarında meydana gelen değişikliklerin çocukların psikolojik durumunu kötü etkileyebildiğini göstermektedir (Alisinanoğlu vd., 2020).

Çocukların gelişim sürecindeki hızları yetişkinlerden farklıdır. Bilişsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve dil gelişimleri, çevrelerinden, sosyal etkileşimlerinden, aldıkları eğitimden, katıldıkları etkinliklerden ve kurdukları ilişkilerden etkilenmiştir. Salgın süreci, çocukların gelişim alanlarını sınırladığı için gelişimlerini ve ruh sağlıklarını olumsuz yönde etkilemiştir.

Covid-19 pandemisi, insanları farklı şekillerde etkileyen travmatik bir sürece yol açmıştır. Eğitim ve ebeveynlik çevrimiçi olarak devam etmiş, bu da insanların yaşamlarını derinden etkilemiştir. Çocukların bu tür travmatik durumları nasıl

deneyimledikleri, birçok farklı faktöre bağlıdır. Çocuğun yaşadığı olayların türü, nedenleri, etkilediği kişi sayısı, aile ile birlikte maruz kaldıkları durumlar, olağan yaşamlarına dönme süreleri, olayın tekrarlanma olasılığı, çocuğa destek sağlayan kişilerin bilgi ve becerileri, çocuğun gelişimsel ve sağlık durumu, baş etme mekanizmaları ve temel hassasiyet seviyeleri ile ikincil stres faktörleri, çocuğun salgın hastalıklar gibi travmatik olaylara karşı nasıl tepki vereceğini etkilemektedir. Covid-19 pandemisinin seyrinin toplumun büyük bir bölümünü etkisi altına aldığı düşünüldüğünde, çocukların da etkilenmesi doğal bir sonuçtur. Aileleri Covid-19'dan etkilenen ve ölen çocukların, pandeminin seyrinden orantısız bir şekilde etkilenmesi kaçınılmazdır (Arslan-Dikme ve Gültekin, 2021).

Ebeveyn yaşam tarzlarındaki değişiklikler, yüz yüze eğitim alan öğrencilerin uzaktan eğitime geçmesi ve arkadaşlarıyla iletişim kurma becerilerindeki sınırlamalar, aile içi dinamiklerin gözden geçirilmesi ve uyumun yeniden sağlanmasını zorunlu hale gelmiştir. Alışılmadık bir düzene uyum sağlamak ve dengeli bir hayata doğru ilerlemek hem ebeveyn hem de çocuk için kolay değildir. Yaşanan pandeminin seyri, çocuklar ve ebeveynler üzerinde yıkıcı etkiler bırakabiliyor. Bireyin stresle başa çıkma, psikolojik dayanıklılık ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesinin travmanın olumsuz etkilerini azaltmada önemli olduğu düşünülmektedir (Arslan-Dikme ve Gültekin, 2021).

Uzaktan eğitim, çocukların eğitimsel, fiziksel ve psikolojik olarak öğrenme kaynaklarından ayrılmasına neden olmaktadır. Uzaktan eğitimde öğrenme sorumluluklarının çoğu öğrenenlere verildiğinden, bireylerin öğrenmeyi kendi kendine yönetebilme yeteneğine sahip olması beklenmektedir (Bozkurt, 2020).

Çocukların okula gitmeden ve uyum sürecini yaşamadan önce aldıkları uzaktan eğitim ve öğretim dönemine alışmaları ve uyum sağlamaları gerekmektedir (Çaykuş ve Çaykuş, 2020). Ayrıca uzaktan eğitim, öğrenciler ve öğretmenler arasındaki yararlı etkileşimi sınırlar. Bu da motivasyon eksikliğine yol açmaktadır (Bakioğlu ve Çevik, 2020). Çocukların kriz dönemleri, arkadaşlarıyla zaman geçirmek, iletişim kurmak, oynamak, duygularını ifade etmek ve sosyal destek almak için özellikle gereksinim duydukları dönemlerdir. Salgın döneminde getirilen yasaklar, kısıtlamalar ve online eğitim, çocukların akranlarıyla iletişim kurmasını, sosyalleşmesini, sosyal olarak gelişmelerine yardımcı olacak bir ortamda bulunmasını, salgın nedeniyle yaşadıkları

duyguları paylaşmasını ve bunlarla baş edebilmesini de engellemektedir. Gelişimsel yetersizliği olan çocukların, normal bir gelişim ortamında büyüyen çocuklara göre, iletişim güçlükleri, öfke kontrolü ve yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde davranış sorunları yaşama olasılığı daha fazladır (Çaykuş ve Çaykuş, 2020).

Çocuklar yetişkinlere göre hızlı bir gelişim sürecinde bulunurlar. Onların bilişsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve dil gelişimi çevrelerinden, etkileşimlerinden, aldıkları eğitimden, spordan ve sosyal ilişkilerinden etkilenmişlerdir. Salgının etkileri nedeniyle, çocukların gelişim alanları bir dereceye kadar sınırlanmıştır ve gelişimleri ile psikolojik durumları olumsuz yönde etkilenmiştir (Çaykuş ve Çaykuş, 2020).

Salgın sürecinde zorunlu eğitim, aile ziyaretleri, toplantılar ve diğer faaliyetler nedeniyle insanlar günün büyük bir kısmını online olarak geçirmektedir. İnternet, doğru amaçlarla kullanıldığında otonom öğrenmeyi teşvik etmekte; bilgi edinme sürecini desteklemekte ve problem çözme becerilerini geliştirmektedir. Ancak kontrolsüz kullanımı, endişe ve kaygıya sebep olmakta, bu da bireyin gelişimini olumsuz etkilemektedir (Ayas ve Horzum, 2013). Sosyal medya kullanımının yaygınlaşması ve bağımlılık yapması, insanların yaşadığı stres seviyelerini arttırmaktadır. Bu durum aynı zamanda çocukların sosyal etkileşimlerden uzaklaşmalarına ve günlük hayattaki değişimlere karşı ani psikolojik tepkiler vermesine sebep olmaktadır. Çocuklar genellikle sosyal medya ve interneti gereksiz ve kontrolsüz bir şekilde kullanmaktadır. Bu durum çocukların fiziksel, sosyal, psikolojik, ruhsal ve duygusal düzeyde olumsuz etkilenmelerine yol açabilir (Öztürk, 2021).

Tüm bu olumsuzlukların aksine pandemi sürecinde çocuklar evde anne babalarıyla daha fazla vakit geçirme fırsatı bulmuştur. Velilerin de desteğiyle çocukların eğitimleri online platformda devam etmeye başlamıştır. Bu durum çocukların evde geçirdikleri süreyi ve ebeveynleri ile paylaştıkları zamanı artırmaktadır. Velilerle yeni bağlar kurmak için ortam oluşturulmuştur. Çocukların fiziksel, sosyal, duygusal gelişimi ve ruhsal yapısı, ebeveynleri ile olan etkileşimlerinden ve yaptıkları etkinliklerden etkilenmişlerdir (Arslan-Dikme ve Gültekin, 2021).

1.6.1. COVID-19 Pandemi Döneminin Çocukların Yaşamı Üzerindeki Etkileri

Pandemi sürecinde uygulanan tedbirler, çocukları evde kalma gibi çeşitli zorunluluklarla karşılaştırmıştır. Global olarak, COVID-19 salgını 860 milyonu aşkın çocuk ve genç etkilenmiştir. Okulların kapanması ve ev izolasyonu çocukların sosyal yaşamlarını sınırlayarak ruh sağlıklarını ve eğitim yaşamlarını doğrudan etkilemiş ve olumsuz sonuçlara yol açmıştır. Uzaktan eğitim sistemiyle eğitime devam edilmeye çalışılsa da, farklı gelir düzeyindeki ailelerin çocuklara yeterli materyali sağlayamaması nedeniyle bu çocukların öğrenme eksiklikleri olabilmektedir. Çocukların ve gençlerin izolasyon sırasında ve sonrasında anksiyete ve depresyon yaşama olasılığı daha yüksektir.

Jiao ve arkadaşları (2020) 6-18 yaş arası çocuklar üzerinde yapılan araştırmalarında, çocuklarda dikkatsizlik ve sürekli soru sorma eğiliminin arttığını, çocukların en ciddi psikolojik tepkilerinin sinirlilik, dikkatsizlik ve bağlanma olduğunu belirtmişlerdir. Pisano ve arkadaşları (2020) tarafından, 4-10 yaş arasındaki çocuklarla gerçekleştirilen çalışmada ise, her dört çocuktan biri pandemi nedeniyle ebeveynleriyle yatmak istediği ve her beş çocuktan birinin önceden var olan korkularının bulunduğu belirtilmiştir (Özyürek ve Çetinkaya, 2021).

COVID-19 salgını nedeniyle okul çağındaki çocukların hayatlarında büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Online derslerin başlaması, sosyal etkileşimlerin azalması, açık hava etkinliklerinin sınırlandırılması, evde daha fazla zaman geçirme ve aileleriyle ilişkilerin güçlenmesi gibi önemli değişiklikler yaşanmıştır. Bu süreçte çocukların stres seviyelerinin yükseldiği ve ruh sağlıklarının olumsuz etkilendiği belirtilmektedir. Artan stresle birlikte anksiyete ve depresyon belirtilerinde artış olduğu gözlemlenmektedir (Çelik ve Çak, 2021).

Okulların kapanması sebebiyle, öğrenciler sınıf arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle fiziksel mekanları ve öğrenme etkinliklerini paylaşamamışlardır. Bunun yerine sanal ortamda etkileşimde bulunmuşlardır. Ancak, okul sadece sınıfta geçirilen zamanı ve akademik öğrenmeyi değil aynı zamanda sosyal etkileşime dayalı nitelikleriyle de önem taşımaktadır. Ayrıca bu dönemde yüz yüze derslerden çevrimiçi derslere geçiş nedeniyle öğrenme süreci kontrolden çıkmış, akademik odaklı öğrenmeyi uygulama yeteneği ve özerkliği duygusu azalmış, bunun sonucunda akademik performansta düşüş yaşanmıştır

(Toraman ve Kısa, 2022). Okullar, özünde sosyal olan ve akranlar arasındaki etkileşime dayanan özellikler etrafında şekillenmektedir. Sanal ortamlarda genellikle grup projeleri, tenefüs zamanları veya ders dışı etkinlikler gibi önemli sosyal ağ oluşturma fırsatları bulunmamıştır. Bu tür resmi olmayan sosyal etkileşim anları, çocuklar ve gençler için okulun en keyifli yönlerinden biri olabilir. Dolayısıyla, okulla ilişkili olumlu duygular, yani duygusal bağlılık, genellikle okula aidiyet ve gereksinim duygusunun karşılanmasıyla ilişkilendirilir. Okullarda sosyal davranışların geliştirilmesine yönelik etkinlikler, COVID-19 salgını nedeniyle öğrenciler arasında önemli ölçüde azalan duygusal bağlılığı ve akademik motivasyonu sürdürmede olumlu bir faktördür.

Pandemi süresince, 5 ile 18 yaş arası çocukların günlük rutinlerinde yaşanan önemli değişikliklerden biri, ekran sürelerindeki artıştır. Araştırmalar, çocukların ekran başında geçirdikleri zamanın önemli ölçüde arttığını göstermektedir. Bu durum, artan akıllı telefon kullanımı ve internet bağımlılığı ile ilişkilendirilerek, çocukların ruh sağlığı ve akademik başarıları üzerinde olumsuz etkileri olduğu belirtilmektedir. Covid-19 salgını sürecinde, okul çağındaki çocukların yaşantıları çeşitli şekillerde etkilendi. İlkokul çağındaki çocukların akıllı telefon kullanım sürelerinin ve akıllı telefon bağımlılık oranlarının öncesine göre arttığı gözlemlenmektedir. Aşırı çevrimiçi oyun oynama ve artan sosyal medya kullanımı, çocukların yalnız vakit geçirmesine neden olmuştur. Bu durum, çocuklarda kaygı ve depresyon belirtilerini tetikleyebilir. Pandemi nedeniyle uygulanan kısıtlamalar, çocukların oyun ve sosyalleşme alanlarını da sınırladı. Bu durum, çocukların akranlarıyla olan etkileşimlerinin azalmasına ve bunun sonucunda duygusal ve davranışsal sorunlar yaşanabileceğine dair gözlemler yapılmaktadır. Imran ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan çalışmalar, okul öncesi çocuklarda, oyuna odaklanma güçlüğü, biberon kullanma, isteksizlik, altını ıslatma, parmak emme gibi gelişimsel olarak uygun olmayan davranışların ortaya çıkabileceğini ifade etmişlerdir (Afyoncuoğlu, 2022).

Çocuğun hayatında büyük bir etkiye sahip olan sosyal ilişkilerden biri akran ilişkileridir. Akran ilişkilerinin algılanması ve desteği, yaşam memnuniyeti ve öz saygıyla bağlantılıdır. COVID-19 salgını, çocukların akranlarıyla etkileşim fırsatlarını kısıtlamıştır. Pandemi sırasında çocukların okuldaki konuşmaları kısıtlandı ve çocukların arkadaşlarıyla oynamak için daha az zamanları kaldı, bu da akran ilişkilerinin kalitesinden taviz verildiğini göstermektedir. Bununla birlikte, pandemi sırasında çocukların

ebeveynleriyle daha fazla zaman geçirdikleri ve aileleriyle etkileşimlerinin arttığı görülmektedir. Arkadaşlarını özleyen çocukların, özlemeyenlere göre daha yüksek düzeyde duygusal tepkisellik bildirdikleri gözlemlenmiştir. Arkadaşlıklar, özellikle duygusal destek söz konusu olduğunda, bir çocuğun hayatında önemli bir rol oynamaktadır. Çocuklarda muhtemelen sosyal mesafe önlemleri nedeniyle karşılanmayan duygusal destek ihtiyaçları ve okul ortamında normal temasın olmaması nedeniyle yüksek duygusal tepkiler gözlemlenmiştir (Çiçek vd. 2020).

Çocukların virüs bulaşma korkusu taşıyan bireylerden daha fazla duygusal ve kaygılı olabileceği gözlemlenmiştir. Yapılan çalışmalar, ebeveynlerin endişelerinin çocukların koronavirüs hakkındaki artan kaygılarına etkide bulunduğunu ve bu durumun çocukların duygusal tepkilerini geniş bir yelpazede etkilediğini ortaya koymuştur (Zhou, 2020; Zheng vd., 2020).

Domuz gribi salgını sırasında, ebeveynlerin çocuklarına karşı endişelerinin, çocuklarda hastalık kaygısının gelişmesine neden olduğu gözlemlenmiş, bu durumun pandemi sürecinde sevdiğini kaybeden çocuklar üzerinde ciddi ruh sağlığı sorunlarına yol açabileceği belirtilmiştir. Travmanın etkileri yalnızca doğrudan etkilenen kişilerle sınırlı olmayıp, travma karşısında savunmasız olan çocukları da dolaylı olarak etkileyebilir. Pandeminin ekonomik etkileri ise birçok aileyi mali olarak olumsuz yönde etkilemiş, ekonomik zorluklar, gelir kaybı ve artan borçlar gibi faktörler ruh sağlığında bozulmalara, bağımlılıklara, zihinsel sağlık sorunlarına ve intihar riskinde artışa neden olmuştur. Ebeveynlerin yaşadığı bu zorlukların çocukların ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkiler yarattığı vurgulanmıştır. Aile içindeki ekonomik durum, çocukların açlık ve aile içi şiddet gibi risklere daha fazla maruz kalmalarına neden olabilmektedir. Uzun süreli izolasyonun çocuklar ve savunmasız gruplar için risk oluşturduğu belirtilmiştir. Bir ebeveynin ruh sağlığının çocuğun ruh sağlığı üzerinde belirleyici bir rol oynadığı ifade edilmiştir. COVID-19 sürecinde annelerdeki kaygı ve depresyonun arttığı, bu dönemde aile içi ilişkilerde ve finansal streslerde sorunlar yaşandığı gözlemlenmiştir. Bu etmenlerin COVID-19 döneminde çocukların ruh sağlığı ve esenliği üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği belirtilmektedir. Ayrıca, orta sınıf ve üst ekonomik sınıf öğrencilerinin, düşük gelirli öğrencilere göre sanal bağlantılara daha kolay erişim sağladıkları ve yüksek eğitim geçmişine sahip ebeveynlerin çocuklarına öğrenme desteği sunarken evde daha fazla meşgul oldukları bulunmuştur. Benzer şekilde, Domina ve diğerleri (2021)

tarafından yapılan bir çalışma, yüksek eğitimli ebeveynlere sahip öğrencilerin çevrimiçi ödevleri tamamlama ve teslim etmede daha başarılı olduklarını ve uzaktan derslere daha fazla erişim sağladıklarını göstermiştir.

Pietrobelli ve arkadaşları (2020), pandemi döneminde çocukların beslenme alışkanlıklarında kırmızı et, şekerli içecekler ve cips tüketiminin arttığını, fiziksel aktivitenin azaldığını ve uyku süresinin uzadığını belirlemiştir. Segre ve ark. (2021) tarafından yapılan bir araştırmada ise, COVID-19 pandemisi sırasında çocukların uyku sorunları yaşadıkları ve pandeminin yarattığı belirsizlik nedeniyle anne babalarıyla yatmak istedikleri gözlemlenmiştir. Salgının yarattığı belirsizliğin çocuklarda güven sorunlarına yol açmış olabileceği belirtilmiştir.

1.7. Sınıfa Uyum

Yavuzer (1988) tarafından belirtilen bir bireyin kendi özellikleri ile çevresi arasında bağ kurma ve bu bağı sürdürme kabiliyeti, uyumun bir işareti olarak kabul edilmiştir. Sınıf uyumu ise, öğrencilerin yeni bir ortama adaptasyon sürecini ve bu sürecin öngörülen sonuçlarını tanımlamaktadır. Piaget'e göre, uyum ve organizasyon doğal ve değişmez bir işlev olarak kabul edilmektedir. Diğer bir deyişle, bireyler doğuştan gelen özelliklerle hayata adım atarlar ve çevreyle etkileşim içinde olan organizmalar, adaptasyon sürecini gerçekleştirirler. Bu adaptasyon süreci, çevre ile organizma arasındaki etkileşimler sonucunda ortaya çıkmıştır. Tüm canlılar çevrelerine uyum sağlama eğilimindedir, ancak bu eğilim türden türe değişiklik gösterebilir (Afyoncuoğlu, 2022).

Çocuklar için okula gitmek, yeni ve heyecan verici bir sosyal ortam olan okul ve sınıf ortamına adım atmak anlamına gelir. Sınıfta belirlenen kurallar ve hedefler, öğrencilerin topluma uyum sağlamalarına yardımcı olmaktadır. Eğitim hayatı söz konusu olduğunda, çocukların okula ve sınıfa uyum sağlamaları önemlidir. Bu uyum adımını başarıyla geçmek, gelecekteki akademik hayatı etkileyecektir. Bu amaçla, çocukların okul ve sınıf ortamına alışabilmeleri için gerekli şartların öncelikle oluşturulması gerekmektedir (Işıkoğlu ve Şimşek, 2014).

Okula ve sınıfa uyum, sosyal ve duygusal becerilerin yanı sıra akademik performans ve bilişsel becerileri de etkileyebilir. Çocuğun öğretmenleri ve akranları ile iletişimi, onun okula ve sınıfa uyum sağlamasında önemli bir faktördür. Öğretmenleriyle

iyi ilişkiler kuran çocuklar okula ve sınıfa daha kolay uyum sağlarken, öğretmenlerine güvenmeyen çocuklar uyum sağlamakta zorlanabilirler (Afyoncuoğlu, 2022).

Çocukların olumsuz ortamlara maruz kalması, duygusal düzensizliklere yol açabilir. Bu sorunlar uyum ve davranış sorunları olarak adlandırılmaktadır. Sinirli davranmak, belirlenen kurallara uymamak, arkadaşlarını incitmek, kavga etmek, verilen görevleri tamamlamamak ve düşünmeden hareket etmek, uyum ve davranış bozukluklarına örnek teşkil eder. Bireyin kişiliği, karşılaştığı sorunlara çözüm üreterek ve engelleri aşarak gelişir. Bir çocuk, aile içi etkileşimler, çevresel faktörler veya hatalı yetiştirilme tarzı nedeniyle çözemediği sorunlara tepki olarak uyumsuz davranışlar sergileyebilir. Çocuklar, okul ve sınıf ortamına hızlıca adapte olanlar "uyumlu çocuklar" olarak adlandırılırken, uyum sağlamakta zorlananlar "uyumsuz" olarak tanımlanır (Başaran vd., 2014).

Çocuğunuz yüz yüze eğitim sırasında uyum sağlamada zorlanabilir, öğretmenleri ve arkadaşlarıyla olumlu ilişkiler kurmakta güçlük çekebilir, duygusal zorluklar yaşayabilir ve görevleri tamamlamakta sıkıntı yaşayabilir. Evde ve sınıfta farklı davranışlar sergileyebilir. Okul ortamları, çocuklardan olumlu davranışlar sergilemelerini bekler, hem bilişsel hem de duygusal açıdan destek sağlar. Anlamlı hedefler koyabilmek, büyüyüp gelişebilmek ve mevcut yaşam zorlukları karşısında başkalarıyla iyi ilişkiler kurabilmek, çocukluk çağındaki ruh sağlığı için çok önemlidir (Ryff, 1995).

Bir çocuğun ev ortamından ayrılıp normal okula devam etmesi, akranları ve öğretmenleriyle yeniden ilişki kurması ve uyum sağlaması çok önemlidir. Pandemi sonrası çocukların okula ve sınıflara akademik, sosyal ve duygusal olarak yeniden uyum sağlamaları kritik bir öneme sahiptir. Gelecekteki öğrenme ve yaşam sürecinin şekillenmesine katkıda bulunacak uyum konusu oldukça önemlidir (Afyoncuoğlu, 2022).

1.7.1. Sınıfa Uyumun Önemi

Çocukları okula hazırlamak ve sınıf ortamına uyum sağlamalarını sağlamak önemlidir (Çökük, 2019). Okula ve sınıfa uyum sağlamanın, çocukların akademik başarısı için temel olduğuna dair önemli kanıtlar bulunmaktadır (Shields ve diğerleri, 2001). Okula ve sınıfa uyum, başarı ve ilgi, çocuğun sınıftaki rahatına bağlıdır (Önder ve Gülay, 2010).

Çocukların okul ve sınıf ortamına uyumu, akademik, sosyal ve davranışsal yeteneklerinin okulun beklentileri ve hedefleriyle uyumunu sağlama açısından kritik bir öneme sahiptir (Seven, 2011). Okula ve sınıfa uyum, çocukların öğrenme ortamlarının karmaşık yapısı içinde eğitim ve öğretimin kalitesini yükseltmeye yönelik etkin bir süreçtir (Spencer, 1999).

Bir çocuk sınıfa uyum sağladığında, okulu sevmesi ve kendini güvende hissetmesi, onun eğitimden daha fazla faydalanmasını sağlamaktadır. Çocuk, sevgi ve aidiyet ihtiyacını karşıladığında, gerçek potansiyelini ortaya çıkarmaya başlamaktadır. Okula ve sınıfa uyum sağlayan çocuklar, arkadaşları ve öğretmenleri ile olumlu ilişkiler geliştirmeye başlarlar. Cillessen ve arkadaşları (1997) tarafından yürütülen bir araştırma, anaokulundan beşinci sınıfa kadar 231 erkek çocuğun okula ve sınıfa uyum düzeyleri ile sosyal davranışları arasındaki bağlantıyı incelemiştir. Araştırma sonuçları, okula ve sınıfa iyi uyum sağlayan çocukların olumlu sosyal davranışlar sergilediğini göstermiştir. Uyumlu olan çocuklar, sadece sosyal açıdan gelişmekle kalmaz, aynı zamanda sosyal becerilerini de güçlendirir ve arkadaşları tarafından sevilir ve kabul edilirler.

Ladd ve arkadaşları (2000), okul ve sınıf uyumunu okul ve sınıf ile olumlu ilişkiler ve akademik performans açısından değerlendirmiştir. Pellegrini ve arkadaşları (2002) ise, çocuklar ve yetişkinlerin okul ve sınıf uyumunu değerlendirmiş ve akademik başarının, okula ve sınıfa uyum düzeyine bağlı olduğunu vurgulamışlardır.

1.7.2. Sınıfa Uyum Etkileyen Faktörler

Sınıfa uyum sağlamayı etkileyen faktörleri bilmek, olumluysa bu faktörleri desteklemek ve olumsuzsa ortadan kaldırmak açısından önemlidir. Sınıfa uyum sağlamaya çalışan öğrencilerin neden uyumsuz davranışlar sergilediğini anlayan öğretmenler, problem çözme sürecini hızlandıracaktır. Çocuklar çeşitli sebeplerden dolayı sınıfa uyum sağlamakta zorlanabilirler. Polat ve Atış Akyol (2019) tarafından belirlenen faktörler şunlardır:

- Anneye aşırı bağlılık
- Bir ebeveynin eksikliği
- Çocuğun yaşadığı travmatik olaylar: ölüm, ayrılık, yeni doğan kardeş, hastalık gibi
- Akranları tarafından reddedilme

- Evde ihmal veya istismar
- Okulda ihmal veya istismar
- Eğitimci veya eğitim kurumunun değişmesi
- Öğretmen ve aile arasındaki tutum farklılıkları
- Okula karşı olumsuz tutum
- Okuldan uzun süreli ayrılık

1.7.3. Sınıfa Uyumda Çocuk ile İlgili Faktörler

Çocukların okul ve sınıf ortamındaki davranışları, kişilik özelliklerinin bir yansımasıdır. Yeni bir sosyal çevreye uyum sağlama süreçlerinde, çocukların akranları ve öğretmenleriyle kurduğu ilişkilerin niteliği, okula adaptasyon davranışlarını etkiler. - Afyoncuoğlu (2022) tarafından yapılan araştırma çocukların bireysel özellikleri ile okula ve sınıfa uyumları arasındaki ilişkileri cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, mizaç ve özel ihtiyaç durumu gibi faktörlerle incelemektedir. Mizaç, okula uyumda önemli bir rol oynar çünkü çocuklar farklı mizaç özelliklerine sahip olabilirler. Bu özellikler arasında utangaçlık, ritim, dikkat süresi, aktivite seviyesi, uyaranlara tepki düzeyi, devamlılık, cevap verme yeteneği ve uyumluluk gibi dokuz farklı mizaç bulunur. Bazı çocuklar içe dönük, aşırı bağımlı, özgüven eksikliği yaşayan ve sosyal becerileri zayıf olabilir; bu durum uyum sürecini zor ve uzun hale getirebilir. Ancak, çocuğun davranışlarını kontrol edebilme yeteneği, fiziksel ve psikososyal hazırbulunuşluk, psikomotor beceriler gibi faktörler okula uyumu kolaylaştırır.

Ögelman ve arkadaşları (2021) tarafından 29 ilde gerçekleştirilen ve 190 okul öncesi öğretmenin katıldığı araştırmada, salgın döneminin okula uyum sürecine etkileri incelenmiştir. Çoğu katılımcı, pandeminin okula uyum sürecini olumsuz etkileyeceğini ve bu süreçte davranış sorunlarının ortaya çıkabileceğini belirtmiştir. Öğretmenler, akran ilişkilerinde sorunlar, konsantrasyon eksikliği, kurallara uymama ve önceki bilgileri unutma gibi problemlerin yaşanabileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğretmenler geçen yıllardan farklı olarak intibak haftasında kişisel bakımla ilgili etkinlikler düzenlediklerini ve bahçede oyunlar organize ettiklerini belirtmişlerdir.

1.8. Pandemi ve Öğretmen Yeterlikleri

Pandemi dönemi, eğitim ve öğretim alanındaki çalışma koşullarını, eğitim uygulamalarını ve öğretmenlerin mesleki hayatlarını önemli ölçüde etkilemiştir. Bu

değişimlere hızla adapte olarak, öğretmenlerin işlerini etkin bir şekilde devam ettirebilmek için kazanmaları gereken yeni beceri ve yeterlik alanları büyük önem taşımaktadır. Bu süreçte öğretmenlerin sahip olmaları gereken belirli yetkinlikler ortaya çıkmış ve öğrenmeleri gereken yeni beceriler ortaya çıkmıştır.

1.8.1. Dijital Okur Yazarlık

Pandemi süreci, eğitim sistemine dijital dönüşümün önemini ve gerekliliğini açıkça ortaya koymuştur. Dijital dönüşüm, yalnızca teknolojik yatırımları veya altyapının geliştirilmesini değil, aynı zamanda zihinsel değişimi ve paydaşların evrimini içeren bir kavramdır (Bozkurt, 2020). Pandemi döneminde dünya genelinde yaygınlaşan uzaktan eğitim uygulamalarının büyük ölçüde teknoloji ve dijital becerilere dayandığı görülmüştür (Sezgin, 2021). Uzaktan eğitimin etkin olabilmesi için öğretmenlerin teknolojiyi etkili bir şekilde kullanabilme yeteneğine sahip olmaları kritik öneme sahiptir (Nuland vd., 2020; König vd., 2020). Bu nedenle, öğretmenlerin yüksek düzeyde teknolojik okuryazarlık becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. Teknolojik okuryazarlık yetkinliklerine sahip öğretmenler, öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerine destek vererek sadece öğrencilerin eğitimine değil, aynı zamanda dijital uçurumun kapatılmasına da katkıda bulunabilirler (Bozkurt, 2020).

Teknolojik okuryazarlık, uzaktan eğitim sürecinde teknik bilgiye sahip olmayı, öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun e-çerikler oluşturmayı, sınıf yönetimini etkili bir şekilde sağlamayı ve öğrenci motivasyonunu artırmayı içermektedir. Salgın nedeniyle başlayan uzaktan eğitim süreci, öğretmenlerin teknolojik okuryazarlığın önemini anlamalarına yardımcı olmuştur. Yapılan araştırmalar, öğretmenlerin e-çerik üretimine yönelik hizmet içi eğitim taleplerinin yanı sıra "dijital okuryazarlık" ve "uzaktan ders tasarımı" gibi alanlarda da eğitim ihtiyacı olduğunu göstermektedir (Canpolat ve Yıldırım, 2021; Derkuş, 2020).

1.8.2. Öz Yönetimli Öğrenme

Öz yönetimli öğrenme, bireylerin kendi öğrenme süreçlerini planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarında yönlendikleri bir yaklaşımdır (Hiemstra, 1999). Bu modelde, öğrenme sorumluluğu bireyin kendisine aittir ve birey, kendi öğrenme gereksinimlerini belirleme, gerekli kaynaklar ve stratejileri seçme, öğrenme süreçlerini yönlendirme ve elde edilen bilgiyi değerlendirme gibi adımları içerir (Teke, 2020). Öz

yönetimli öğrenme, bireyin bilgi düzeyini, başarısını, yeteneklerini ve hem mesleki hem de kişisel gelişimini olumlu yönde etkileyebilir (Gibbons, 2013).

Pandemik dönemde dijitalleşme ve toplumsal yaşamdaki hızlı değişimler, bireylerin öz yönetimli öğrenme yeteneklerine daha fazla ihtiyaç duymalarını gerektirmiştir. Uzaktan eğitim uygulamaları ile öğretmenlerin mesleki yaşamlarında öz yönetimli öğrenmenin önemi açıkça ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim kararının hızla alınmasıyla birlikte öğretmenler aniden kendilerini ekran başında bulmuşlardır. Önceden uzaktan eğitim tecrübesi olmayan ve teknolojik okuryazarlık becerileri zayıf olan öğretmenler, bu süreçte büyük zorluklarla karşılaşmışlardır. Başlangıçta tüm öğretmenlere uzaktan eğitimle ilgili hizmet içi eğitim verilmesi planlanmış ve gerekli bilgi ve becerilere sahip olduklarından emin olduktan sonra uzaktan eğitime geçilmesi düşünülmüştü. Ancak pandemi patlak verdiğinde, milyonlarca öğretmene hizmet içi eğitim için gerekli süre sunulamamıştır. Okullar kapatıldı ve öğrencilerin eğitim haklarına zarar gelmemesi için hızla uzaktan eğitime geçildi; öğretmenler bu değişime hazırlıksız yakalanmışlardır. Öğretmenlerin bu tür zorlukları aşabilmeleri için anahtar, öz yönetimli öğrenmeyi meslek yaşamlarının ve kişisel yaşamlarının ayrılmaz bir unsuru olarak benimsemeleridir. Gelecekteki belirsizlikle başa çıkabilmek için önceden belirlenmiş planlar yapmak ve bu sürekli değişen dünyaya uyum sağlamak zor olsa da, hızlı değişimlere uyum sağlamak için öz yönetimli öğrenme büyük bir avantaj sağlamaktadır. Çünkü öz yönetimli öğrenme, bireyin araştırma ve sorgulama becerilerini geliştirir, çok yönlü öğrenmeyi destekler ve özgüven kazanmasına yardımcı olur (Teke, 2020).

Uzaktan eğitim süreci, öğretmenleri mesleki açıdan zorlarsa da, internet ve teknoloji öğretmenlere aşılması gereken bu zorluklara karşı avantajlı bir ortam ve fırsatlar sunmaktadır. Öğretmenler, bu fırsatlardan yararlanarak öz yönetimli öğrenmeyi keşfetmeli ve bireysel olarak kendi gelişimlerine odaklanmaya hazır olmalıdır (Yurdal, 2015).

1.8.3. Dinamik Öğretmen

Dünyadaki hızlı değişimler ve küreselleşme, eğitim kurumlarının da köklü değişimlerle karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır. Toplum, doğa felaketleri, küresel krizler ve pandemiler gibi etkenler, eğitim sistemini olumsuz yönde etkilemekte ve gereksinimlerin değişmesine yol açmaktadır. Bu durum, eğitim kurumlarının bürokratik

yapılarından zamanla sıyrılarak daha esnek ve dinamik bir yapıya kavuşmalarını gerektirmektedir. Eğitim kurumları, öğretmenlerin daha dinamik ve uyumlu hale gelmeleriyle bu değişime ayak uydurabilecektir. Özellikle pandemi gibi kriz dönemlerinde, eğitimcilerin rollerinde ve sorumluluklarında yaşanan değişimler, öğretmenleri daha dinamik ve esnek olmaya teşvik etmektedir.

Yenilikçi ve dinamik bir öğretmen, değişimin doğurduğu olanaklardan yararlanabilen, belirsizlikleri yönetebilen stratejiler ve psikolojik destek sistemlerini benimseyen, yeni rolleri ve sorumlulukları kabul eden, çağın hızına ayak uyduran, sürekli olarak kendini geliştirmeye odaklanan ve buna yönelik çaba gösteren bir meslektaş olarak tanımlanabilir. Dinamik bir öğretmen olmak, geçmiş deneyimleriyle bugünü harmanlayarak ilerisine taşıması, toplumun beklentilerini karşılaması, öğrencileri geleceğe hazırlaması ve eğitime çağdaş bir bakış açısı kazandırması açısından büyük önem taşımaktadır.

1.8.4. Psikolojik Sağlamlık

Pandemi süreci tüm dünyayı etkileyerek artan vaka ve ölüm sayıları, sağlık önlemleri, belirsizlikler, kayıp korkuları, sosyal izolasyon ve ekonomik zorluklar gibi nedenlerle insanların psikolojisini olumsuz etkilemiştir (Akduman, 2021; Karal ve Biçer, 2020; Boğazlıyan, 2020). İnsanlar, eski yaşam tarzlarından çıkıp yeni düzene adapte olmaya, sosyal ilişkilerini dikkatlice yönetmeye ve zorunlu olarak maske takma gibi yeni alışkanlıklar benimsemeye mecbur kalmışlardır. Yeni normallere ayak uydurma çabaları, insanlarda endişe, gerilim ve stres yaratmıştır. Bu süreçte uyum sağlama çabaları sırasında insanların ruh hali oldukça karmaşık bir hale gelmiştir (Kımtır, 2020).

Eğitmenler, ani ve yaygın olarak uygulanan uzaktan eğitim sırasında çeşitli zorluklarla karşılaşmışlardır. Bu zorluklar arasında belirsizlikten kaynaklanan endişeler, yeni çalışma koşullarının yarattığı stres, pandeminin beraberinde getirdiği ek görevler ve sorumluluklar yer almaktadır. Yine de, öğretmenler, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamak için gerekli görevleri ve sorumlulukları yerine getirmelidir. Kendi psikolojik dayanıklılıklarını koruyarak, öğretmenler bu süreçten olumsuz etkilenmeyeceklerdir (Boğazlıyan, 2020). Bireysel olarak yoğun stres yaşayan ve psikolojik zorluklarla mücadele eden kişiler, başkalarına yardım etme konusunda zorlanabilirler. Öğretmenlerin psikolojik dirençlerini korumaları için odaklanabilecekleri

konuları göz önünde bulundurmalı, kontrol edemedikleri durumlar hakkında endişelenmemeli, meslektaşlarıyla iletişimlerini sürdürmeli ve günlük rutinlerine dikkat etmelidirler (TEDMEM, 2020).

1.8.5. Değişimi Yönetme

Eğitim alanında hızla ve etkileyici bir şekilde gerçekleşen değişimler, öğretmenlerin çalışma tarzlarını, görevlerini ve uzmanlık alanlarını önemli ölçüde değiştirmektedir. Öğrenme ve öğretme süreçleri ile eğitim faaliyetleri artık sınıf ve okul sınırlarını aşarak dış mekânlarda da gerçekleşmektedir. Geleneksel olarak belirlenen çalışma programları ve yöntemleri artık esneklik kazanmış ve günlük, haftalık hatta aylık olarak değişiklik gösterebilmektedir. Eğitim ortamları, fiziksel sınıflardan dijital platformlara doğru evrilmiş, velilerin beklentileri, kullanılan teknoloji, Veli ve öğrenci profilleri, eğitim yönetimi felsefesi ve öğretmenlerin gereken beceri ve yeterlilikleri evrildi. Değişim sadece çalışma koşullarında değil, aynı zamanda sosyal hayatın ve günlük pratiklerin içinde de yaşanmıştır. Öğretmenlerin bu değişime hem iş hayatlarında hem de sosyal yaşamlarında uyum sağlamaları gerekmektedir. Bu uyumu sağlamak için öğretmenlerin çaba göstermesi, değişimlere açık olması ve zamanla gerçekleşeceğine inanması gerekmektedir. Öğretmenlerin değişimi yönetebilme becerisine sahip olmaları önemlidir. Değişimi yönetebilen öğretmenler, eğitimin gerekliliklerini yerine getirirken liderlik gösterebilir, öğrencilere değişimin getirdiği zorluklarla baş etmede yardımcı olabilir, fırsatları değerlendirmeleri için örnek olabilir ve toplumsal dönüşümde etkin rol oynayabilirler (Çetin ve Gül, 2018).

Değişimi yönetebilen öğretmenler, fırsatları kaçırmadan değişime adapte olabilir, belirsizlikle başa çıkabilir ve değişimin doğal bir süreç olduğunu kavrayabilirler. Bu farkındalıkla Eğitimciler, öğrencilerini geleceğe göre hazırlayıp mesleklerinde başarılı ve etkili bir şekilde devam etmelerini sağlayabilirler.

1.9. Öğretmenlerin Uyguladığı Sınıf Yönetimi Stratejileri

Sınıf yönetimi, öğrenme ortamının oluşturulması ve sürdürülmesi açısından önemli bir süreçtir. Sınıf yaşamı, bir orkestra gibi yönetilerek öğretim kaynakları ve öğrencilerin uyumlu bir şekilde işbirliği içinde hareket etmeleri sağlanmaktadır (Celep, 2002). Sınıf yönetimi, eğitim programı, öğretim teknikleri, etkinlikler, teknoloji, zaman, mekan, öğretmen ve öğrenciler arasında oluşturulan uyumlu bir denge ile öğrenme

ortamının düzenli ve verimli bir şekilde yönetilmesi ve sürdürülmesi anlamına gelir (Sarıtaş, 2000). Yönetim, sınıfın insan ve materyal kaynaklarını hedeflerine yönlendirme sürecidir (Demirtaş, 2006).

Sınıf yönetimi, öğrencilerin ve öğretim materyallerinin etkili bir şekilde kullanılması yoluyla sınıf hedeflerine ulaşılmasını ifade eder (Demirtaş, 2006). Bu yönetim, planlama, düzenleme, uygulama ve değerlendirme görevlerini içerir ve bu süreçler belirlenen eğitim hedeflerine ulaşmayı amaçlar. Bu süreçler, çeşitli ilke ve teorilerle desteklenmektedir (Kaya, 2002). Burden (2010), sınıf yönetimini öğretmenlerin aktivitelerini, öğrenciler arasındaki pozitif sosyal etkileşimleri artırma, etkili öğrenme ortamları oluşturma ve öğrencilerin kendi motivasyonlarını artırma çabaları olarak tanımlamaktadır. Aydın (2000), sınıf yönetimini etkili eğitim ve iletişim uygulamalarını destekleyen bir faaliyetler dizisi olarak görmektedir. Sarıçoban (2005) ise sınıf yönetimini, farklı geçmişlere sahip bireylerin ortak bir amaç doğrultusunda yönlendirilmesini içeren bir süreç olarak tanımlamaktadır.

Karip (2002), sınıf yönetiminin ana amacını öğrencilerin motivasyonunu ve sorumluluk duygularını artırarak davranışlarını düzenleme becerilerini geliştirmek olarak tanımlamaktadır. Erdoğan (2003) ise yönetimin temelinde insanları etkileme yattığını ve sınıf yönetiminin bireyleri etkilemeye dayalı bir faaliyet olarak ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Eğitim sistemlerinin asıl amacı olan davranış değişikliğinin, etkili bir sınıf yönetimi olmaksızın zor olduğu bilinmektedir (Terzi, 2002). Sınıf yönetimi, eğitim yönetiminin temelini oluşturur ve eğitimin amacı olan kalıcı davranış değişikliğini sağlama sürecine zemin hazırlar. Başarılı bir eğitim yönetimi, sınıf yönetiminin etkinliğine bağlıdır (Başar, 2005).

Sınıftaki öğrenciler düzensiz ve saygısız olduğunda, sınıf ortamı karmaşaya dönüşebilir. İyi yönetilen sınıflar ise öğrenme ve öğretme için uygun bir atmosfer sağlar. Bu atmosferi sağlamak için öğretmenlerin çaba göstermesi gerekmektedir; çünkü bu süreçteki en büyük sorumluluk öğretmenlere aittir (Marzano, Marzano ve Pickering, 2009). Wright, Horn ve Sanders (1997) tarafından yapılan araştırma, öğrenci başarısını etkileyen en önemli faktörün öğretmenler olduğunu belirtmiştir. Araştırmacılar, öğretmen etkinliğinin artırılmasının eğitimi geliştirmede diğer herhangi bir değişkenden daha fazla fayda sağladığı sonucuna varmışlardır. Etkili öğretmenlerin sınıflarındaki öğrenciler

başarı seviyelerini yükseltirken, etkisiz öğretmenlerin sınıflarındaki öğrencilerin başarı düzeyleri düşmektedir.

Sınıf yönetiminin gücü, etkili öğretim ve öğrenmenin temelini oluşturur (Marzano, Marzano ve Pickering, 2009). Brophy ve Evertson (1976) tarafından yapılan bir araştırma, öğrencilerin öğrenme sürecinde öğretmen başarısının belirleyici bir faktör olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmada, bir öğretmenin başarısını belirleyen en önemli etkenin sınıf yönetim becerisi olduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle, sınıf yönetiminin kritik derecede önemli olduğu ve zayıf sınıf yönetimine sahip bir öğretmenin başarılı olamayacağı vurgulanmıştır.

Borg ve Ascione (1982), etkili sınıf yönetimi üzerine yaptıkları araştırmada, deneysel gruptaki öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri konusunda eğitim aldıklarında bu becerilerde iyileşme gözlemlediklerini, kontrol grubundaki öğretmenlerin ise eğitim almadıklarında sınıf yönetimi becerilerinde bir gelişme yaşamadıklarını tespit etmişlerdir. Ayrıca, kontrol grubundaki öğretmenlerle karşılaştırıldığında, deneysel gruptaki öğretmenlerin öğrencilerinin daha düşük düzeyde yıkıcı davranışlar sergilediğini ve daha yüksek düzeyde katılımcı olduklarını bulmuşlardır. Marzano ve arkadaşları (2009), öğrenci başarısını etkileyen belki de tek en önemli faktörün öğretmen olduğunu vurgulamış ve bu konuda önemli bir kontrol yetkisine sahip olduğumuzu belirtmişlerdir.

Kazu'nun (2007) çalışmasına göre, öğretmenler küçük disiplin sorunlarına karşı sıklıkla "orta seviye" stratejiler kullanmaktadır. Bu stratejiler arasında sorunu görmezden gelme, uygun zamanlarda öğüt verme, öğrenci ile iletişim kurarak sorunları çözmeye çalışma, beden dili kullanarak uyarıda bulunma ve gerektiğinde öğrencinin yerini değiştirme yer almaktadır. Türnüklü ve Yıldız'ın (2002) araştırması ise öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı ilk tepki olarak genellikle göz teması kurmayı tercih ettiklerini göstermektedir. Ayrıca, öğretmenlerin öğrenciyle konuşarak davranışları üzerine geri bildirim verme, sınıf kurallarını hatırlatma, öğrenciye adıyla hitap etme ve motivasyon sağlama gibi yöntemleri de sıklıkla kullandıkları belirlenmiştir.

Öğretmenler, temel etkinlikleri amaçlarına uygun şekilde gerçekleştirmek için çeşitli sınıf yönetimi yaklaşımları benimseyebilir ve farklı davranışlar sergileyebilirler. Öğretmenlerin sınıf yönetiminde sergiledikleri farklı davranışlar, sınıf yönetimi yaklaşımlarını ve biçimlerini yansıtan etkileşim modellerini oluşturmaktadır. Bu farklı

yaklaşımların belirli ölçütler doğrultusunda gruplandırılmasıyla ortaya çıkan sınıf yönetimi modelleri, öğretmenlerin sınıfıyla etkileşim biçimlerini yansıtmaktadır.

Sınıf yönetimi modelleri, bazı araştırmacılar tarafından dört farklı kategoride incelenir: Etkili sınıf yönetimi açısından, araştırmacılar genellikle beş ana başlık altında incelerler: geleneksel, tepkisel, önleyici, gelişimsel ve bütünsel yaklaşımlar (Kaya, 2003). Öğretmenler, farklı yaklaşımlardan faydalanarak gerektiğinde zaman ve duruma göre uygun sınıf yönetimi modelini seçebilirler (Demirtaş, 2006). Sınıf yönetimi yaklaşımlarıyla sınıf yönetimi modellerini kesin bir şekilde ayırmak bazen zor olabilir; çünkü sınıf yönetimi modelleri kendi içinde geleneksel ve modern yaklaşımları barındırır. Bu çalışmada, literatüre uygun olarak sınıf yönetimi modelleri geleneksel, tepkisel, önleyici, gelişimsel ve bütünsel olarak ele alınmıştır.

1.9.1. Geleneksel Model

Geleneksel sınıf yönetimi yaklaşımında eğitim-öğretim süreci öğrenci odaklı bir şekilde planlanır. Sınıf içi etkinliklerde öğrenciler aktif bir rol üstlenirken öğretmen rehberlik yapar. Öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci ilişkileri daha esnek ve işbirlikçi bir yapıya sahiptir; otorite paylaşılarak öğrencilere de verilmiştir.

Öğrenciler, öğretmenin belirlediği kurallara tam olarak uymak zorundadırlar (Aydın, 2000). Sınıftaki lider konumundaki öğretmen tarafından belirlenen kurallar doğrultusunda etkinlikler yürütülür. Bu yaklaşımda öğretmenin belirlediği katı kurallar öne çıkar ve odak noktası belirtilen kuralların kesinlikle uygulanmasıdır (Erdoğan, 2003).

1.9.2. Tepkisel Model

Tepkisel model, istenmeyen öğrenci davranışlarını ödül ve ceza sistemi kullanarak düzelten bir sınıf yönetimi stratejisidir. Bu yaklaşım, öğretmenin davranışlara doğrudan tepki vermesi esasına dayanır. Ancak, bu model öğrencilerle olan iletişimi zorlaştırabilir ve grup odaklı olması nedeniyle bireysel ihtiyaçları göz ardı edebilir; bu nedenle eleştirilir. Tepkisel bir model olarak bu stratejide, her davranışın bir sonucu olduğu akılda tutulmalıdır. Eğer bu model sıkça kullanılırsa, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin yetersiz olduğu düşünülebilir (Başar, 2005). Buradaki hedef, sınıf içerisinde görülen istenmeyen davranışları değiştirmektir. Öğretmenin nedenlerden ziyade sonuçlara odaklanması, genellikle tepkilerini bireysel davranışlara yönlendirmesi, istenmeyen davranışlara karşı daha çok ceza yöntemlerini kullanması, kuralları sorgusuz

sualsiz uygulaması ve kesin bir şekilde yönlendirmesi, tepkisel modelin karakteristik sınıf yönetimi stratejilerindendir (Şentürk, 2006).

1.9.3. Önlemsel Model

Sınıf yönetiminde, olası sorunları önceden tahmin edebilmek ve buna yönelik önlemler almak temel alınır. Bu yaklaşımda, istenmeyen davranışları engellemek amacıyla belirli kurallar belirlenir (Başar, 2005).

Sınıfta ortaya çıkabilecek sorunlara karşı önceden planlanmış tedbirler alınmasını gerektiren bir modeldir. Ancak alınacak önlemler öğrenciyi sıkmamalı ve aşırıya kaçmamalıdır. Beklenmeyen durumlarda bu model etkisiz kalabilir. Ayrıca aşırı önlem alma yaklaşımı, tedbirlerin amacını aşabilir ve sorunlarla baş etmeyi zorlaştırabilir. Bu yaklaşımda öğretmen, olayların sebeplerine odaklanarak tepkilerini olaya yönlendirir ve bireyleri aşırı şekilde suçlamaz. İstenmeyen davranışlara karşı daha çok sevgi ve saygı temelli yaklaşımlar tercih edilir. Bu modelin önceden planlanarak uygulanması durumunda, sınıftaki istenmeyen durumların önlenebileceği unutulmamalıdır (Şentürk, 2006).

1.9.4. Gelişimsel Model

Bu sınıf yönetimi modeli, öğrencilerin gelişim özelliklerini temel bir faktör olarak kabul eder ve bu özellikleri dikkate alır. Öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişim aşamalarına uygun olarak sınıf içi etkinliklerin düzenlenmesi önem taşır. Öğrencilerin gelişim özelliklerine odaklanmak, onlardan beklenen davranışların göz ardı edilmemesini sağlar ve bu durum öğrenci başarısını pozitif yönde etkileyebilir. Derslerin öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak planlanması, sınıf kurallarının belirlenmesi ve öğrencilere verilen görevlerde gelişim özelliklerinin ön planda tutulması gerekir. Öğrencilerden, gelişim seviyelerine uygun davranışlar beklenmeli ve yapılan aktivitelerde bireysel gelişim özellikleri gözetilmelidir. Bu model, öğretmenler için etkili stratejiler sunar (Şentürk, 2006).

1.9.5. Bütünsel Model

Bu model, öğretmenin öncelikle önleyici modele odaklanmasına rağmen, gerektiğinde tüm modellere uygun davranışları sergileyebilmesini teşvik eder. İstenmeyen davranışları ve durumları engellemek için temel nedenler ortadan kaldırılır.

Öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak hareket edilir (Başar, 2005). Bu yaklaşımda, öğretmen her bir konuyu durumsal bakış açısıyla öğrencilere sunmaktadır. Ek olarak, sınıfın çevresiyle bütünsel olarak ele alınması da bu öğretim modelinin önemli bir parçasıdır. Bu yaklaşımda, öğretmenin tepkisel modele dayalı davranışları en az seviyede olurken, önleyici ve gelişimsel modele dayalı davranışları en üst seviyelerdedir (Şentürk, 2006).

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu çalışmanın amaç ve kapsamı doğrultusunda daha önce yapılmış araştırmalardan en uygun olanları belirlenerek özetlenmiştir.

2.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Şentürk'ün (2006) araştırması, öğretmen adaylarının uygulama rehber öğretmenlerinin sınıf yönetimi modellerine ilişkin algılarını incelemiştir. Araştırmanın bulgularına göre, uygulama rehber öğretmenler öğrencilerin gelişim özelliklerine önem vermiş ve gelişimsel modele uygun davranışları başarıyla uygulamışlardır. Ancak, önleyici modele dayalı davranışları yeterince benimsemedikleri ve tepkisel modeldeki davranışları beklenenden fazla kullanarak sınıf yönetiminde bütünsel bir yaklaşım sergileyemedikleri tespit edilmiştir. Ayrıca, Anadolu liselerindeki uygulama rehber öğretmenlerinin sınıf yönetimi modellerini daha etkin kullandıkları ve öğretmen adaylarının branşlara göre algılarında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ortaya konmuştur.

Uzaktan eğitimle ilgili daha geniş bir perspektif sunan çalışmalar ise COVID-19 pandemisi ile belirginleşmiştir. Turgut ve Yenilmez (2011) lisansüstü öğrenciler arasında web tabanlı eğitimin ve Wolfram Alpha web sitesinin kullanılabilirliğini araştırmış ve web tabanlı eğitimin geometri derslerinde etkili bir şekilde kullanılabileceğini belirlemiştir. Ayrıca, Wolfram Alpha erişim sitesinin sınıf içinde ve dışında kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Pandemi sürecinde uzaktan eğitimin çeşitli yönlerini inceleyen Yılmaz ve Aktuğ (2011), uzaktan eğitimde iletişim ve etkileşim konularını beş akademisyenle yaptıkları görüşmeler aracılığıyla ele almıştır. Araştırma, akademisyenlerin çevrimiçi derslere daha iyi hazırlandığını ve öğrencilerin çevrimiçi derslerde daha rahat iletişim kurduğunu

göstermiştir. Ancak, Kınalıoğlu ve Güven (2011) uzaktan eğitimde öğrenci başarısının değerlendirilmesinde karşılaşılan zorluklara dikkat çekmiş ve değerlendirme açısının yeterli ancak güvenilir olmadığını belirtmiştir. Bu bağlamda, değerlendirme boyutunda güvenilirliğin artırılması ve öğretim elemanlarının bilgisayar becerilerinin iyileştirilmesi gerektiği önerilmiştir.

COVID-19 pandemisinin uzaktan eğitim üzerindeki etkilerini daha da derinleştiren Boz (2019) çalışmasında, öğretmenlerin teknoloji kabulü ve kullanımı ile uzaktan eğitime ilişkin algılarını incelemiştir. Bulgular, öğretmenlerin teknolojiyi kabul etme ve kullanma düzeylerinin orta düzeyde olduğunu, bu iki değişken arasında düşük düzeyde bir ilişkinin bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu noktada, Moçoşoğlu ve Kaya (2020) COVID-19 pandemisi sırasında öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik bakış açılarını incelemiş ve öğretmenlerin tutumlarında önemli farklılıklar gözlemlenmiştir.

Özellikle özel eğitim alanındaki çalışmalar da dikkat çekicidir. Kahraman (2020) üniversite öğrencilerine yöneltilen bir anketle uzaktan eğitimin uygulamalı dersler üzerindeki etkilerini analiz etmiş ve öğrencilerin yarısının uzaktan eğitimi yetersiz bulunduğunu, diğer yarısının ise uygulamaların keyifli olduğunu ve yaratıcı çözümler geliştirildiğini ifade ettiğini göstermiştir. Benzer şekilde, Keskin ve Özer Kaya (2020) lisans ve lisansüstü öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimlerine dair düşüncelerini araştırmış ve öğrencilerin uzaktan eğitim sürecini etkili ve verimli bulmadığını ortaya koymuştur.

Özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri de çeşitli çalışmalarla ele alınmıştır. Bakıoğlu ve Çevik (2020) bilim öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini incelediğinde, öğretmenler uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerini dile getirmiş ve derslerinde kullandıkları yöntemler hakkında bilgi vermiştir. Akbayrak ve diğerleri (2021) özel gereksinimli bireylere eğitim veren öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik düşüncelerini araştırmış ve bireysel ihtiyaçların dikkate alınarak eğitimin sunulması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin ve ailelerin etkileşim halinde olmasının önemine işaret edilmiştir.

Ünal ve diğerleri (2021) özel eğitim öğretmenlerinin COVID-19 pandemisi sırasında karşılaştığı zorlukları incelemiş ve materyal kullanımı, aile desteği ve erişim zorluklarını vurgulamıştır. Yazçayır ve Gürgür (2021) pandemi döneminde özel eğitim

alan öğrencilerin ailelerinin uzaktan eğitime yönelik görüşlerini fenomenolojik bir yaklaşımla incelemiş ve bazı derslerin WhatsApp uygulaması aracılığıyla yapıldığını, derslere katılamayan velilerin endişe duyduğunu ve öğrencilerin destek eğitim hizmeti alamadığını ortaya koymuştur.

Erdem ve diğerleri (2021) özel eğitim sınıflarındaki öğrencilerin ailelerinin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini araştırmış ve ebeveynlerin uzaktan eğitim sırasında zorluklarla karşılaştıklarını, yüz yüze eğitimi tercih ettiklerini belirtmiştir. Sirem ve Baş (2020) okuma güçlüğü çeken öğrencilerin ve ailelerinin uzaktan eğitim yoluyla aldıkları derslere dair görüşlerini incelemiş ve bu sürecin okuma becerilerindeki gelişime katkıda bulunabileceğini belirtmiştir.

Mengi ve Alpdoğan (2020) ise özel gereksinimli bireylerle çalışan özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki zorluklarına değinmiş ve özel eğitim materyallerinin uzaktan eğitimde işlevsiz kaldığını, öğrencilerin öğrendikleri becerileri sürdüremediğini ifade etmiştir. Şenol ve Yaşar (2020) tarafından gerçekleştirilen araştırma ise COVID-19 pandemisi sırasında uzaktan eğitim sürecinin özel gereksinimli bireylerin eğitimini olumsuz etkilediğini göstermiştir.

2.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Clunies-Ross ve Little (2008) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada, sınıf yönetiminde reaktif yaklaşımın, öğrenci davranışlarına olumsuz tepkiler verme eğilimiyle güçlü bir ilişkisi olduğu gösterilmiştir. Araştırma, önleyici yönetim stratejisinin olumlu öğrenci davranışını yüksek oranda etkili olduğunu ortaya koymuş ve olumlu öğretmen tepkilerinin öğrencilerin olumlu davranışlarıyla anlamlı bir ilişkisi olduğunu vurgulamıştır. Bu bulgular, sınıf yönetiminde önleyici stratejilerin ve olumlu öğretmen tepkilerinin önemini desteklemektedir.

Uzaktan eğitimle ilgili yapılan araştırmalar ise COVID-19 pandemisinin eğitim üzerindeki etkilerini kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Hasan ve Khan (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumları incelenmiş ve öğrencilerin %72'sinin uzaktan eğitimden keyif aldığı bulunmuştur. Öğrencilerin en çok kullandığı dijital platformlar arasında WhatsApp ve Zoom yer almakta, cep telefonlarına sahip olma oranı ise %98 olarak tespit edilmiştir. Esneklik, öğrencilerin uzaktan eğitimde beğendikleri özellikler arasında öne çıkarken, zayıf ağ bağlantısı ise en az beğenilen unsur

olarak belirtilmiştir. Ayrıca, engelli öğrencilerin uzaktan eğitime uyum sağlama konusunda zorluk yaşadığı ortaya konmuştur.

Pandemi sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili deneyimlerini inceleyen Lestiyawati ve Widyanoro (2020) çalışmasında, öğretmenlerin sınırlı teknoloji erişimi, yetersiz internet bağlantısı, öğrencilerin maddi sıkıntıları ve ebeveynlerin destek konusundaki sorunlar gibi zorluklarla karşılaştıkları vurgulanmıştır. Araştırma, öğretmenlerin e-öğrenme yükümlülüklerinin azaldığını da ortaya koymuştur. Bu bulgular, öğretmenlerin karşılaştığı zorlukların eğitim sürecini nasıl etkilediğini göstermektedir.

Mailizar ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada, COVID-19 salgını sırasında ortaokul matematik öğretmenlerinin e-öğrenme görüşleri incelenmiştir. Araştırmaya 159 matematik öğretmeni katılmış ve e-öğrenmede karşılaşılan engellerin çoğunlukla öğrencilerin uyum süreçleri ve müfredat programlarıyla ilgili zorluklardan kaynaklandığı belirlenmiştir. Bu sonuç, e-öğrenmenin uygulama sürecindeki engellerin öğretim üzerindeki etkilerini gözler önüne sermektedir.

Doghonadze ve arkadaşları (2020) ise COVID-19 salgınının erken dönemlerinde uzaktan eğitim faaliyetlerini değerlendirmiş ve çevrimiçi öğrenmenin henüz başlangıç aşamasında olduğunu, maksimum verimlilik ve kaliteli eğitim için daha fazla çalışma yapılması gerektiğini ortaya koymuştur. Benzer şekilde, Ewing ve Cooper (2021) Avustralya'da uzaktan eğitim deneyimlerini öğretmenler, veliler ve öğrenciler açısından incelemiş ve öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeyi ilgi çekici bulmalarına rağmen öğrenci-öğretmen ilişkisinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Veliler ise uzaktan eğitimin faydalı olduğunu ifade etmiştir.

Colizzi ve arkadaşları (2020) tarafından yürütülen bir çalışma, COVID-19 pandemisinin Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) okuyan öğrencilerin aileleri üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, pandemi sürecinin aileler için zorlu bir dönem olduğu, çocukların davranış problemlerinde artış yaşandığı ve evde destek ihtiyacının olduğu belirtilmiştir. Manning ve arkadaşları (2021) tarafından yapılan bir diğer çalışma, COVID-19 pandemi sürecinde özel gereksinimli bireylerin ailelerinde stres düzeylerini belirlemeyi amaçlamış ve ailelerin ekonomik sıkıntılar

yaşadığını, virüse karşı stres düzeylerinin arttığını ve çocuklarında problem davranışların arttığını ortaya koymuştur.

Garcia ve arkadaşları (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışma, COVID-19 pandemisi sırasında özel gereksinimli bireylerin fiziksel aktivite, ekran süresi ve uyku alışkanlıklarındaki değişiklikleri incelemiş ve fiziksel aktivitede azalma, ekran süresinde artış ve uyku süresinde belirgin bir değişiklik tespit edilmediğini ortaya koymuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, araştırmaya ait çalışma grubu, veri toplama süreci, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenoloji (olgubilim) deseni tasarlantır. Fenomenoloji, katılımcıların yaşadıkları deneyimlerin derinlemesine incelenmesini amaçlayan bir yaklaşımdır (Tekindal ve Uğuz Arsu, 2020). Bu çalışmada, pandemi sonrası öğrencilerin okula yeniden uyum sürecinde sınıf öğretmenlerinin uyguladığı sınıf yönetimi stratejilerini anlamak ve bu süreçte karşılaşılan zorlukları ortaya koymak hedeflenmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Erzincan İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı devlet ilkokullarında görev yapan 25 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu öğretmenlerin 10'u kadın, 15'i erkektir. Çalışma grubunun seçilmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, meslekteki yılları ve okutulan sınıf düzeyi bilgileri toplanmıştır.

Tablo 3.1: Sınıf Öğretmeni Katılımcıların Demografik Özellikleri

	Değişken	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	10	40
	Erkek	15	60
Eğitim Düzeyi	Lisans	21	84
	Yüksek Lisans	4	16
Kıdem	1-5	5	20
	6-10	8	32
	11-15	4	16
	16-20	8	32
Okutulan Sınıf Düzeyi	3	16	64
	4	9	36

3.3. Veri Toplama Araçları

Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme formu, katılımcıların demografik bilgilerini ve pandemi sonrası öğrencilerin okula yeniden uyum sürecinde yaşanan sınıf yönetimi deneyimlerini içeren açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Sorular aşağıda sıralanmıştır:

- Pandemi sonrası okula uyum sürecinde eğitim öğretim ortamlarında en çok zorlandığınız durumlar nelerdir? Neden?
- Pandemi sürecinden sonra ders içi sınıf yönetim süreçlerini değerlendirdiğinizde en belirgin farklar nelerdir? (Derse girişte-Süreçte-Ders sonunda)
- Pandemi öncesi ve sonrası süreçleri değerlendirdiğinizde, uyguladığınız sınıf yönetimi stratejilerindeki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?
- Pandemi öncesi ve sonrasında öğrenci, diğer öğretmenler, okul yöneticileri ve veliler ile etkileşimlerinizde ne gibi farklar gözlemlediniz?
- Pandemi sonrası süreçte sınıf yönetiminde en çok zorlandığınız durumlar nelerdir?
- Pandemi sonrası süreçte öğrencilerin sınıfa uyum sağlamaları için kullandığınız öğretim yöntem teknikleri ve ölçme değerlendirme araçları nelerdir?
- Ödevlendirme-sınıf kurallarının belirlenmesi-devamsızlık-derse geç gelme-programın yetiştirilmesi durumlarında gözlemlediğiniz farklılıklar nelerdir?
- Pandemi dönemi uzaktan eğitim uygulamalarını sınıf yönetimi açısından değerlendiriniz.
- Pandemi sonrası okula yeniden uyum sürecini sınıf yönetimi açısından değerlendiriniz.

3.4. Veri Toplama Süreci

Veri toplama süreci, her bir katılımcıyla ayrı ayrı görüşmeler yapılarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sırasında yukarıda yer alan sorular sırasıyla yöneltilmiş ve katılımcıların cevapları detaylı bir şekilde not edilmiştir. Görüşmeler, öğretmenlerin uygun olduğu zamanlarda yüz yüze veya çevrimiçi platformlar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Tüm katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilmiş ve gönüllü olarak

katılmaları sağlanmıştır. Katılımcıların isimleri gizli tutulmuş ve anonimlikleri korunmuştur.

3.5. Verilerin Analizi

Toplanan veriler, nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Öncelikle görüşmelerde elde edilen veriler transkribe edilmiş ve ardından belirli temalar ve kodlar altında sınıflandırılmıştır. Her bir katılımcının yanıtları tek tek incelenmiş ve benzer ifadeler gruplandırılarak temalar oluşturulmuştur. Bu süreçte verilerin doğruluğunu ve güvenilirliğini artırmak amacıyla iki bağımsız araştırmacı tarafından kodlama yapılmış ve sonuçlar karşılaştırılarak uzlaşma sağlanmıştır.

3.6. Etik Kurallar

Çalışma kapsamında Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurul Başkanlığı'na başvuru yapılmıştır. Yapılan başvuru sonucunda çalışma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'nun (Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu) 03 Haziran 2024 tarihli ve 10 sayılı oturumunda alınan 10/26 sayılı kararı ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

Araştırmanın etik kurallara uygun olarak yürütülmesi için gerekli izinler alınmış ve katılımcılardan bilgilendirilmiş onam formu imzalatılmıştır. Katılımcıların gönüllülük esasına göre katılımı sağlanmış ve kişisel bilgilerin gizliliği korunmuştur. Araştırmadan elde edilen veriler sadece bilimsel amaçlarla kullanılmış ve üçüncü şahıslarla paylaşılmamıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölüm pandemi sonrası öğrencilerin okula yeniden uyum sürecinde sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları zorlukları ve uyguladıkları sınıf yönetimi stratejilerini kapsamlı bir şekilde ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmanın alt problemlerine ilişkin analiz sonuçları aşağıda verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4.1: Pandemi Sonrası Okula Uyum Sürecinde Eğitim Öğretim Ortamlarında En Çok Zorlanılan Durumlar

Tema	Kod	Katılımcılar	Frekans
Öğrenci Davranışları	Disiplin sorunları	K8	1
	Sosyal paylaşım eksikliği nedeniyle sorunlar	K1, K10	2
	Bencillik ve kurallara uyum sorunları	K7, K11	2
	Davranış problemleri	K2, K4, K17	3
Algı ve Konsantrasyon	Derse yoğunlaşamama	K21	1
	Algılamada zorlanma	K18, K23	2
Ekran Bağımlılığı	Ekran bağımlılığı	K3, K6, K19, K20	4
Sosyal Uyum	Sosyalleşme ve arkadaş edinme sorunları	K15, K22	2
	Okul kültürüne uyum sağlamakta zorlanma	K9, K25	2
Eğitim Süreci	Etkinliklerin aksaması	K13	1
	Harflerin yanlış yazılması	K14	1
	Kuralların unutulması	K5	1
	Pandeminin psikolojik etkileri	K12, K24	2

Pandemi sonrası okula uyum sürecinde eğitim öğretim ortamlarında en çok zorlanılan durumlar, katılımcı öğretmenlerin yanıtlarına göre çeşitli temalar altında toplanmıştır. Bu temaların başında "Öğrenci Davranışları" gelmektedir. Sosyal paylaşım eksikliği nedeniyle yaşanan sorunlar (K1, K10) ve bencillik ile kurallara uyum sorunları (K7, K11) dikkat çekici bulunmuştur. Ayrıca, davranış problemleri (K2, K4, K17) ve disiplin sorunları (K8) da sıkça belirtilen zorluklar arasındadır. Bir diğer önemli tema "Algı ve Konsantrasyon" olup, burada en belirgin sorun ekran bağımlılığıdır (K3, K6,

K19, K20). Bu bağımlılığın öğrencilerin algılamada zorlanmalarına (K18, K23) ve derse yoğunlaşamamalarına (K21) neden olduğu belirtilmiştir. "Sosyal Uyum" teması altında, sosyalleşme ve arkadaş edinme sorunları (K15, K22) ile okul kültürüne uyum sağlamakta zorlanma (K9, K25) öne çıkmıştır. Bu durum, pandemi döneminde öğrencilerin sosyal becerilerinin zayıfladığını göstermektedir. "Eğitim Süreci" teması altında ise etkinliklerin aksaması (K13), harflerin yanlış yazılması (K14), kuralların unutulması (K5) ve pandeminin psikolojik etkileri (K12, K24) gibi spesifik sorunlar rapor edilmiştir. Özellikle pandeminin psikolojik etkileri, öğrencilerin duygusal durumlarını ve öğrenme süreçlerini olumsuz etkilemiştir.

Bu bulgular, pandemi sonrası dönemde öğrencilerin hem akademik hem de sosyal alanlarda ciddi uyum sorunları yaşadığını ve bu sorunların eğitimin kalitesini olumsuz etkilediğini göstermektedir. Öğretmenlerin gözlemleri, pandemi sürecinin öğrenciler üzerinde uzun vadeli etkiler bıraktığını ve bu etkilerin giderilmesi için çeşitli stratejilerin geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Pandemi sonrası okula uyum sürecinde eğitim öğretim ortamlarında en çok zorlanılan durumlara ilişkin (ya da temaya) bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Öğrenci davranışlarıyla ilgili sıkıntı yaşanmış ve nedeni olarak pandemi sürecinde sosyal paylaşımın az olmasından kaynaklanan sorunlardır." (K1)

"Televizyon, cep telefonu pandemi döneminde fazla maruz kaldığından algılamalarda sıkıntı yaşanmıştır." (K6)

"Öğrenci durumlarında bencillik ve kurallara uyumlu eğiliminin azalması, göri bilinci azaldığı yazılmıştır." (K7)

"Okul kültürüne uyumda zorlanmalar, sürekli yanında birilerinin desteğine ihtiyaçlarının olması, sınıf ortamında davranışlara ve disiplinine uymaması." (K8)

"Okula uyum, okul kültürüne uyum sağlamakta zorlanmalar, beraberliğinde gelen davranış problemleri, ailelerin aşırı karışması." (K9)

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4.2: Pandemi Sonrası Ders İçi Sınıf Yönetim Süreçlerinde En Belirgin Farklar

Tema	Kod	Katılımcılar	Frekans
Veli Katılımı	Veli katılımının artması	K1, K6, K13, K14, K22	5
İletişim	Sosyal medya üzerinden iletişimin artması	K8, K15	2
	İletişimin azalması	K2, K3, K7, K9, K21	5
Sosyal Mesafe	Temas ve samimiyetin azalması	K11, K17, K25	3
	Fiziksel yakınlık ve sosyal ilişkilerin azalması	K4, K10, K16, K24	4
Psikolojik Etkiler	Psikolojik durumların olumsuz etkilenmesi	K5, K12, K19	3
Değişiklik	Değişiklik olmaması	K18, K23	2
Anlayış	Evde eğitimin zorluklarının anlaşılması	K20	1

Pandemi sonrası ders içi sınıf yönetim süreçlerinde en belirgin farklar, öğretmenlerin yanıtlarına göre çeşitli temalar altında incelenmiştir. Bu temaların başında "Veli Katılımı" gelmektedir ve veli katılımının artması (K1, K6, K13, K14, K22) en fazla belirtilen farklardan biridir. Öğretmenler, velilerin eğitim sürecine daha fazla dahil olduklarını gözlemlemiştir. "İletişim" teması altında, iletişimin azalması (K2, K3, K7, K9, K21) ve sosyal medya üzerinden iletişimin artması (K8, K15) belirtilmiştir. Pandemi döneminde yüz yüze iletişim azalmış, buna karşılık dijital iletişim araçlarının kullanımı artmıştır. "Sosyal Mesafe" teması, fiziksel yakınlık ve sosyal ilişkilerin azalması (K4, K10, K16, K24) ve temas ile samimiyetin azalması (K11, K17, K25) olarak iki alt kodda incelenmiştir. Öğrenciler arasında sosyal mesafe kuralları nedeniyle fiziksel temas ve sosyal etkileşimler azalmış, bu durum sosyal ilişkileri olumsuz etkilemiştir. "Psikolojik Etkiler" temasında, psikolojik durumların olumsuz etkilenmesi (K5, K12, K19) vurgulanmıştır. Pandeminin getirdiği belirsizlik ve stres, öğrencilerin psikolojik durumlarını olumsuz etkilemiştir. "Değişiklik" teması altında, bazı öğretmenler ders içi yönetim süreçlerinde belirgin bir değişiklik olmadığını (K18, K23) belirtmişlerdir. Son olarak, "Anlayış" teması evde eğitimin zorluklarının anlaşılması (K20) olarak belirlenmiştir. Pandemi süreci, öğretmenler ve veliler arasında evde eğitim konusunda daha fazla anlayış ve empati gelişmesine neden olmuştur.

Bu bulgular, pandemi sonrası dönemde ders içi sınıf yönetim süreçlerinde çeşitli değişiklikler ve zorluklar yaşandığını, veli katılımının arttığını, iletişim ve sosyal

ilişkilerde azalma olduğunu, öğrencilerin psikolojik durumlarının olumsuz etkilendiğini ve evde eğitimin zorluklarının daha iyi anlaşıldığını göstermektedir.

Pandemi sonrası ders içi sınıf yönetim süreçlerinde en belirgin farklara ilişkin bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Pandemi sürecinde derslerin işleyişine aktif şekilde dahil olan veriler, yüz-yüze eğitimde de dahil oldular.” (K1)

“İnsanlar birbirinden uzaklaştığı, bir araya gelmek istediği zor bir pandemi süreci geçirdi. Ne yazık ki bu durumun pandemiden sonra da devam ettiğini gözlemliyoruz. Açıkçası pandemiden sonra insanların psikolojisinin de iyi olmadığını düşünüyorum. Bu sebeple bu durum öğrenci, diğer öğretmenler, okul yöneticileri ve veriler arasındaki iletişimimizde olumsuz etkiledi.” (K2)

“Pandemi öncesi okul kuralları ve derslere sorumluluk daha iyi iken, sonra pandemi döneminde derslere katılmayan öğrenci, veliler, yüz yüze görüşmenin verdiği zorluklarda öğretmen ve idareyle farklı bir durum yaşandı. Pandemi öncesi tabii ki iletişim daha çok iyiydi.” (K3)

“Öğrencilere çok fazla fiziksel yakınlık gösterildi. Salgılara karşı daha temkinli davranıldı.” (K4)

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4.3: Pandemi Öncesi ve Sonrası Sınıf Yönetimi Stratejilerindeki Benzerlikler ve Farklılıklar

Tema	Kod	Katılımcılar	Frekans
Benzerlikler	Sınıf içi davranışlara önem verme	K7, K8	2
	Dijital materyallerin artışı	K11, K12	2
	Stratejilerde farklılık olmaması	K1, K2, K6, K9, K13	5
Farklılıklar	Deneysel araç gereçlerin daha çok kullanılması	K20	1
	Sosyal ilişkilerde zorluk	K22	1
	Uygulama zorlukları	K23	1
	Evde eğitimin zorluklarının anlaşılması	K25	1
	Dinleme ve anlamada sorunlar	K3, K16	2
	Okul kurallarına uymada zorluk	K5, K17	2
	Davranış değişikliğinin uzun zaman alması	K4, K10	2
	Sınıf kurallarının daha katı uygulanması	K14, K18	2
	Pandemi sonrası saldırgan davranışlar	K15, K21	2
	Algıda yavaşlama	K19, K24	2

Pandemi öncesi ve sonrası süreçlerde uygulanan sınıf yönetimi stratejilerindeki benzerlikler ve farklılıklar, öğretmenlerin yanıtlarına göre çeşitli temalar altında incelenmiştir. Bu temaların başında "Benzerlikler" gelmektedir ve stratejilerde farklılık olmaması (K1, K2, K6, K9, K13) en fazla belirtilen benzerliklerden biridir. Öğretmenler, pandemi öncesinde kullandıkları stratejileri pandemi sonrasında da büyük ölçüde devam ettirmişlerdir. Ayrıca, sınıf içi davranışlara önem verme (K7, K8) ve dijital materyallerin artışı (K11, K12) diğer belirgin benzerlikler arasında yer almıştır. "Farklılıklar" teması altında, dinleme ve anlamada sorunlar (K3, K16), okul kurallarına uymada zorluk (K5, K17) ve davranış değişikliğinin uzun zaman alması (K4, K10) gibi zorluklar belirtilmiştir. Pandemi sonrası öğrencilerin derslerde dikkatlerini toplamakta ve okul kurallarına uymakta zorlandıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca, sınıf kurallarının daha katı uygulanması (K14, K18) ve deneysel araç gereçlerin daha çok kullanılması (K20) da farklılıklar arasında yer almıştır. Pandemi sonrası saldırgan davranışlar (K15, K21) ve algıda yavaşlama (K19, K24) öğretmenler tarafından gözlemlenmiştir. Öğrencilerin sosyal ilişkilerde zorluk (K22) çektiği ve uygulama zorlukları (K23) yaşadığı da belirtilmiştir. Son olarak, evde eğitimin zorluklarının anlaşılması (K25) pandemi sonrası dönemde öğretmenler tarafından fark edilen önemli bir değişiklik olmuştur.

Bu bulgular, pandemi sonrası dönemde sınıf yönetimi stratejilerinde hem benzerliklerin hem de farklılıkların bulunduğunu göstermektedir. Öğretmenler, pandemi öncesi stratejilerinin çoğunu sürdürmüş ancak yeni zorluklarla başa çıkmak için bazı değişiklikler yapmak zorunda kalmışlardır. Dijital materyallerin artışı ve sınıf kurallarının daha katı uygulanması gibi yeni yaklaşımlar, pandemi sonrası eğitim ortamının gerektirdiği uyarlamalar olarak öne çıkmaktadır.

Pandemi öncesi ve sonrası sınıf yönetimi stratejilerindeki benzerlikler ve farklılıklara ilişkin bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Herhangi bir farklılık olmadı. 3. Çok sık tekrarlamamıza karşı çocuklarda davranış değişikliği uzun süreç aldı.” (K2)

“Pandemi öncesi yüzde sınıf yönetimi stratejileri daha çok kullanılıyordu. Pandemi sonrası dijital materyaller ağırlık artmıştır.” (K7)

“Ben çok farklı bir yaklaşıma ihtiyaç duymadım. Öncelikle sınıf içi davranışlara önem verdiğim için buna bağlı olarak bu şekilde devam ettim.” (K8)

“Pandemi öncesi yüz yüze sınıf yönetimi stratejileri daha çok kullanılıyordu. Pandemi sonrası dijital materyallere ağırlık verilmiştir.” (K11)

4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4.4: Pandemi Öncesi ve Sonrasında Öğrenci, Diğer Öğretmenler, Okul Yöneticileri ve Veliler ile Etkileşimlerde Gözlemlenen Farklar

Tema	Kod	Katılımcılar	Frekans
Değişiklik Yok	Değişiklik olmaması	K1, K2, K3, K7, K11	5
Sosyal İlişkiler	İletişimde mesafeler konulması	K17	1
	Sosyal ilişkilerin zayıflaması	K4, K12	2
Yüz Yüze Eğitimin Değeri	Yüz yüze eğitimin daha değerli ve etkili olması	K5, K16	2
Psikolojik Etkiler	Pandeminin psikolojik etkileri	K13	1
Temkinli Davranma	Salgınlara karşı daha temkinli davranma	K10, K18	2
Kurallara Uyum	Kurallara uymama	K8	1
Veli Katılımı	Velilerin aşırı korumacı ve dahil olma isteği	K25	1
	Velilerin eğitime daha çok müdahil olması	K14, K19, K23	3
Öğrenci Davranışları	Sabırsız ve aceleci olmaları	K20	1
	Öğrencilerin daha mesafeli ve içe dönük olması	K15	2
Farklı Fiziksel Yakınlık	Fiziksel yakınlık göstermeme	K9	2
Hızlı Alışma Beklentisi	Çocukların hızlı alışmalarını bekleme	K6	1
Emekli Öğretmenler	Emekliliği dolmuş öğretmenlerin endişeleri	K17	1
İletişimde Zorluk	İletişimde rahatsızlıkların artması	K24, K21, K22	3

Pandemi öncesi ve sonrası süreçlerde öğrenci, diğer öğretmenler, okul yöneticileri ve veliler ile etkileşimlerde gözlemlenen farklar çeşitli temalar altında incelenmiştir. Yanıtlara göre, birçok katılımcı değişiklik olmadığını (K1, K2, K3, K7, K11) belirtmiş ve bu tema en yüksek frekansa sahip olmuştur. Sosyal ilişkilerin zayıflaması (K4, K12) ve iletişimde mesafelerin konulması (K17) sosyal ilişkiler teması altında öne çıkmıştır.

Yüz yüze eğitimin daha değerli ve etkili olduğu (K5, K16) vurgulanmış, öğretmenler bu sürecin kıymetinin daha iyi anlaşıldığını belirtmiştir. Pandeminin psikolojik etkileri (K13) de belirtilmiş ve bu durum etkileşimleri olumsuz yönde etkilemiştir.

Salgınlara karşı daha temkinli davranma (K10, K18) ve kurallara uymama (K8) temkinli davranma ve kurallara uyum temaları altında sıralanmıştır. Veli katılımının

artması (K14, K19, K23) ve velilerin aşırı korumacı ve dahil olma isteği (K25) velilerin pandemi sonrası eğitime olan ilgisinin arttığını göstermektedir. Öğrencilerin daha mesafeli ve içe dönük olması (K15) ve sabırsız ile aceleci olmaları (K20) öğrenci davranışları temasında belirtilmiştir. Fiziksel yakınlık göstermeme (K9) ve çocukların hızlı alışmalarını bekleme (K6) farklı fiziksel yakınlık ve hızlı alışma beklentisi temaları altında belirtilmiştir. Emekliliği dolmuş öğretmenlerin endişeleri (K17) ve iletişimde rahatsızlıkların artması (K24, K21, K22) da öne çıkan diğer farklılıklar arasındadır.

Bu bulgular, pandemi sonrası dönemde eğitim ortamında sosyal ve psikolojik etkilerin, veli katılımının ve öğrencilerin davranışlarında belirgin değişikliklerin gözlemlendiğini göstermektedir. Öğretmenler, pandemi sonrası dönemde farklı zorluklar ve adaptasyon süreçleriyle karşı karşıya kalmışlardır.

Pandemi öncesi ve sonrasında öğrenci, diğer öğretmenler, okul yöneticileri ve veliler ile etkileşimlerde gözlemlenen farklara ilişkin bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Çok büyük bir değişiklik olmadı.” (K1)

“Farklılık olmadı.” (K2)

“Değişiklik yok.” (K3)

“Sosyal ilişkiler zayıfladı.” (K4)

4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4.5: Pandemi Sonrası Süreçte Sınıf Yönetiminde En Çok Zorlanılan Durumlar

Tema	Kod	Katılımcılar	Frekans
İletişim Sorunları	Arkadaş iletişimi sıkıntıları	K2, K5, K14	3
	Öğrenciler arasında fısıldaşma ve çekişmeler	K1, K3, K12	3
Dikkat ve Odaklanma	Odaklanamama	K6, K11	2
	Dikkat ve dinleme sürelerinin azalması	K7, K15, K17	3
Kurallara Uyum	Okul kurallarını ve disiplini unutmaları	K4	1
	Yazma problemleri	K18	1
	Kurallara uymama	K10, K16	2
Sosyal Beceri Eksikliği	Sosyalleşme ve duygusal becerilerin azalması	K13	1
Davranış Sorunları	Davranış bozuklukları	K9, K19	2
	Öğrenciler arasında zorbalık	K8	1
Bağımlılık	Ekran bağımlılığı ve sıkılma	K20	1
Yardım Beklentisi	Ders içi etkinliklerde sürekli yardım bekleme	K21	1
Adapte Olamama	Adaptasyon problemleri	K22	1
Dikkatsizlik	Dikkat Eksikliği	K23	1
Disiplin Eksikliği	Disiplin eksikliği	K24	1
Sabırsızlık	Sergilenen Aceleci Tavırlar	K25	1

Pandemi sonrası süreçte sınıf yönetiminde en çok zorlanılan durumlar çeşitli temalar altında incelenmiştir. "İletişim Sorunları" temasında, arkadaş iletişimi sıkıntıları (K2, K5, K14) ve öğrenciler arasında fısıldaşma ve çekişmeler (K1, K3, K12) en fazla belirtilen sorunlar arasında yer almaktadır. Bu durum, pandemi sonrası öğrenciler arasındaki sosyal etkileşimlerin zayıfladığını göstermektedir. "Dikkat ve Odaklanma" temasında, dikkat ve dinleme sürelerinin azalması (K7, K15, K17) ve odaklanamama (K6, K11) öğretmenler tarafından sıkça gözlemlenmiştir. Öğrencilerin dikkat sürelerinin kısalması ve odaklanma güçlükleri, sınıf yönetimini zorlaştıran önemli faktörler olarak öne çıkmıştır. "Kurallara Uyum" teması altında, kurallara uymama (K10, K16), okul kurallarını ve disiplini unutmaları (K4) ve yazma problemleri (K18) belirtilmiştir. Pandemi döneminde disiplin ve kural bilincinin zayıflaması, sınıf içi düzenin sağlanmasını güçleştirmiştir. "Sosyal Beceri Eksikliği" temasında, sosyalleşme ve duygusal becerilerin azalması (K13) belirtilmiştir. Bu, öğrencilerin pandemi sonrası sosyal becerilerinde gerileme yaşadığını göstermektedir. "Davranış Sorunları" temasında, davranış bozuklukları (K9, K19) ve öğrenciler arasında zorbalık (K8) öne çıkmıştır. Pandemi sonrası dönemde öğrenciler arasındaki davranış problemleri artış göstermiştir.

"Bağımlılık" temasında, ekran bağımlılığı ve sıkılma (K20) sorunları belirtilmiştir. Öğrencilerin ekrana olan bağımlılığı, sınıf içi etkinliklere katılımı ve ilgiyi olumsuz etkilemiştir. "Yardım Beklentisi" temasında, ders içi etkinliklerde sürekli yardım bekleme (K21) belirtilmiştir. Bu, öğrencilerin bağımsız çalışma ve sorumluluk alma becerilerinde azalma olduğunu göstermektedir. "Adapte Olamama" temasında, adaptasyon problemleri (K22) belirtilmiştir. Pandemi sonrası dönemde öğrencilerin yeni duruma uyum sağlamakta zorlandıkları gözlemlenmiştir. "Dikkatsizlik" temasında, dikkat eksikliği (K23) belirtilmiştir. Öğrencilerin derslerdeki dikkat eksikliği, öğrenme süreçlerini olumsuz yönde etkilemiştir. "Disiplin Eksikliği" temasında, disiplin eksikliği (K24) belirtilmiştir. Sınıf içi disiplinin sağlanması, pandemi sonrası dönemde zorlaşmıştır. "Sabırsızlık" temasında, sergilenen aceleci tavırlar (K25) belirtilmiştir. Öğrencilerin sabırsız ve aceleci davranışları, sınıf yönetiminde ek zorluklar yaratmıştır.

Bu bulgular, pandemi sonrası dönemde sınıf yönetiminde çeşitli zorlukların ortaya çıktığını ve öğretmenlerin bu yeni duruma uyum sağlamada karşılaştıkları güçlükleri göstermektedir. Özellikle iletişim, dikkat ve kurallara uyum konularında yaşanan sorunlar, sınıf içi düzenin ve verimli öğrenme ortamının sağlanmasını engellemektedir.

Pandemi sonrası süreçte sınıf yönetiminde en çok zorlanılan durumlara ilişkin bazı katılımcıların yanıtı aşağıda verilmiştir:

"Dinlemede, oturmada, dikkatsizlikte, yazım kurallarında, uygulamada durumlar yaşandı." (K4)

"Arkadaş iletişimi sıkıntıları yaşandı." (K5)

"Uzaktan eğitim, okul kurallarını ve disiplini biraz unuttuğu için öğrencilerimiz daha rahat davranmaya başladı. Bunun sonucunda çok fazla "dinle ve takip et" uyarısında bulunduk. Yeterlilikli dinleme ve izleme davranışları zarar görmüştü. Önceki öğrenci gruplarına göre dikkatleri daha çok dağılıyordu. Kurallara uymama, çok fazla konuşulması derste." (K6)

"Ekran bağımlılığından çok çabuk sıkılma, odaklanamama." (K7)

4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4.6: Pandemi Sonrası Süreçte Öğrencilerin Sınıfa Uyum Sağlamaları İçin Kullanılan Öğretim Yöntemleri ve Ölçme Değerlendirme Araçları

Tema	Kod	Katılımcılar	Frekans
Öğretim Yöntemleri	Beyin fırtınası	K1	1
	Okuma-yazma çalışması	K5	1
	Yöntem ve tekniklerin esnetilmesi	K6	1
	Uygulama ve işbirliği	K7	1
	Tanışma oyunları	K12	1
	İnteraktif sınıf oyunları	K15	1
	Gezi, gözlem, inceleme	K9	1
	Akıllı tahta kullanımı	K3, K11	2
	Dinleme-izleme-test soru cevap	K4, K9	2
	Grup oyunları	K13, K8	2
	Yazılı çalışmalar	K14, K25	2
	Çocuk oyunları oynatılması	K14, K18	2
	Matematik dersinde somut araçlar	K16, K19	2
	Mesafeli ve dijital oyunlar	K17, K20, K21, K22, K23, K24	6
Disiplin ve Esneklik	Disiplinin gevşetilmesi	K2	1
	Pandemi döneminde teknolojik yöntemlerin artışı	K10	1

Pandemi sonrası süreçte öğrencilerin sınıfa uyum sağlamaları için kullanılan öğretim yöntemleri ve ölçme değerlendirme araçları çeşitli temalar altında incelenmiştir. Öğretim yöntemleri teması altında, en fazla kullanılan yöntem "Mesafeli ve dijital oyunlar" (K17, K20, K21, K22, K23, K24) olup, bu yöntem altı katılımcı tarafından belirtilmiştir. Bu, pandemi sonrası dijital araçların ve sosyal mesafe gereksinimlerinin eğitimde önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. "Beyin fırtınası" (K1), "Okuma-yazma çalışması" (K5), "Akıllı tahta kullanımı" (K3, K11), "Dinleme-izleme-test soru cevap" (K4, K9), "Yöntem ve tekniklerin esnetilmesi" (K6), "Uygulama ve işbirliği" (K7), "Tanışma oyunları" (K12), "İnteraktif sınıf oyunları" (K15), "Grup oyunları" (K13, K8), "Gezi, gözlem, inceleme" (K9), "Yazılı çalışmalar" (K14, K25), "Çocuk oyunları oynatılması" (K14, K18) ve "Matematik dersinde somut araçlar" (K16, K19) gibi çeşitli öğretim yöntemleri de belirtilmiştir. Bu çeşitlilik, öğretmenlerin pandemi sonrası süreçte farklı ve çeşitli yöntemler kullanarak öğrencilerin sınıfa uyum sağlamalarına yardımcı olmaya çalıştıklarını göstermektedir. Disiplin ve esneklik teması altında, "Disiplinin gevşetilmesi" (K2) ve "Pandemi döneminde teknolojik yöntemlerin artışı" (K10) belirtilmiştir. Bu, öğretmenlerin pandemi sonrası süreçte öğrencilerin ihtiyaçlarına göre

daha esnek yaklaşımlar benimsediklerini ve teknolojik yöntemleri daha fazla kullandıklarını göstermektedir.

Bu bulgular, pandemi sonrası dönemde öğretmenlerin öğrencilerin uyum süreçlerini desteklemek için çeşitli yöntemler ve araçlar kullandığını, özellikle dijital araçların ve oyunların önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Öğretmenler, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre esneklik göstererek ve teknolojiyi daha etkin kullanarak, öğrencilerin eğitim sürecine daha iyi adapte olmalarını sağlamaya çalışmışlardır.

Pandemi sonrası süreçte öğrencilerin sınıfa uyum sağlamaları için kullanılan öğretim yöntemleri ve ölçme değerlendirme araçlarına yönelik bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Beyin fırtınası, okuma-yazma çalışması.” (K1)

“Disipliner tutumu biraz gevşettik.” (K2)

“Akıllı tahta uygulamasını daha çok kullandık.” (K3)

“Dinleme-izleme-test soru cevap yaptık.” (K4)

4.7. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4.7: Pandemi Sonrası Süreçte Ödevlendirme, Sınıf Kurallarının Belirlenmesi, Devamsızlık, Derse Geç Gelme ve Programın Yetiştirilmesi Durumlarında Gözlemlenen Farklılıklar

Tema	Kod	Katılımcılar	Frekans
Değişiklik Yok	Farklılık olmadı	K1, K2, K3, K4	4
Ödev ve Sorumluluk	Ödevlerde aksamalar	K10	1
	Ödevlerde istek ve verimlilik artışı	K16	1
	Ödev yapma becerisinde azalma	K5, K8	2
Devamsızlık ve Geç Kalma	Devamsızlık ve geç kalma durumlarının artışı	K10, K11	2
	Uyku düzeninin bozulması nedeniyle geç kalma	K11, K18, K19	3
Sınıf Kuralları	Sınıf kurallarının uygulanmasında zayıflık	K9	1
	Sınıf kurallarını belirlemede zorluk	K6, K20	2
Temizlik ve Sağlık	Temizlik kurallarına daha çok dikkat edilmesi	K15, K21	2
Program Takibi	Programın yetiştirilmesinde sorunlar	K17, K15	2
	Programın takibinde aksilikler	K9, K22, K23, K24	4
Zaman Yönetimi	Zaman yönetiminde sıkıntılar	K13	1
Erken Yorulma	Erken yorulma durumları	K12, K25	5
Öğrenci Katılımı	Öğrencinin tamamının katılması	K7	1
Anlama ve Yazma	Anlama ve yazmada sorunlar	K10	1
Yüz Yüze Eğitim	Yüz yüze eğitimde ödevlerin daha kontrollü işlenmesi	K14	1

Pandemi sonrası süreçte ödevlendirme, sınıf kurallarının belirlenmesi, devamsızlık, derse geç gelme ve programın yetiştirilmesi durumlarında gözlemlenen farklılıklar çeşitli temalar altında incelenmiştir. Birçok katılımcı, bu konularda herhangi bir farklılık olmadığını (K1, K2, K3, K4) belirtmiştir. "Ödev ve Sorumluluk" temasında, ödev yapma becerisinde azalma (K5, K8), ödevlerde aksamalar (K10) ve ödevlerde istek ve verimlilik artışı (K16) belirtilmiştir. Bu, öğrencilerin ödevlere olan yaklaşımında pandemi sonrası dönemde farklılıklar olduğunu göstermektedir. "Devamsızlık ve Geç Kalma" temasında, devamsızlık ve geç kalma durumlarının artışı (K10, K11) ve uyku düzeninin bozulması nedeniyle geç kalma (K11, K18, K19) sıkça gözlemlenen sorunlar arasındadır. Bu durum, öğrencilerin pandemi sonrası dönemde okula düzenli devam etmede zorluk yaşadığını göstermektedir. "Sınıf Kuralları" temasında, sınıf kurallarını belirlemede zorluk (K6, K20) ve sınıf kurallarının uygulanmasında zayıflık (K9)

belirtilmiştir. Pandemi sonrası dönemde kuralların belirlenmesi ve uygulanmasında öğretmenler zorluklarla karşılaşmıştır. "Temizlik ve Sağlık" temasında, temizlik kurallarına daha çok dikkat edilmesi (K15, K21) belirtilmiştir. Bu, pandemi sonrası dönemde hijyen kurallarının öneminin arttığını göstermektedir. "Program Takibi" temasında, programın yetiştirilmesinde sorunlar (K17, K15) ve programın takibinde aksilikler (K9, K22, K23, K24) belirtilmiştir. Bu, eğitim programlarının takibinde ve tamamlanmasında yaşanan zorlukları ortaya koymaktadır. "Zaman Yönetimi" temasında, zaman yönetiminde sıkıntılar (K13) belirtilmiştir. Öğretmenler, pandemi sonrası dönemde zaman yönetiminde problemler yaşamıştır. "Erken Yorulma" temasında, erken yorulma durumları (K12, K25) sıkça belirtilmiştir. Öğrencilerin fiziksel ve zihinsel olarak çabuk yoruldukları gözlemlenmiştir. "Öğrenci Katılımı" temasında, öğrencinin tamamının katılması (K7) belirtilmiştir. Bu, öğrenci katılımında farklılıklar olduğunu göstermektedir. "Anlama ve Yazma" temasında, anlama ve yazmada sorunlar (K10) belirtilmiştir. Pandemi sonrası dönemde öğrencilerin anlama ve yazma becerilerinde gerileme yaşanmıştır. "Yüz Yüze Eğitim" temasında, yüz yüze eğitimde ödevlerin daha kontrollü işlenmesi (K14) belirtilmiştir. Bu, yüz yüze eğitimin pandemi sonrası dönemde ödevlerin daha etkili bir şekilde yapılmasına katkı sağladığını göstermektedir.

Bu bulgular, pandemi sonrası dönemde öğretmenlerin ödevlendirme, sınıf kuralları, devamsızlık, derse geç gelme ve program takibi konularında çeşitli zorluklarla karşılaştığını ve bu durumun öğrencilerin uyum süreçlerini etkilediğini göstermektedir. Öğrencilerin ödev yapma becerilerinde ve motivasyonlarında değişiklikler, devamsızlık ve geç kalma sorunları, kuralların uygulanmasında zorluklar ve zaman yönetimi problemleri pandemi sonrası eğitim ortamının zorluklarını yansıtmaktadır.

Pandemi sonrası süreçte ödevlendirme, sınıf kurallarının belirlenmesi, devamsızlık, derse geç gelme ve programın yetiştirilmesi durumlarında gözlemlenen farklılıklara ilişkin bazı katılımcıların yanıtları aşağıda verilmiştir:

"Yok." (K1)

"Bir farklılık olmadı." (K2)

"Yok." (K3)

"Bu konularda farklılıklar olduğunu düşünmüyorum." (K4)

4.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4.8: Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Sınıf Yönetimi Açısından Değerlendirilmesi

Tema	Kod	Katılımcılar	Frekans
Veli Katkısı	Veli katkısı artışı	K1, K7	2
	Veli etkisi artışı	K2, K8	2
Geçici Çözüm	Geçici bir çözüm	K3	1
Duygusal Bağ	Duygusal bağın oluşturulmasında sorun	K4	1
Kontrol Sağlama	Bilgisayarda sesi kontrol ederek söz hakkı verme	K5	1
Öğrenci Katılımı	Öğrenciyi derste tutmak zor	K6	1
	Öğrencilerin tamamının katılmaması	K10, K14	2
Teknoloji Kullanımı	Teknolojiyi daha etkili kullanma	K9	1
	Teknolojiyi etkili kullanma ve verimlilik	K15	1
Sınıf Yönetimi	Uzaktan sınıf yönetilememesi	K11	1
Aile Ortamı	Ailede uygun olmayan görüntülere şahit olma	K12	1
Odaklanma Sorunları	Derse odaklanma zorluğu	K13, K20	2
	Dikkat dağınıklığı	K19	1
Sınıf Kuralları	Sınıf kurallarının uygulamada zorluk	K23	1
Kamera Kullanımı	Kameraların kapatılması	K22, K25	2
Ses Sorunları	Evdeki seslerin karışıklığı	K16	1
Öğrenci Kontrolü	Öğrencinin dersi takip edip etmediğini kontrol edememe	K17	1
Dikkat Ölçümü	Her öğrencinin dikkatini ölçememe	K18	1
Sürekli Oturma	Sürekli bilgisayar ve telefon başında sıkılma	K21	1
Giriş Çıkış Sorunları	Derse aynı anda girilmemesi	K24	1

Pandemi dönemi uzaktan eğitim uygulamaları sınıf yönetimi açısından çeşitli temalar altında incelenmiştir. Öğretmenlerin yanıtlarına göre, "Veli Katkısı" temasında velilerin katkısının (K1, K7) ve etkisinin (K2, K8) arttığı belirtilmiştir. Bu, uzaktan eğitim sürecinde velilerin eğitimde daha aktif bir rol üstlendiğini göstermektedir. "Geçici Çözüm" temasında, uzaktan eğitimin geçici bir çözüm olarak görüldüğü (K3) ifade edilmiştir. "Duygusal Bağ" temasında, duygusal bağın oluşturulmasında sorunlar yaşandığı (K4) belirtilmiştir. Özellikle küçük yaş gruplarında, dokunmanın ve duygusal bağın önemli olduğu vurgulanmıştır.

Bu bulgular, pandemi döneminde uzaktan eğitim uygulamalarının sınıf yönetimi açısından çeşitli zorluklar ve değişiklikler getirdiğini göstermektedir. Özellikle öğrenci katılımı, dikkat ve odaklanma sorunları, sınıf kurallarının uygulanması ve teknoloji kullanımında karşılaşılan zorluklar öne çıkmaktadır.

Pandemi dönemi uzaktan eğitim uygulamalarının sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesine ilişkin bazı katılımcıların yanıtları aşağıda verilmiştir:

“Velilerin katkısı arttı.” (K1)

“Öğrenciye duyguyu geçirme, küçük yaş grubu olduğu için dokunmanın önemli olduğundan duygusal bağın oluşturulmasında sorun oldu.” (K4)

“Bilgisayarda sesi kontrol ederek söz hakkını sırayla vererek kontrolü sağladık.” (K5)

“Öğrenciyi derste tutmak zor oldu.” (K6)

4.9. Araştırmanın Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4.9: Pandemi Sonrası Okula Yeniden Uyum Sürecini Sınıf Yönetimi Açısından Değerlendirme

Tema	Kod	Katılımcılar	Frekans
Sınıf Kuralları	Kurallara alışma süresi verme	K3	1
	Kuralları kararlı ve net uygulama	K5	1
	Sınıf kurallarına uymada sorun	K1, K2, K4	3
Uyum Sorunları	Uyum sürecinde zorluk	K6,	1
	Okul kültürüne uyum sağlamakta zorluk	K12	1
Farklılıklar	Pandemi dönemi ve sonrası farklılıklar	K10, K11, K17	3
Dinleme ve İzleme	Dinleme ve izleme davranışlarının etkilenmesi	K8	1
Anne Baba Katkısı	Anne babaların yanlışlarını düzeltmek	K9	1
Zorbalık ve Davranışlar	Arkadaş zorbalıkları ve uyum sorunları	K14	1
	İstenmeyen davranışlar	K15	1
Araştırma Zorlukları	Çocukların araştırma yapmada zorlanması	K7	1
Yazılı Anlatım	Yazılı anlatım eksikliği	K13	1
Uyku Düzeni	Evde uyku düzeninin bozulması	K18	1
Uyuma Sağlama Çabaları	Destek olmak ve esnek davranmak	K16	1
Etkinlik Katılımı	Araştırmalarda zorluklar	K19	1
Pandemi Etkileri	Pandeminin eğitim sürecine etkileri	K20	1
Öğrenci Motivasyonu	Öğrencilerin motivasyon eksikliği	K21	1
Öğrenci Uyum	Öğrencilerin uyum süreci	K22	1
Disiplin	Disiplin sorunları	K23	1
Öğretmen Uyum	Öğretmenlerin uyum süreci	K24	1
Öğrenci Katılımı	Öğrencinin derse katılımı	K25	1

Pandemi sonrası okula yeniden uyum sürecinde sınıf yönetimi açısından çeşitli zorluklar ve farklılıklar gözlemlenmiştir. "Sınıf Kuralları" temasında, öğrencilerin sınıf kurallarına uymada sorun yaşadıkları (K1, K2, K4), kurallara alışma süresi verilmesi gerektiği (K3) ve kuralları kararlı ve net uygulamanın (K5) önemi vurgulanmıştır. Bu,

pandemi sonrası dönemde öğrencilerin sınıf içi disiplin ve kurallara uyum sağlamakta zorlandığını göstermektedir. "Uyum Sorunları" temasında, genel uyum sürecinde zorluklar (K6) ve okul kültürüne uyum sağlamakta güçlükler (K12) belirtilmiştir. Bu, öğrencilerin sosyal ve kültürel uyum süreçlerinde zorluklar yaşadığını göstermektedir. "Farklılıklar" temasında, pandemi dönemi ve sonrası arasında belirgin farklılıklar (K10, K11, K17) olduğu vurgulanmıştır. Bu, pandemi sürecinin eğitim ortamında önemli değişikliklere neden olduğunu ortaya koymaktadır. "Dinleme ve İzleme" temasında, dinleme ve izleme davranışlarının etkilenmesi (K8) belirtilmiştir. Pandemi sonrası öğrencilerin dikkat ve odaklanma sorunları yaşadığı görülmektedir. "Anne Baba Katkısı" temasında, anne babaların yanlışlarını düzeltmek (K9) zor bir süreç olarak ifade edilmiştir. Evde eğitim sürecinde ebeveynlerin çocuklar üzerindeki etkileri, öğretmenlerin işini zorlaştırmıştır. "Zorbalık ve Davranışlar" temasında, arkadaş zorbalıkları ve uyum sorunları (K14) ve istenmeyen davranışlar (K15) gözlemlenmiştir. Bu, öğrenciler arasındaki sosyal dinamiklerin ve davranışların pandemi sonrası dönemde olumsuz etkilendiğini göstermektedir. "Araştırma Zorlukları" temasında, çocukların araştırma yapmada zorlanması (K7) belirtilmiştir. "Yazılı Anlatım" temasında, yazılı anlatım eksikliği (K13) belirtilmiştir. "Uyku Düzeni" temasında, evde uyku düzeninin bozulması (K18) ve bunun sınıf içi davranışlara etkisi vurgulanmıştır. "Uyuma Sağlama Çabaları" temasında, öğrencilere destek olmak ve esnek davranmak (K16) önemli bir strateji olarak ifade edilmiştir. "Etkinlik Katılımı" temasında, araştırmalarda zorluklar (K19) ve "Pandemi Etkileri" temasında, pandeminin eğitim sürecine etkileri (K20) belirtilmiştir. Bu, pandemi sonrası dönemde eğitim süreçlerinin olumsuz etkilendiğini göstermektedir. "Öğrenci Motivasyonu" temasında, öğrencilerin motivasyon eksikliği (K21) gözlemlenmiştir. "Öğrenci Uyumu" temasında, öğrencilerin uyum süreci (K22) ve "Disiplin" temasında, disiplin sorunları (K23) belirtilmiştir. Son olarak, "Öğretmen Uyumu" temasında, öğretmenlerin uyum süreci (K24) ve "Öğrenci Katılımı" temasında, öğrencinin derse katılımı (K25) belirtilmiştir. Bu, pandemi sonrası dönemde hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin okula ve sınıf ortamına yeniden uyum sağlamada zorluklar yaşadığını göstermektedir.

Bu bulgular, pandemi sonrası eğitim sürecinde sınıf yönetiminde çeşitli zorluklar ve değişiklikler yaşandığını, öğrencilerin ve öğretmenlerin bu yeni duruma adapte olmada karşılaştıkları güçlükleri ortaya koymaktadır.

Pandemi sonrası okula yeniden uyum sürecini sınıf yönetimi açısından değerlendirmeye ilişkin bazı katılımcıların yanıtları aşağıda verilmiştir:

“Sınıf kurallarına uymada sorun yaşamışlardı. Derse odaklanma, derse giriş-çıkışta zorluk.” (K1)

“Sınıf kurallarına uymakta sorun yaşamak.” (K2)

“Kurallara alışması ve uyması için süre verdik. Arkadaşlar ve öğretmenler ile uyumlu olması, güzel iletişim kurması için destek olduk. Çok sert ve çok katı davranmamaya çalıştık.” (K3)

“Pandeminin hemen ardından başladığımız yüz-yüze eğitim sürecinde sınıfa uyum sürecinde sıkıntılar yaşıyorduk. Ama ilerleyen süreçlerde bu sıkıntılar azaldı. Kuralları daha kararlı ve net uyguladıkça sınıf yönetimi kolaylaşmış oldu.” (K5).

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Pandemi sonrası öğrencilerin okula yeniden uyum sürecinde sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları zorluklar ve uyguladıkları sınıf yönetimi stratejilerine ait bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar şu şekilde özetlenebilir.

Sonuçlar

Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Pandemi sonrası okula uyum sürecinde sınıf öğretmenlerinin yanıtlarına dayalı olarak belirlenen zorluklar, öğrenci davranışları, algı ve konsantrasyon, sosyal uyum ve eğitim süreci gibi temalar altında toplanmıştır. Öğrencilerin sosyal paylaşım eksikliği ve kurallara uyum sorunları, davranış ve disiplin problemleri, ekran bağımlılığı nedeniyle algı ve konsantrasyon sorunları, sosyalleşme ve arkadaş edinme zorlukları, okul kültürüne uyum sağlamada güçlükler, etkinliklerin aksaması, harflerin yanlış yazılması ve pandeminin psikolojik etkileri gibi spesifik problemler, öğrencilerin pandemi sürecindeki deneyimlerinin eğitim-öğretim ortamlarına olumsuz yansıdığını göstermektedir.

Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Pandemi sonrası ders içi sınıf yönetim süreçlerinde sınıf öğretmenlerinin yanıtlarına göre en belirgin farklardan biri veli katılımının artmasıdır; velilerin eğitim sürecine daha fazla dahil olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca, yüz yüze iletişim azalırken dijital iletişim araçlarının kullanımı artmış, sosyal medya üzerinden iletişim yaygınlaşmıştır. Sosyal mesafe kuralları nedeniyle öğrenciler arasında fiziksel temas ve sosyal etkileşimler azalmış, bu da sosyal ilişkileri olumsuz etkilemiştir. Pandeminin getirdiği belirsizlik ve stres, öğrencilerin psikolojik durumlarını olumsuz yönde etkilemiş, bu durum ders içi motivasyonlarını ve okula uyum süreçlerini zorlaştırmıştır. Bazı öğretmenler, ders içi yönetim süreçlerinde belirgin bir değişiklik olmadığını belirtse de, genel olarak sınıf yönetiminde önemli değişiklikler yaşandığını ifade eden öğretmenlerin sayısı daha fazladır. Pandemi süreci evde eğitimin zorluklarının anlaşılması konusunda öğretmenler ve veliler arasında daha fazla anlayış ve empati gelişmesine neden olmuştur; bu durum, eğitim sürecinde işbirliği ve dayanışmanın önemini bir kez daha ortaya koymuştur.

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Pandemi öncesi ve sonrası süreçlerde sınıf öğretmenlerinin uyguladıkları sınıf yönetimi stratejileri benzerlikler ve farklılıklar temalarında toplanmıştır. Benzerlikler teması altında, stratejilerde farklılık olmaması en fazla belirtilen benzerliklerden biridir. Öğretmenler, pandemi öncesinde kullandıkları stratejileri pandemi sonrasında da büyük ölçüde devam ettirmişlerdir. Ayrıca, sınıf içi davranışlara önem verme ve dijital materyallerin artışı diğer belirgin benzerlikler arasında yer almıştır. Farklılıklar teması altında ise dinleme ve anlamada sorunlar, okul kurallarına uymada zorluk ve davranış değişikliğinin uzun zaman alması gibi zorluklar belirtilmiştir. Pandemi sonrası öğrencilerin derslerde dikkatlerini toplamakta ve okul kurallarına uymakta zorlandıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca, sınıf kurallarının daha katı uygulanması ve deneysel araç gereçlerin daha çok kullanılması da farklılıklar arasında yer almıştır. Pandemi sonrası saldırgan davranışlar ve algıda yavaşlama öğretmenler tarafından gözlemlenmiştir. Öğrencilerin sosyal ilişkilerde zorluk çektiği ve uygulama zorlukları yaşadığı da belirtilmiştir. Evde eğitimin zorluklarının anlaşılması pandemi sonrası dönemde öğretmenler tarafından fark edilen önemli bir değişiklik olmuştur.

Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Sınıf öğretmenlerinin çoğu pandemi öncesi ve sonrası süreçlerde öğrenci, diğer öğretmenler, okul yöneticileri ve veliler ile etkileşimlerde önemli farklar görülmediğini gözlemlemişlerdir. Sosyal ilişkilerin zayıflaması ve iletişimde mesafelerin konulması sosyal ilişkiler altında öne çıkmıştır. Yüz yüze eğitimin daha değerli ve etkili olduğu vurgulanmış, sınıf öğretmenleri bu sürecin kıymetinin daha iyi anlaşıldığını belirtmiştir. Pandeminin psikolojik etkileri de belirtilmiş ve bu durum etkileşimleri olumsuz yönde etkilemiştir. Salgınlara karşı daha temkinli davranma ve kurallara uymama, temkinli davranma ve kurallara uyum başlıkları altında sıralanmıştır. Veli katılımının artması ve velilerin aşırı korumacı ve dâhil olma isteği, velilerin pandemi sonrası eğitime olan ilgisinin arttığını göstermektedir. Öğrencilerin daha mesafeli ve içe dönük olması ve sabırsız ile aceleci olmaları öğrenci davranışları altında belirtilmiştir. Fiziksel yakınlık göstermeme ve çocukların hızlı alışmalarını bekleme farklı fiziksel yakınlık ve hızlı alışma beklentisi başlıkları altında belirtilmiştir. Emekliliği dolmuş öğretmenlerin endişeleri ve iletişimde rahatsızlıkların artması da öne çıkan diğer farklılıklar arasındadır.

Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre iletişim sorunları, öğrenciler arasındaki sosyal etkileşimde azalma ve fısıldaşma gibi iletişim sıkıntıları olarak öne çıkmaktadır. Dikkat ve odaklanma güçlükleri, öğrencilerin dikkat sürelerinin kısalması ve dinleme zorlukları şeklinde gözlemlenmiştir, bu da sınıf yönetimini olumsuz etkilemiştir. Kurallara uyum eksiklikleri, disiplin ve kuralların unutulması gibi faktörler sınıf içi düzeni zorlaştırmıştır. Sosyal beceri eksikliği ise pandemi sonrası sosyal becerilerin gerilemesine işaret etmektedir. Davranış sorunları, artan davranış bozuklukları ve zorbalık vakaları olarak belirginleşmiştir. Bağımlılık, öğrencilerin ekran bağımlılığı ve derslere katılımı olumsuz etkileyen bir diğer önemli faktördür. Yardım beklentisi, öğrencilerin bağımsız çalışma becerilerinde azalmaya yol açmıştır. Adaptasyon problemleri ve dikkatsizlik de sınıf içi performansı negatif etkileyen diğer unsurlardır. Sabırsızlık ve disiplin eksikliği de sınıf yönetiminde ek zorluklar oluşturmuştur.

Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Pandemi sonrası öğrencilerin sınıfa uyum sağlamaları için kullanılan öğretim yöntemleri ve ölçme değerlendirme araçları sınıf öğretmenleri tarafından öğrenme öğretme süreçlerini desteklemek amacıyla çeşitlendirilmiştir. Mesafeli ve dijital oyunlar, beyin fırtınası, okuma-yazma çalışmaları, akıllı tahta kullanımı, dinleme-izleme-test soru cevap yöntemleri, yöntem ve tekniklerin esnetilmesi, uygulama ve işbirliği, tanışma oyunları, interaktif sınıf oyunları, grup oyunları, gezi-gözlem-inceleme aktiviteleri, yazılı çalışmalar, çocuk oyunları, matematik derslerinde somut araçlar gibi çeşitli yöntemler öğretim süreçlerinde kullanılmıştır. Bu çeşitlilik, sınıf öğretmenlerinin sınıf içinde disiplini esnetirken teknolojiyi daha fazla kullanarak öğrenci ihtiyaçlarına daha uygun ve etkili öğretim stratejileri geliştirmeye çalıştıklarını ortaya koymaktadır.

Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Pandemi sonrası süreçte ödevlendirme, sınıf kurallarının belirlenmesi, devamsızlık, derse geç gelme, programın yetiştirilmesi gibi konularda gözlemlenen farklılıklar ve zorluklar çeşitli temalarda toplanmıştır. Öğrencilerin ödev yapma becerilerinde azalma, devamsızlık ve geç kalma durumlarında artış, sınıf kurallarının belirlenmesinde ve uygulanmasında zorluklar, temizlik kurallarına daha fazla dikkat edilmesi gerekliliği, eğitim programlarının takibinde yaşanan aksilikler, zaman

yönetiminde sıkıntılar, öğrencilerin erken yorulma durumları, öğrenci katılımında farklılıklar ve anlama-yazma becerilerinde yaşanan sorunlar öne çıkmaktadır.

Araştırmanın Sekizinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Pandemi döneminde uzaktan eğitim uygulamaları sınıf yönetimi açısından incelendiğinde, velilerin eğitime katkılarının ve etkilerinin arttığı gözlemlenmiştir. Bu süreçte velilerin daha aktif bir rol üstlendiği ve öğrencilerin eğitim sürecinde desteklendiği görülmektedir. Uzaktan eğitim, bir geçici çözüm olarak değerlendirilmiş ancak duygusal bağın oluşturulmasında özellikle küçük yaş gruplarında zorluklar yaşandığı belirtilmiştir.

Araştırmanın Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Pandemi sonrası okula yeniden uyum sürecinde sınıf yönetimi açısından çeşitli zorluklar ve farklılıklar sınıf öğretmenleri tarafından gözlemlenmiştir. Öğrencilerin sınıf kurallarına uymada zorluk yaşamaları ve kurallara alışma sürecine ihtiyaç duyulması, sosyal ve kültürel uyum sorunları, pandemi dönemi ile sonrası arasında belirgin farklılıkların varlığı, dinleme ve izleme davranışlarının etkilenmesi ve ebeveynlerin öğrenciye yönelik etkilerinin öğretmenler üzerindeki zorlayıcı etkileri önemli sonuçlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Tartışma

Pandemi, eğitim süreçleri üzerinde derin etkiler bırakmış, özellikle okul psikolojik danışmanlarının karşılaştığı zorlukları ve uyguladıkları çözüm yöntemlerini Yaşar (2021) detaylı bir şekilde incelemiştir. Çalışma, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci, veli, öğretmen ve okul idaresinden kaynaklanan sorunları nasıl tespit ettiğini ve bu sorunlara nasıl müdahale edildiğini ele almaktadır. Yaşar (2021) pandemi sürecinde artan aile içi çatışmalar, çevrimiçi eğitime adaptasyon zorlukları ve öğrencilerde ortaya çıkan teknoloji bağımlılığı gibi yeni sorunları vurgulamaktadır. Bu sorunlar, bu çalışma bulgularına paralel olarak eğitimciler ve danışmanlar için yeni stratejiler geliştirme gerekliliğini ortaya koymuştur. Öğrencilerin sosyal becerilerinin yeniden kazandırılması, akademik destek sistemlerinin güçlendirilmesi ve psikososyal müdahalelerin yoğunlaştırılması gerekmektedir. Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin bulgulara benzer olarak davranış sorunları, artan davranış bozuklukları ve zorbalık vakaları, öğrencilerin ekran bağımlılığı problemlerinin ortaya çıkması; pandemi sürecinde kayıp yaşayan ve sosyal

izolasyondan olumsuz etkilenen öğrencilere yönelik bütüncül destek programlarının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Şentürk (2006) da benzer olarak uygulama rehber öğretmenlerin gelişimsel modele uygun davranışları başarıyla uyguladığını, ancak önleyici modele dayalı davranışları yeterince benimsemediklerini tespit etmiştir.

Okşul ve arkadaşları (2023), çalışmasında Covid-19 pandemisi sürecinin sınıf öğretmeni yetiştirme sürecine yansımalarını, sınıf öğretmeni adayları ve akademisyenlerin görüşleri aracılığıyla belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada, sınıf öğretmeni adaylarının pandemi döneminde aldıkları uzaktan eğitimin kalitesi ve teknoloji kullanımına ilişkin yeterlilikleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, derslerin genel anlamda verimli geçtiği ve teknolojik materyallerin kullanımına yönelik olumlu görüşlerin, olumsuz görüşlere kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, materyal kullanımı ve yeterliliği konusunda olumsuz görüşlerin olumlu görüşlere göre daha fazla olduğu da saptanmıştır. Bu bağlamda literatürde yapılan çalışmalarda, Gallego-Lema (2020), uzaktan eğitimle sürdürülen öğretmen yetiştirme programlarında öğretmen adaylarının yeni öğrenme süreçlerinde kendilerini güvensiz, melankolik hissettikleri ve geleceğe ilişkin belirsizlik yaşadıkları sonucuna varmıştır. Turgut ve Yenilmez (2011) ile Yılmaz ve Aktuğ (2011), uzaktan eğitimde iletişim ve etkileşim konularını incelemiş, akademisyenlerin çevrimiçi derslere daha iyi hazırlandığını ve öğrencilerin bu derslerde daha rahat iletişim kurduğunu belirtmiştir. Kınalıoğlu ve Güven (2011) ise uzaktan eğitimde öğrenci başarısının değerlendirilmesinde zorluklar olduğunu ve bu alanda güvenilirliğin artırılması gerektiğini vurgulamıştır. Mailizar ve arkadaşları (2020) ise ortaokul matematik öğretmenlerinin e-öğrenmeye yönelik engellerle, özellikle öğrencilerin uyum süreçleri ve müfredat programlarıyla ilgili zorluklarla karşılaştığını belirtmiştir. Doghonadze ve arkadaşları (2020) ve Ewing ve Cooper (2021), uzaktan eğitimin henüz gelişim aşamasında olduğunu ve öğrenci-öğretmen ilişkilerinin geliştirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Özel eğitim alanında, Siveraman ve arkadaşları (2021) otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde maske takmayı öğretmede koçluk eğitiminin etkili olduğunu bulmuş, Garcia ve arkadaşları (2020) ise özel gereksinimli bireylerin fiziksel aktivite ve ekran süresinde pandemi sürecinde değişiklikler yaşadığını tespit etmiştir.

Ünal'ın (2022) çalışmasında, öğretmenlerin pandemi sonrası okula dönüş sürecinde öğrencilerin akademik ve sosyal adaptasyonlarıyla ilgili önemli zorluklar

yaşadığı belirtilmiştir. Bu çalışmanın sonuçlarına benzer olarak; öğrencilerin arkadaşlarıyla iletişim kurma, sınıf kurallarına uyum sağlama ve akademik performanslarındaki düşüşler, öğretmenlerin sınıf yönetim stratejilerini yeniden değerlendirmelerini gerektirmiştir. Pandemi, öğrenciler arasında sosyal etkileşim eksikliği nedeniyle iletişim problemleri ve uyum zorluklarına yol açmıştır. Bu durum, özellikle erkek öğrenciler arasında şiddete ve agresif davranışlara yol açarken, kız öğrencilerde ise daha içe dönük ve ben-merkezci tavırların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Akademik adaptasyonda ise, özellikle uzaktan eğitime erişim sağlayamayan veya aile desteği olmadan bu süreci yürütmek zorunda kalan öğrenciler ciddi başarı düşüklükleri yaşamıştır. Öğretmenler, bu öğrencilere yönelik ek destekler ve birebir takip mekanizmaları geliştirmek zorunda kalmışlardır. Okul kurallarına uyum konusunda ise, uzun süre evde kalan öğrencilerin okul disiplininden uzaklaştığı ve bu durumun öğrencilerin okula adaptasyonunu zorlaştırdığı gözlemlenmiştir. Öğretmenler, esneklik göstererek ve tekrar eden uygulamalarla öğrencilere okul kurallarını yeniden hatırlatma çabası içine girmişlerdir.

Sarı ve Nayır'ın (2020) çalışması, pandemi döneminde eğitimde yaşanan sorunlar ve bu sorunlardan doğan fırsatları ele almaktadır. Araştırma, özellikle öğretim süreçleri, teknolojik sorunlar ve sağlık sorunları gibi başlıklar altında toplanan zorlukları detaylandırmaktadır. Bu zorluklar, öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejilerini önemli ölçüde etkilemiştir. Pandemi sürecinde öğretmenler, öğrenme süreçlerinde kesintilere, uzaktan eğitimde sürdürülebilirlik problemlerine ve öğrenci katılımındaki düşüşlere çözüm bulmak zorunda kalmışlardır. Bu durum, öğretmenlerin adaptasyon kapasitelerini zorlamış ve yenilikçi öğretim metodolojileri geliştirmelerini gerektirmiştir. Sarı ve Nayır'a (2020) göre, bu zorluklar aynı zamanda eğitimde alternatif yapılanmalar ve yeni öğretim yaklaşımlarını keşfetme fırsatını da beraberinde getirmiştir. Pandemi, öğretmenlerin teknolojiyi kullanma becerilerindeki eksiklikleri de açığa çıkarmıştır. Bu durum, dijital araçlar ve kaynaklar konusunda öğretmen eğitimlerinin güçlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymuştur. Araştırmanın sekizinci alt problemine ilişkin velilerin daha aktif bir rol üstlendiği ve öğrencilerin eğitim sürecinde desteklendiği sonuçlarına benzer olarak, eğitim sürecinde veli katılımının arttığı görülmüş, bu da okul ve aile işbirliğinin daha da önem kazandığını göstermiştir.

Subaşı'nın (2023) çalışması, öğretmenlerin Covid-19 pandemisi sonrası eğitim süreçlerinde karşılaştıkları en büyük zorluğun öğrenme kayıpları olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma bulgularına göre, bu kayıplar, öğrencilerin önceki eğitim yıllarında yeterince hazırlanmamış olmalarından kaynaklanmaktadır ve pandemi sırasında uzaktan eğitime tam erişim sağlayamamış öğrenciler için daha da büyümüştür. Bu durum, öğretmenlerin pedagojik stratejilerini adapte etmelerini gerektirmiştir, örneğin bireyselleştirilmiş öğrenme planları ve telafi eğitimi uygulamaları ön plana çıkmıştır. Uyum problemi, öğretmenlerin ikinci en büyük zorluğu olarak belirtilmiştir. Öğretmenlerin raporlarına göre, öğrencilerin sınıf ortamına ve okul disiplinine yeniden adapte olmaları büyük bir meydan okuma oluşturmuştur. Subaşı (2023)'e göre, bu adaptasyon sürecinde öğretmenlerin daha fazla destekleyici ve esnek olmaları gerekmektedir. Bu, öğretmenlerin sınıf içi stratejilerini, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını daha iyi anlamaya ve karşılamaya yönelik olarak ayarlamaları anlamına gelmektedir. Kaygılar, öğretmenlerin pandemi sonrası karşılaştığı üçüncü önemli zorluktur. Öğretmenler, kendi sağlıkları ve öğrencilerin sağlığı hakkında endişeler taşımışlardır. Subaşı'nın çalışması, öğretmenlerin bu kaygıları yönetebilmek için daha fazla psikolojik destek ve kaynaklara ihtiyaç duyduklarını vurgulamaktadır. Bu, okulların sağlık ve güvenlik protokollerini güçlendirmesi ve öğretmenlerin bu tür krizlere daha iyi hazırlanabilmesi için eğitimler alması gerektiğini göstermektedir.

Öğretmenler ve öğrenciler, pandemi sürecinde ve sonrasında bir dizi adaptasyon zorluğu yaşamıştır. Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin sonuçlara göre pandemi sonrası öğrencilerin sınıfa uyum sağlamaları için kullanılan öğretim yöntemleri ve ölçme değerlendirme araçları sınıf öğretmenleri tarafından öğrenme öğretme süreçlerini desteklemek amacıyla çeşitlendirilmiştir. Çolak ve arkadaşlarının (2023) çalışması da bu çalışma sonuçlarına benzer olarak öğretmenlerin duygusal zorluklar yaşadığını ve eğitim-öğretim metodolojilerinde önemli değişiklikler yapmak zorunda kaldıklarını belirtmektedir. Bu süreçte, öğretmenlerin yüz yüze eğitime adaptasyonu ve öğrencilerle etkileşimde bulunma biçimleri, pandemi öncesi döneme kıyasla farklılık göstermiştir. Bu durum, sınıf yönetimi stratejilerinin yeniden değerlendirilmesini gerektirmiştir. Clunies-Ross ve Little (2008), sınıf yönetiminde reaktif yaklaşımın olumsuz öğrenci davranışlarıyla güçlü bir ilişkiye sahip olduğunu ortaya koyarken, önleyici yönetim stratejilerinin olumlu öğrenci davranışlarını desteklediğini vurgulamışlardır. Araştırmada

vurgulanan bir diğerk önemli nokta, öğrencilerin akademik performansındaki düşüş ve davranışsal değişikliklerdir. Pandemi sonrası okula dönüş, öğrencilerin okul kültürüne ve akademik beklentilere yeniden uyum sağlamalarını zorlaştırmıştır. Bu durum, öğretmenlerin öğrenme kayıplarını telafi etmek ve öğrenci motivasyonunu artırmak için ekstra çabalar sarf etmelerine neden olmuştur. Bu bulgular, öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejilerinde değişiklik yapma ihtiyacını ortaya koymaktadır. Pandemi sonrası dönemde öğretmenler, esneklik göstermek ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını daha iyi anlamak için adaptasyon stratejileri geliştirmişlerdir. Ayrıca, öğretmenlerin mesleki gelişimleri açısından bu süreç, yeni öğretim metodolojileri ve teknoloji kullanımı konusunda önemli bir dönüm noktası olmuştur.

Öneriler

Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

1. Pandemi sonrası öğrencilerin kurallara uyum sağlamakta zorlandığı göz önünde bulundurularak, sınıf kuralları esnek ve öğrenci ihtiyaçlarına uygun şekilde belirlenebilir. Öğrencilere kurallara alışma süresi tanınabilir ve bu süreçte desteklenebilir.
2. Öğrencilerin sosyal paylaşım eksikliği ve duygusal bağ kurmada yaşadığı sorunlar dikkate alınarak, sosyal becerileri geliştirecek etkinlikler ve duygusal destek programları uygulanabilir. Öğrencilerin arkadaş edinme ve sosyalleşme süreçleri desteklenebilir.
3. Pandemi sürecinde artan ebeveyn katılımı, eğitim sürecine olumlu katkılar sağlarken, öğretmenler ve ebeveynler arasında sağlıklı bir işbirliği ve iletişim sağlanabilir. Ebeveynlerin aşırı korumacı tutumları ve yanlış müdahalelerinin önüne geçmek için rehberlik çalışmaları yapılabilir.
4. Uzaktan eğitim sürecinde kazanılan dijital beceriler, yüz yüze eğitimde de kullanılmaya devam edebilir. Dijital oyunlar, akıllı tahta ve interaktif sınıf oyunları gibi yöntemlerle öğrencilerin ilgisi ve motivasyonu artırılabilir.
5. Pandemi sonrası artan davranış sorunları ve zorbalık vakalarına karşı, etkili disiplin stratejileri ve davranış yönetim programları uygulanabilir. Öğrencilerin sosyal ilişkilerini ve davranışlarını olumlu yönde geliştirecek rehberlik hizmetleri sunulabilir.

6. Öğrencilerin ödev yapma becerilerinde azalma yaşadığı göz önünde bulundurularak, ödevlerin düzenli ve motive edici şekilde verilmesi sağlanabilir. Ödevlerin eğlenceli ve ilgi çekici hale getirilmesi, öğrencilerin sorumluluk bilincini artırabilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Pandemi sonrası sınıf kurallarının esnekliği ve öğrenci ihtiyaçlarına uygunluğu üzerine çalışmalar yapılabilir. Öğrencilere kurallara alışma süresi tanınmasının etkileri incelenebilir.
2. Öğrencilerin sosyal paylaşım eksikliği ve duygusal bağ kurmada yaşadığı sorunlara yönelik sosyal becerileri geliştirecek etkinlikler ve duygusal destek programlarının etkisi araştırılabilir. Öğrencilerin arkadaş edinme ve sosyalleşme süreçlerinin desteklenmesinin sonuçları değerlendirilebilir.
3. Pandemi sürecinde artan ebeveyn katılımının eğitim sürecine olumlu katkıları ve öğretmenler ile ebeveynler arasında sağlıklı iş birliği ve iletişimin sağlanabilmesinin yolları incelenebilir.
4. Uzaktan eğitim sürecinde kazanılan dijital becerilerin yüz yüze eğitimde de kullanılmasının etkileri incelenebilir. Dijital oyunlar, akıllı tahta ve interaktif sınıf oyunları gibi yöntemlerin öğrenci ilgisi ve motivasyonu üzerindeki etkileri araştırılabilir.
5. Pandemi sonrası artan davranış sorunları ve zorbalık vakalarına karşı etkili disiplin stratejileri ve davranış yönetim programlarının uygulanabilirliği araştırılabilir. Öğrencilerin sosyal ilişkilerini ve davranışlarını olumlu yönde geliştirecek rehberlik hizmetlerinin etkisi incelenebilir.
6. Öğrencilerin ödev yapma becerilerinde yaşanan azalmayı gidermek için düzenli ve motive edici ödevlerin verilmesinin etkileri araştırılabilir. Eğlenceli ve ilgi çekici ödevlerin öğrencilerin sorumluluk bilincini artırmadaki rolü incelenebilir.
7. Bu araştırma nitel veriler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bundan sonra yapılacak araştırmalarda nicel ve karma yöntemler kullanılabilir.

KAYNAKÇA

- Afyoncuoğlu, M.Ç. (2022). *Sınıfa Uyum Öğretmen Gözlem Kontrol Listesinin Türkçeye Uyarlanması Ve Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Döneminde Eğitime Verilen Zorunlu Aradan Sonra 5-11 Yaş Çocuklarının Sınıfa Uyum Düzeylerinin İncelenmesi*. Lisans Tezi, KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Konya.
- Ağlamaz, H. (2022). *Covid-19 Pandemi Sürecinde Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimin Durumu: Süreç Analizi*, Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bursa.
- Akar, H., Erden, F. T., Tor, D., ve Şahin, İ. T. (2010). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Yaklaşımları ve Deneyimlerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(2), 792-806.
- Akbayrak, K., Vural, G., ve Murat, A. (2021). Özel Eğitim Öğretmenlerinin Koronavirüs Pandemisi Döneminde Uzaktan Eğitime İlişkin Deneyim ve Görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 471-499.
- Akduman, G. (2021). Zoom Yorgunluğu Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması. *Journal of Behavior at Work (JB@W)*, 6(1), 16-15.
- Alisinanoğlu, F., Türksoy, E. ve Karabulut, R. (2020). Pandemi sürecinde çocukluk dönemi korkuları. *Uluslararası Beşerî Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 6(14), 547-568.
- Arı, A. G. ve Kanat, M. H. (2020). Covid-19 (Koronavirüs) Üzerine Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (Salgın Hastalıklar Özel Sayısı), 459-492.
- Arslan-Dikme, Ş. ve Gültekin, B. K. (2021). Covid19 Pandemi Sürecinin Evden Çalışan Ebeveynler ve Çocuklarına Etkileri. *Eğitim ve Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 31-48.
- Asandaş, N., ve Hacıcafareoğlu, S. (2021). Koronavirüs (Covid-19) Döneminde Uzaktan Eğitim Süreci. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 213-223.
- Atlı, G. Ö., Yılmaz, E. A., Aslan, S. T., Udum, Y. A., Toppare, L., ve Çırpan, A. (2020). Synthesis and characterization of optical, electrochemical and photovoltaic

- properties of selenophene bearing benzodithiophene based alternating polymers. *Journal of Electroanalytical Chemistry*, 862, 114014.
- Ayas, T. ve Horzum, M. B. (2013). İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı Ve Aile İnternet Tutumu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 46-57.
- Aydın, A., (2000). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bakioğlu, B. Ve Çevik, M. (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 109-129. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43502>
- Balcı, A. (2020). Covid- 19 Özelinde Salgınların Eğitime Etkileri. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3 (3), 75-85.
- Başar, H., (2005). *Sınıf Yönetimi*. 12. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Başaran., Gökmen, B., ve Akdağ, B. (2014). Okul Öncesi Eğitimde Okula Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlar Ve Çözüm Önerileri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2014(2), 197-223.
- Bayındır, N. (2021). Öğretmenlerin Pandemi Sonrası Okulların Açılmasına İlişkin Rezilyans Beklentisinin Belirlenmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 353-362.
- Beck, U. (1992). *Risk Society: Towards A New Modernity*. London: Sage Publications.
- Beng, K. C., ve Corlett, R. T. (2020). Applications of environmental DNA (eDNA) in ecology and conservation: opportunities, challenges and prospects. *Biodiversity and conservation*, 29(7), 2089-2121.
- Boğazlıyan, E., E. (2020) Eğitime Bakış Pandemi Sürecinde Öğrenciler, Öğretmenler ve Veliler, *Eğitime Bakış* Yıl: 16 / Sayı: 50. 49-58.
- Borg, W.R. ve Ascione, F.A., (1982). Classroom Management İn Elementary Mainstreaming Classrooms. *Journal of Educational Psychology*, 74(1), 85-95.
- Boz, A. (2019). *Öğretmen Adaylarının Teknoloji Kabullenme ve Kullanımı Bağlamında Uzaktan Eğitim Algılarının İncelenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Süreci ve Pandemi Sonrası Dünyada Eğitime Yönelik Değerlendirmeler: Yeni Normal Ve Yeni Eğitim Paradigması. *AUAd*, 6(3), 112-142.
- Brophy, J.E. and Evertson, C.M., (1976). *Learning From Teaching: A Developmental Perspective*. Boston, MA: Allyn ve Bacon.
- Burden, A. (2010). How should we normalize electromyograms obtained from healthy participants? What we have learned from over 25 years of research. *Journal of electromyography and kinesiology*, 20(6), 1023-1035.
- Cahapay, M. B. (2020). Rethinking Education in the New Normal Post-COVID-19 Era: A Curriculum Studies Perspective. *Aquademia*, 4(2), 1-5.
- Canpolat, U. ve Yıldırım, Y. (2021). Ortaokul öğretmenlerinin COVID-19 Salgın Sürecinde Uzaktan Eğitim Deneyimlerinin İncelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 7(1), 74-109.
- Cebe, İ.S. (2022). *Eğitim Kurumlarında Covid-19 Döneminde Örgütsel Adalet Algısının İş Performansına Etkisini Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Celep, C., (2002). *Sınıf Yönetimi ve Disiplini*. 2. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Chzhen, Y., Rees, G., ve Gromada, A. (2019). *Are The World's Richest Countries Family Friendly? Policy In The OECD and EU* (No. inorer1032).
- Cillessen, A. H. N., Haselager, G. J. T., ve vanLieshout, C. F. M. (1997). *Earlypeerinteraction As A Predictor Of Latersocialadjustment: Resultsfrom A Five- Yearlongitudinalstudy*. Paperpresented At Theannual Meeting Of Theeasternpsychologicalassociation, April, 10-13.
- Clunies-Ross, P. ve Little, E., (2008). Self-Reported And Actual Use Of Proactive And Reactive Classroom Management Strategies And Their Elationship With Teacher Stress And Student Behaviour. *Educational Psychology*, 28(6), 693-710.
- Colizzi, M., Sironi, E., Antonini, F., Ciceri, M. L., Bovo, C., ve Zoccante, L. (2020). Psychosocial and behavioral impact of COVID-19 in autism spectrum disorder: an online parent survey. *Brain sciences*, 10(6), 341. <https://doi.org/10.3390/brainsci10060341>

- Çakın, M., ve Akyavuz, E. K. (2020). Covid-19 Süreci Ve Eğitime Yansıması: Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186.
- Çaykuş, E. T. ve Çaykuş, T. M. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Çocukların Psikolojik Dayanıklılığını Güçlendirme Yolları: Ailelere, Öğretmenlere Ve Ruh Sağlığı Uzmanlarına Öneriler. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 95-113.
- Çelik, Ş., ve Çak, E. (2021). Covid-19 Pandemi Sürecinin Aile Üzerine Etkisi/The Effect Of The Covid-19 Pandemia Process On The Family. *Gevher Nesibe Journal of Medical ve Health Sciences*, 6(11).
- Çetin A. ve Gül M. (2018). *Toplumsal Değişim Sürecinde Eğitim*. S. Ünsal ve A. Çetin (Ed.), Eğitim sosyoloji içinde (ss 93-115). Ankara: Nobel Yayınları.
- Çiçek, İ., Tanhan, A., ve Tanrıverdi, S. (2020). COVID-19 ve Eğitim. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 1091-1104.
- Çolak, E. A., Kırbıyık, N., ve Kesten, A. Pandemi Dönemindeki Uzaktan Eğitim Sonrası Okula Dönüş Sürecinin Sınıf Öğretmenlerine ve İlkokul Öğrencilerine Yansımaları. *Trakya Eğitim Dergisi*, 13(3), 1908-1928.
- Daniel, J. (2020). Education and the COVID-19 Pandemic. *Prospects*, 49(1), 91-96.
- Demir, F., Özdaş, F., ve Çakmak, M. (2022). Covid-19 Salgın Sürecinin Eğitime Yansımaları. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 13(26), 275-300.
- Demirtaş, H., (2006). *Sınıf Yönetiminin Temelleri*. İçinde H. Kıran (Ed.). Etkili sınıf yönetimi (ss. 1-34). 2. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Derkuş, A. (2020). *Pandemi Döneminde Gündelik Pratikler, Algı ve Eğitim İhtiyaçları Araştırma Raporu*, Öğretmen Akademisi Vakfı, İstanbul.
- Doghonadze, N., Aliyev, A., Halawachy, H., Knodel, L. ve Adedoyin, A. S. (2020). The Degree Of Readiness To Total Distance Learning İn The Face Of COVID-19- Teachers' View (Case of Azerbaijan, Georgia, Iraq, Nigeria, UK and Ukraine). *Journal of Education in Black Sea Region*, 5(2), 2-41. <https://doi.org/10.31578/jebs.v5i2.197>.

- Domina, T., Renzulli, L., Murray, B., Garza, A. N., ve Perez, L. (2021). *Remote Or Removed: Predicting Successful Engagement With Online Learning During COVID19*. *Socius*, 7, 2378023120988200.
- Duran, N., 2007, *Öğrenme Yönetim Sistemleri İçin SCORM Uyumlu Bir Başvuru Modeli Geliştirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Dwivedi, Y. K., Hughes, D. L., Coombs, C., Constantiou, I., Duan, Y., Edwards, J. S., Gupta, B., Lal, B., Misra:, Prashant, P., Raman, R., Rana, N. P., Sharma: K., ve Upadhyay, N. (2020). Impact Of Covid-19 Pandemic On Information Management Research And Practice: Transforming Education, Work And Life. *International Journal Of Information Management*, 55, 1-20.
- Emin, N. M. ve Altunel, M. (2021). *Koronavirüs Sürecinde Türkiye'nin Uzaktan Eğitimi Deneyimi*. Seta Rapor.
- Erdem, R., Ünay, E., ve Çakıroğlu, O. (2021). Covid-19 Sürecinde Özel Eğitimde Uzaktan Eğitime Yönelik Ebeveynlerin Görüşleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (52), 465-479.
- Erdoğan, H.B. (2022). *Covid-19 Pandemisi Sürecinde Okul Öncesi Eğitime Yeni Başlayan Özel Gereksinimli Çocukların Okula Uyumlarının İncelenmesi*, Lisans Tezi, Eskişehir Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eskişehir.
- Erdoğan, D. G., ve Ayanoğlu, Ç. (2021). Covid-19 Pandemi Döneminde Eğitim Programlarının Uzaktan Eğitimde EBA Platformu Yoluyla Uygulanmasında Karşılaşılan Güçlüklerle Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Research in Education*, 28, 100-128.
- Erdoğan, İ., (2003). *Sınıf Yönetimi*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Ewing, L. A., ve Cooper, H. B. (2021). Technology-Enabled Remote Learning During COVID-19: Perspectives Of Australian Teachers, Students And Parents. *Technology, Pedagogy And Education*, 30(1), 41-57.
- Fauzi, I., Khusuma, I. H. S. (2020). Teachers' Elementary School in Online Learning of COVID-19 Pandemic Conditions. *Jurnal Iqra': Kajian Ilmu Pendidikan*, 5(1), 58-70.

- García Peñalvo, F. J., Corell Almuzara, A., Abella García, V., ve Grande de Prado, M. (2020). La evaluación online en la educación superior en tiempos de la COVID-19. Education in the knowledge society: EKS.
- Gibbons, M. (2003). *The Self-Directed Learning Handbook: Challenging Adolescent Students To Excel*. John Wiley ve Sons. San Francisco.
- González-Calvo, G., Barba-Martín, R. A., Bores-García, D., ve Gallego-Lema, V. (2020). Learning to be a teacher without being in the classroom: COVID-19 as a threat to the professional development of future teachers. International and Multidisciplinary Journal of Social Sciences, 9(2), 152-177.
- Gortan-Carlin, I. P., ve Močinić, S. (2017). Iskustveno učenje i stjecanje glazbenih kompetencija učitelja razredne nastave. Školski vjesnik: časopis za pedagojsku teoriju i praksu, 66(4.), 511-526.
- Gromada, A., Richardson, D., ve Rees, G. (2020). *Childcare In A Global Crisis: The Impact of COVID-19 On Work And Family Life*. Innocenti Research Brief.
- Gülay H.G. Ogelman, H. (2021). Covid-19 Ve Yeni Dönemdeki Okula Uyum Süreci: Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi, *International Journal of New Trends in Arts, Sports ve Science Education* - 2021, volume 10, issue 1.
- Güzen, M. (2021). *Covid-19 Pandemi Oncesi ve Pandemi Sürecinde 4-6 Yaş Çocuklarının Dijital Oyun Bağımlılık Eğilimleri Ve Ebeveyn Rehberlik Stratejilerinde Görülen Farklılıkların İncelenmesi*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
- Hacımustafaoğlu, M. (2020). *COVID-19 And Re-Opening Of Schools: Opinions With Scientific Evidence*. Turkish Archives of Pediatrics/Türk Pediatri Arşivi, 55(4), 337.
- Hasan N, Khan NH. Online Teaching-Learning During COVID-19 Pandemic: Students'perspective.*The Online Journal of Distance Education and e-Learning*. 2020;8(4):202-213.
- Hiemstra, R. (1999). Self-Directed Learning. W. J. Rothwell, ve K. J. Sensenig (Dü), The Sourcebook For Self-Directed Learning (S. 9-21). *Massachusetts: Human Resource Development Press*.

- Honigsbaum, M. (2009). *Historical Keyword Pandemic*. The Lancet, 373, 1939.
- Imran, N., Zeshan, M., ve Pervaiz, Z. (2020). Mental health considerations for children ve adolescents in COVID-19 Pandemic. Pakistan Journal of Medical Sciences, 36 (COVID19-S4). <https://doi.org/10.12669/pjms.36.COVID19-S4.2759>
- Işıkoğlu Erdoğan, N. ve Şimşek, Z. C. (2014). Birinci Sınıfa Başlayan Çocukların, Velilerin ve Öğretmenlerin Okula Uyumlarının İncelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports ve Science Education*, 3(2), 62–70.
- İnan, H. Z. (2020). COVID-19 Pandemi Sürecinde Okul Öncesi Eğitimin Yeniden Yapılandırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 831-849.
- Jiao, W.Y., Wang, L.N, ve Liu, J. (2020). Behavioral and emotional disorders in children during the COVID19 epidemic. *J Pediatr*, 221:264-6.e1. doi:10.1016/j.jpeds.2020.03.013.
- Kahraman, ME. (2020). COVID-19 Salgınının Uygulamalı Derslerine Etkisi Ve Bu Derslerin Uzaktan Eğitimle Uzaktan Eğitim: Temel Tasarım Dersi Örneği. *Medeniyet Sanat Dergisi*, 6(1), 44-56.
- Kalman, R., Macias Esparza, M. ve Weston, C. (2020). Student Views Of The Online Learning Process During The Covid-19 Pandemic: A Comparison Of Upper-Level And Entry-Level Undergraduate Perspectives. *Journal Of Chemical Education*.
- Karal, E.ve Biçer, B., G. (2020). Salgın Hastalık Döneminde Algılanan Sosyal Desteğin Bireylerin Psikolojik Sağlamlığı Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1),129-156.
- Karamuklu, E. S., ve Karakoç, B. (2024). Pandemi Sonrası Yüz Yüze Eğitime Geçiş Sürecinde Öğretmenlerin Gözünden Kaynaştırma Öğrencilerinin Akademik Başarı ve Sosyal Uyum Becerileri. *Journal of History School*, 16(LXVII), 3424-3449.
- Karasoy, H., Cebe, E., ve Babaoğlu, P. (2021). Türkiye’de Uzaktan Eğitim Politikaları. *Kamu Yönetimi ve Teknoloji Dergisi*, 3(2), 143-165.
- Karip, E., (Ed.) (2002). *Sınıf Yönetim*. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Kaya, Z., (Ed.) (2002, 2003). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegema Yayıncılık.

- Kazu, H., (2007). Öğretmenlerin Sınıfta İstenmeyen Davranışlarının Önlenmesi ve Değiştirilmesine Yönelik Stratejileri Uygulama Durumları. *Milli Eğitim Dergisi*, 36(175), 57–66.
- Keskin, M., Özer Kaya, D. (2020). COVID-19 Sürecinde Öğrencilerin Web Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Khlaif, Z. N., Salha: , Affouneh: , Rashed, H., ElKimishy, L. A. (2020). The Covid-19 Epidemic: Teachers' Responses To School Closure in Developing Countries. *Technology, Pedagogy and Education*, 1-15.
- Kımtır, N. (2020). Covid-19 Günlerinde Bireylerin Psikolojik Sağlamlık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi, Millî Mücadele'nin 100. Yılı Özel Sayısı*, 574-605.
- Kınalıoğlu, İ. H., ve Güven, Ş. (2011). Uzaktan Eğitim Sisteminde Öğrenci Başarısını Ölçülmesinde Karşılaşılan Güçlükler ve Çözüm Önerileri. *XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildiriler*, 637- 644.
- Koçoğlu, E. Ulu Kalın, Ö., Tekdal, D., ve Yiğen, V. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Türkiye Eğitim. *Social Sciences Studies*, 6(65).
- König, J., Jäger-Biela, D. J., ve Glutsch, N. (2020). Adapting to online teaching during COVID-19 school closure: teacher education and teacher competence effects among early career teachers in Germany. *European journal of teacher education*, 43(4), 608-622.
- Ladd, G. W., Buhs, E. S., ve Seid, M. (2000). Children's Initial Sentiments About Kindergarten: Is School Liking An Antecedent Of Early Classroom Participation And Achievement? *Merrill-Palmer Quarterly*, 46(2), 255-279.
- Lafond D, et al. (2007). *Postural Development İn School Children: A Cross-Sectional Study*. *Chiropractic ve Osteopathy*;15(1):1.
- Lestiyanawati, R., ve Widyanoro, A. (2020). *The Strategies And Problems Faced By Indonesian Teachers İn Conducting E-Learning During Covid-19 Outbreak*. *CLLİENT (Culture, Literature, Linguistics, and English Teaching)*, 2 (1), 71–82.
- Mailizar-Almanthari, A., Maulina, S., ve Bruce, S. (2020). Secondary school mathematics teachers' views on e-learning implementation barriers during the

- Covid-19 pandemic: The case of Indonesia. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technological Education*, 16(7), 1-9.
<https://doi.org/10.29333/ejmste/8240>
- Manning, W. D., ve Payne, K. K. (2021). Marriage and divorce decline during the COVID-19 pandemic: A case study of five states. *Socius*, 7, 23780231211006976.
- Marinoni, G., Van't Land, H., Jensen, T. (2020). *The Impact of Covid-19 on Higher Education Around The World*. IAU Global Survey Report., 1-50.
- Marzano, R.J., Marzano, J.S. ve Pickering, D.J., (2009). *Classroom Management That Works: Research-Based Strategies For Every Teacher*. Alexandria, VA: Alexandria, VA: Association For Supervision And Curriculum Development.
- Mengi, A., ve Alpdoğan, Y. (2020). Covid-19 Salgını Sürecinde Özel Eğitim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Süreçlerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 413- 437.
- Mengi, A., ve Alpdoğan, Y. (2020). Covid-19 salgını sürecinde özel eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitim süreçlerine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 413-437.
- Moçoşoğlu, B., ve Kaya, A. (2020). Investigation Of Teachers' Attitudes Towards Distance Education Applied Due To Coronavirus Disease (COVID-19). *Kahramanmaraş Sutcu Imam University Journal of Education*, 2(1), 15-43.
- Muhammad, M. B., ve Yeasin, M. (2020). Eigen-cam: Class activation map using principal components. In 2020 international joint conference on neural networks (IJCNN) (pp. 1-7). IEEE.
- Nikolić, V., Keković, A., Stanković, D., ve Tanić, M. (2013). Remodeling Of The Interior Of Preschool Institutions In The Context Of Improvement Of Ambient Value And Quality Of Space. *Facta Universitatis-Series: Architecture and Civil Engineering*, 11(3), 211-220.
- Nuland, S., V., Mandzuk, D., Petrick, K., T. ve Cooper, T. (2020). COVID-19 And Its Effects On Teacher Education In Ontario: A Complex Adaptive Systems Perspective. *Journal Of Education For Teaching*, 46(3), 1-10.
- Nurul Mostafa Kamal, Z. (2020). *Distance Education for Rohingya Children during COVID 19 Emergency: Bangladesh Rohingya Response Perspectives;*

Challenges, Recommendations and Proximities. Distance Education for Rohingya Children during COVID, 19.

- Okşul, M., Bilge, Ö., Taştan, E., IŞIK, F., İnci, Ü., Akin, H., ... ve Baysal, E. (2023). Evaluation of the effect of bun/albumin ratio on in-hospital mortality in hypertensive COVID-19 patients. *European Review for Medical ve Pharmacological Sciences*, 27(5).
- Önder, A., ve Gülay, H. (2010). 5-6 Yaş Çocukları İçin Okula Uyum Öğretmen Değerlendirme Ölçeği'nin Güvenirlilik ve Geçerlik Çalışması. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(1).
- Özer, M. (2020). Educational Policy Actions By The Ministry Of National Education İn The Times Of COVID-19. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1124-1129.
- Öztürk, A. (2021). COVID-19 Pandemi Sürecinde Bilişim Teknolojileri Bağımlılığı. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 195- 219.
- Özyürek, A., ve Çetinkaya, A. (2021). COVID-19 Pandemi Döneminde Aile ve Ebeveyn-Çocuk İlişkilerinin İncelenmesi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 96-106.
- Pellegrini, A. D., Kato, K., Blatchford, P., ve Baines, E. (2002). A Short-Term Longitudinal Study Of Children's Playground Games Across The First Year Of School: İmplications For Social Competence And Adjustment To School. *American Educational Research Journal*, 39(4), 991-1015.
- Pietrobelli, A., Pecoraro, L., Ferruzzi, A., Heo, M., Faith, M., Zoller, T., ... ve Heymsfield: B. (2020). Effects of COVID-19 lockdown on lifestyle behaviors in children with obesity living in Verona, Italy: a longitudinal study. *Obesity*, 28(8), 1382-1385.
- Pisano, L., Galimi, D., ve Cerniglia, L.A. (2020). Qualitative report on exploratory data on the possible emotional/behavioral correlates of Covid -19 lockdown in 4 -10 years children in Italy. 10.31234/osf.io/stwbn.
- Polat, Ö. ve Atış Akyol, N. (2019). *Okula Uyum ve İlkokula Hazırbulunuşluk*. Ö. Polat (Editör). Adım Adım İlkokula Başlamak: Okula Uyum ve Erken Okuryazarlık Eğitimi İçinde (s. 2-31). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ryff, C. D. (1995). Psychological Well-Being İn Adult Life. *Current Directions İn Psychological Science*, 4(4), 99-104.

- Sarı, E., ve Sarı, B. (2020). Kriz Zamanlarında Eğitim Yönetimi: covid-19 örneği. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3(2), 49-63.
- Sarı, T., ve Nayır, F. (2020). *Pandemi Dönemi Eğitim: Sorunlar ve Fırsatlar*. Turkish Studies (Elektronik).
- Sarıçoban, A., (2005). Classroom Management Skills Of The Language Teachers. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 1(1), 1-15.
- Sarıtaş, M., (2000). *Sınıf Yönetimi ve Disiplinle İlgili Kurallar Geliştirme ve Uygulama*. İçinde L. Küçükahmet (Ed.). Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar (ss. 47-90). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Savaş, E. (2020). Covid-19 sürecinde yas. Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi, 4(3), 82-89.
- Saygı, H. (2021). Covid-19 Pandemi Uzaktan Eğitim Sürecinde Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Sorunlar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 109-129.
- Segre, G., Campi, R., Scarpellini, F., Clavenna, A., Zanetti, M., Cartabia, M., ve Bonati, M. (2021). Interviewing Children: The Impact Of The COVID-19 Quarantine On Children's Perceived Psychological Distress And Changes In Routine. *BMC Pediatrics*, 21(1), 1-11.
- Serçemeli, M. ve Kurnaz, E. (2020). Covid-19 Pandemi Döneminde Öğrencilerin Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 40-53.
- Seven, (2011). Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 29-42.
- Sezgin, S. (2021). Acil Uzaktan Eğitim Sürecinin Analizi: Öne Çıkan Kavramlar, Sorunlar Ve Çıkarılan Dersler. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 273-296.
- Shields, A., Dickstein, Seifer, R., Giusti, L., Magee, K. D. ve Spritz, B. (2001). Emotional Competence And Early School Adjustment: A Study Of Preschoolers At Risk. *Early Education and Development*, 12(1), 73-96.

- Sirem, Ö., ve Baş, Ö. (2020). Okuma Gücü Olan İlkokul hücrelerinin Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Deneyimleri. *Elektronik Türkçe Çalışmaları*, 15(4).
- Sözen, N. (2020). Covid 19 sürecinde uzaktan eğitim uygulamaları üzerine bir inceleme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(12), 302-319.
- Spencer, M. B. (1999). Social And Cultural Influences On School Adjustment: The Application Of An Identity-Focused. *Educational Psychologist*, 34(1), 43-57.
- Starkey, R. J. (2019). High-equity multi-asset investing versus pure equity investing: a study of risk-adjusted performance. University of Johannesburg (South Africa).
- Subaşı, Y. (2023). Öğretmenlerin Covid-19 Sonrası Okula Dönüş Sürecini Online Seslifoto (Osf) Yöntemiyle Anlamak. *EKEV Akademi Dergisi*, (Özel Sayı), 432-451.
- Şenol, F. B., ve Yaşar, M. C. (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmen Ve Ebeveyn Gözünden “Özel Eğitim”. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 439-458.
- Şentürk, H., (2006). Öğretmen Adaylarının Uygulama Liselerindeki Rehber Öğretmenlerin Kullandıkları Sınıf Yönetimi Modellerine İlişkin Algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 48, 585- 603.
- Tarlakazan, E., ve Tarlakazan, B. E. (2020). Covid 19 Pandemi Sürecinde Türkiye’de Uzaktan Eğitim Çalışmaları: Kastamonu Üniversitesi Örneği. *Electronic Turkish Studies*, 15(7).
- Tedmem (2020). Teachers in the COVID-19 Outbreak Process. Retrieved from: <https://tedmem.org/covid-19/covid-19-salgini-surecinde-ogretmenler>. [Accessed 17 July 2024]
- Teke, A. (2020). *Yetişkin Bireylerin Özyönetimli Öğrenme Yaşantılarının İncelenmesi: Bir Anlatı Araştırması*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Tekindal, M., ve Uğuz Arsu, Ş. (2020). Nitel Araştırma Yöntemi Olarak Fenomenolojik Yaklaşımın Kapsamı ve Sürecine Yönelik Bir Derleme. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 20(1), 153-172.
- Terzi, A.R., (2002). Sınıf Yönetimi Açısından Etkili Öğretmen Davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 155-156, 162-169.

- Toraman, A. U., ve Kısa, Ö. (2022). Covid-19 Salgınının Çocuklar Üzerindeki Olası Etkileri: İstismar ve İhmal Boyutu. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 15(1), 68-77.
- Türnüklü, A. ve Yıldız, V., (2002). Öğretmenlerin Öğrencilerin İstenmeyen Davranışlarıyla Başa Çıkma Stratejileri. *Çağdaş Eğitim*, 284, 22-27.
- TÜSİAD, (2021) *Covid-19 Etkisinde Türkiye’de Eğitim*, Tüsiad Raporları
- UNESCO, (2020). *Distance Learning Solutions*.
- Ünal, F. (2022). Covid 19 Salgını Sonrasında Öğrencilerin Okula Uyumlarında Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(13), 363-375.
<https://doi.org/10.57135/jier.1103813>
- Ünal, M., ve Bulunuz, N. (2020). The Views And Suggestions Of Science Teachers On Distance Education Practices During The Covid-19 Pandemic Period And Subsequent Processes. *Milli Eğitim*, 343-369.
- Ünal, R. M., ve Ekinci, N. (2021). Uzaktan Eğitim Yoluyla İngilizce Öğretimi Fırsat Mı? Tehdit mi? *Pearson Journal*, 6(15), 388-419.
- Üstün, Ç. ve Özçiftçi: (2020). COVID-19 Pandemisinin Sosyal Yaşam ve Etik Düzlem Üzerine Etkileri: Bir Değerlendirme Çalışması. *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*. 25, 142-153.
- Wright, S.P., Horn, S.P., and Sanders, W.L., (1997). Teacher And Classroom Context Effects On Students Achievement: Implications For Teacher Evaluation. *Journal of Personnel Evaluation in Education*, 11, 57-67.
- Yaman, B. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde Türkiye ve Çin’de Uzaktan Eğitim Süreç ve Uygulamalarının İncelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(Pandemi Özel Sayısı), 3298-3308.
- Yaşar, S. (2021). Pandemi Sonrası Okula Uyum Sürecine Yönelik Okul Psikolojik Danışmanlarının Görüşleri. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 114-127.
- Yenilmez, K., Turgut, M., Anapa, P., ve Ersoy, M. (2011). İlköğretim Matematik Öğretmeni Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanımına Yönelik Öz-Yeterlik İnançları. *Education Sciences*, 7(1), 371-379.

- Yıldız, E., ve Seferoğlu, S. S. (2020). Uzaktan eğitim öğrencilerinin çevrim içi teknolojilere yönelik öz yeterlik algılarının incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 33-46.
- Yılmaz, E. O., ve Aktuğ, S. (2011). Uzaktan Eğitimde Çevrimiçi Ders Veren Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İletişim Üzerine Görüşleri. *Akademik Bilişim*, 501-512.
- Yurdal, M. O. (2015). *Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Probleme Dayalı Öğrenmeye Yönelik Tutumları ile Özyönetimli Öğrenmeye İlişkin Hazırbulunuşlukları Arasındaki İlişki* (Yüksek lisans tezi) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Zheng, F., Khan, N. A., ve Hussain: (2020). The Covid-19 Pandemic And Digital Higher Education: Exploring The Impact Of Proactive Personality On Social Capital Through Internet Self-Efficiency And Online Interaction Quality. *Children and Youth Services Review*, 119, 1-9
- Zheng, S., Fan, J., Yu, F., Feng, B., Lou, B., Zou, Q., ... ve Liang, T. (2020). Viral load dynamics and disease severity in patients infected with SARS-CoV-2 in Zhejiang province, China, January-March 2020: retrospective cohort study. *bmj*, 369.
- Zhou S-J et al (2020) Prevalence And Socio-Demographic Correlates Of Psychological Health Problems In Chinese Adolescents During The Outbreak of COVID-19. *Eur Child Adolesc Psychiatry* 29(6):749–758.

EKLER

EK 1. Katılımcı Görüşme Formu

Sayın Katılımcı,

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Yönetimi Anabilim Dalında Dr. Mustafa KÖROĞLU danışmanlığında “*Pandemi Sonrası Öğrencilerin Okula Yeniden Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Uyguladığı Sınıf Yönetimi Stratejilerinin İncelenmesi*” isimli yüksek lisans tez çalışması için veri toplamaktayım. Çalışmadan elde edilen bilgiler sadece bilimsel amaçla kullanılacak ve tamamen gizli tutulacaktır. Formda isminizi belirtmeniz istenmemektedir. Çalışmanın amacına ulaşması için tüm soruları içtenlikle cevaplamanız çok önemlidir. Katılımınız ve desteğiniz için şimdiden teşekkür ederim.

Çalışmaya gönüllü katılmayı onaylıyorum. Evet () Hayır ()

Cinsiyet:

Eğitim Düzeyi:

Yaş:

Meslekte kaçınıcı yılınız:

Okutulan sınıf düzeyi:

Soru 1. Pandemi sonrası okula uyum sürecinde eğitim öğretim ortamlarında en çok zorlandığınız durumlar nelerdir? Neden?

Soru 2. Pandemi sürecinden sonra ders içi sınıf yönetim süreçlerini değerlendirdiğinizde en belirgin farklar nelerdir? (Derse girişte-Süreçte-Ders sonunda)

Soru 3. Pandemi öncesi ve sonrası süreçleri değerlendirdiğinizde, uyguladığınız sınıf yönetimi stratejilerindeki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

Soru 4. Pandemi öncesi ve sonrasında öğrenci, diğer öğretmenler, okul yöneticileri ve veliler ile etkileşimlerinizde ne gibi farklar gözlemlediniz?

Soru 5. Pandemi sonrası süreçte sınıf yönetiminde en çok zorlandığınız durumlar nelerdir?

Soru 6. Pandemi sonrası süreçte öğrencilerin sınıfa uyum sağlamaları için kullandığınız öğretim yöntem teknikleri ve ölçme değerlendirme araçları nelerdir?

Soru 7. Ödevlendirme-sınıf kurallarının belirlenmesi-devamsızlık-derse geç gelme-programın yetiştirilmesi durumlarında gözlemlediğiniz farklılıklar nelerdir?

Soru 8. Pandemi dönemi uzaktan eğitim uygulamalarını sınıf yönetimi açısından değerlendiriniz?

Soru 9. Pandemi sonrası okula yeniden uyum sürecini sınıf yönetimi açısından değerlendiriniz.

EK 2. Etik Kurul Onayı

T.C
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
İNSAN ARAŞTIRMALARI EĞİTİM BİLİMLERİ
ETİK KURULU KARARI

Etik Kurul Toplantı Tarihi	03/06/2024
Protokol No	10/26
Araştırma Başlığı	"Pandemi Sonrası Öğrencilerin Okula Yeniden Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Uyguladığı Sınıf Yönetimi Stratejilerinin İncelenmesi
Araştırma Türü	Nitel Araştırma
Araştırmacılar	Ulduz SAFARALİYEVA (Sorumlu Araştırmacı) Dr. Öğretim Üyesi Mustafa KÖROĞLU (Danışman)
Karar	Başvuru dosyanıza ait araştırmanız etik açıdan uygun bulunmuştur.
Açıklama:	1. Etik Kurul Onayı, uygulama ve/veya veri toplama için araştırmacının ilgili kurum veya kuruluşlardan izin alma sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. 2. Kurul üyelerine ait araştırma önerileri görüşülürken, ilgili yönerge gereğince, öneri sahibi üye görüşmelere katılmamış ve oy kullanmamıştır.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL
İnsan Araştırmaları Eğitim Bilimleri
Etik Kurul Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ERZİNCAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-45468433-605.01-105127270
Konu : Araştırma Uygulama İzin Talebi
(Ulduz SAFARALIYEVA)

27/06/2024

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarih ve 1563890 (Genelge 2020/2) sayılı yazısı.
b) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Rektörlüğünün 10.06.2024 tarih ve E-93368059-300-363712 sayılı yazısı.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi Ulduz SAFARALIYEVA'nın "Pandemi Sonrası Okula Yeniden Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Uyguladığı Sınıf Yönetimi Stratejilerinin Analizi" konulu araştırması kapsamında anket çalışması yapma talebine ilişkin, ilgi (b) yazı ve çalışması ilişikte sunulmuştur.

İlgi (a) Genelge esaslarına göre "İl Millî Eğitim Müdürlüğü Anket-Araştırma-Tez Çalışmalarını Değerlendirme Komisyonu" tarafından incelenen ilgililerin anket - ölçek çalışmasını, resmi ilkökul müdürlüklerinde gönüllülük esasına göre öğretmen katılımıyla uygulama yapma talebi Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Hacı Ömer KARTAL
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR

Mehmet Emre CANPOLAT
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: İlgi Yazı ve Eki (15 sayfa)

Adres : Fatih Mah 719 Sok. No 28 ERZİNCAN

Telefon No : 0 (338) _____
E-Posta : arge24@meh.gov.tr
Kep Adresi : mebi@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ehys>

Bölge için AR-GE Birimi Gönecül SATI

Unvan : Memur

İmza Adresi : mebi@hs01.kep.tr Faks 4462141185

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrak.meb.gov.tr> adresinden 4dc8-4a7e-34f1-b663-edc2 kodu ile teyit edilebilir.

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: Ulduz SAFARALIYEVA	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Bakı Qızlar Universiteti
Fakülte	Sosial Pedagoji
Bölümü	İbtidai Sınıf Müəllimliyi
Yüksek Lisans	
Üniversite	
Enstitü Adı	
Ana Bilim Dalı	
Programı	
Makale ve Bildiriler (Varsa)	